Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 237

Ljubljana, četrtek 6. oktobra 1927

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—, za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 5. oktobra

Danes se je vršil prvi sestanek nove Narodne skupščine. Seja je bila kratka ter brez senzacij. Za štirinajstdnevnega provizoričnega predsednika, ki bo vodil predsedniške posle Narodne skupščine do verifikacije poslanskih mandatov, je bil izvoljen g. dr. Ninko Perić z 206 glasovi vladne koalicije. Opozicija je združila 90 glasov za skupnega kandidata, radićevca Pasarića. 19 glasovnic je bilo praznih.

Današnje glasovanje je v glavnem rezultat predhodnih razgovorov in dogovorov med gg. Davidovićem, Pribićevićem in Radićem. Zato vidimo, da je Demokratska zajednica iz dobro premišljenih taktičnih razlogov glasovala za predsedniškega kandidata g. Vukičevića, dočim so Pribićević, Radić in zemljoradniki predstavljali kot del bodoče parlamentarne demokratske unije enotno opozicijo. Vloge demokracije so bile torej razdeljene po načelu: ločeno marširati, skupno udariti. Tako bo očividno ostalo do konca verifikacije, najdalje pa do 20. t. m., ko je treba na začetku rednega sestanka Narodne skupščine voliti definitivnega predsednika ter ostale skupščinske funkcijonarje. Nestrpneži in oni, ki so pričakovali že za danes političnih senzacij, niso prišli na svoj račun. Potrpeti bodo morali ter počakati, da interesantna politična situacija, ki se pripravlja šele v ozadju, dozori za manifestanten nastop. Velike stvari se že v normalnih razmerah ne ustvarijo čez noč. Kdor pa razume izjemno pozicijo g. Vukičevića, ve, da je treba sedaj za preokret v naši notranji politiki nele več etap, marveč tudi več taktičnih potez, da se zanesljivo doseže končni uspeh.

Umevno je, da previden politik ne razbija obstoječe vladne koalicije že danes, ko Narodna skupščina še ni definitivno konstituirana in še ni vse dovolj pripravljeno za novi režim. Ako bi padla vlada prezgodaj, bi bila s tem izzvana nevarnost, da bi poskušal g. Vukičević še nadalje ribariti v kalnem. Bila bi pa tudi velika moralna škoda, če bi se dalo g. Vukičeviću tako priliko; kajti najprej je treba, da se ob priliki verifikacijske debate njegov režim po zaslugi razkrinka in žigosa pred vso javnostjo, potem šele g. Vukičević lahko gre. To zahteva javna morala, to zahteva interes ter ugled naroda in države. Treba statuirati eksempel, da se v naši parlamentarni in demokratični državi nihče ne bo več drznil misliti na režim, kakor ga je imel pred očmi g. Vukičević. Ako bi se to ne storilo, bi moral sleherni obupati nad dekadenco javne morale ter nad nedoslednostjo naših parlamentarcev.

Navezan na obstoječo vladno koalicijo tako, da se niti ganiti ne more, se g. Vukičević ne bo izmaknil obsodbi. Le malo iskrenih prijateljev ima za seboj ogromna večina poslancev v samem radikalnem klubu komaj čaka, da mu izpodnese tla. Demokratska zajednica mu je danes v posebnem komunikeju oficijelno sporočila, da traja »ljubezen« samo še do volitve definitivnega predsednika. V sporazumu z vladnimi koalicijonaši organizirana enotna opozicija pa ima svobodne roke in svobodna usta, da temeljito obračuna z g Vukičevićem ter tako pripravi teren za enodušni naskok vseh, ki vidijo v režimu g. Vukičevića nesrečo za državo in narod.

Današnje glasovanje v Narodni skupščini je bila prva etapa v naskoku združene demokracije. Da je dosegla svoj namen v polni meri, najbolje dokazuje oficijelno glasilo g. Vukičevića »Samouprava«, v kateri g. dr. Laza Marković neprikrito priznava, da postaja navzlic 206. glasovom, ki jih je dobil g. Perić, situacija za g. Vukičevića nevzdržna.

Program zagrebškega župana

Zagreb, 5. oktobra. r. Ponovno izvoljeni župan g. arhitekt Heinzel je danes prevzel županske posle. Novinarjem je podal ob tej priliki daljšo izjavo o bodočih nalogah novoizvoljenega občinskega sveta. Naglasil je, da čakajo na rešitev razne zelo važne komunalne zadeve. Poleg nadaljevanja še iz prejšnjega občinskega sveta znanega delovnega programa je na dnevnem redu zlasti tudi vprašanje 7 km dolgega glavnega zbiralnega kanala, razširjenja vodovoda, poprava cest itd. Ker občina teh velikih investicij z lastnimi sredstvi ne more kriti, bo skušala najeti večje posojilo bodisi doma, bodisi v inozemstvu. Za popravo cest bo skušal doseči 25 milijosko posojilo iz kalderminskega fonda. K sodelovanju v poedinih odborih namerava pritegniti vse stranke in upa, da ga bo pri njegovem prizadevanju za povzdigo Zagreba podpirala tudi opozicija. Prihodnja seja občinskega sveta, na kateri se bodo izvolili odbori, bo sklicana v desetih dneh.

Sklicanje splitske oblastne skupščine

Split, 5. oktobra. Splitska oblastna skupščina se sestane dne 5. novembra.

Otvoritvena seja Narodne skupščine

Zanimiva zunanja slika. — Nepravi starostni predsednik. — Ovacije napredni Ljubljani. — Za začasnega predsednika je bil izvoljen dr. Perić s 206 glasovi. — Skupen kandidat SDS, radičevcev in zemljoradnikov

Beograd, 5. oktobra r. Za današnjo sejo Narodne skupščine je vladalo v vseh političnih krogih veliko zanimanje. Kakor je bilo pričakovati, je bila seja izredno živahna in burna, čeprav je bila le formalnega značaja in je bil njen potek že naprej gotov. Že pred 9. uro so se začeli zbirati v skupščinski dvorani nar. poslanci. Stranke so večinoma zasedle svoja stara mesta, le klerikalci so se pomešali med radikale, očividno v namenu, da na ta način tudi na zunaj demonstrirajo fuzijo SLS in NRS.

Ko je bila seja otvorjena, je predlagal poslanec Stepan Kobasica za starostnega predsednika v smislu poslovnika radikala Joco Selića kot najstarejšega poslanca. Proti temu je Stjepan Radić odločno protestiral, češ, da Selić ni najstarejši poslanec, vendar pa je že Selić med tem zavzel predsedniško mesto in začel govoriti. Radić je še vedno ogorčeno klical: »Selić ni najstarejši. Pasarić je starejši od njega. Vas ni ničesar sram.«

V splošnem hrupu je Selić končal svoj pozdravni govor in odredil volitev začasnih tajnikov. Med neprestanim prerekanjem radikalov z radićevci so bili izvoljeni za tajnike poslanci Dimitrije Popović, Sava Zarić, dr. Hodžar in Rude Bačinić. Predsednik je nato pozval poslance, naj izrečejo svoja pooblastila, kar se je izvršilo po poimenskem pozivanju po spisku glavnega volilnega odbora. Ko je izročil svoje pooblastilo ljubljanski poslanec dr. Kramer, ga je opozicija živahno aklamirala in klicala: »Živio Kramer!« »Živela bela Ljubljana!« Tudi velik del demokratov se je pridružil ovacijam. Ko so izročali svoja pooblastila slovenski klerikalci, so bili predmet, zlasti s strani radićevcev in zemljoradnikov, ironičnih opazk. Zemljoradnik Kokanović jim je zaklical: »Kaki kristjani ste vi? Prodali ste se radikalom. Odšli ste v hudičeve roke.« Po predaji pooblastil so bili izvoljeni za skrutinatorje poslanci Schumacher, Tomo Popović in dr. Šečerov. Po teh formalnostih je odredil predsedujoči desetminutni odmor, da se pripravi volitev začasnega predsednika Narodne skupščine.

Po zopetni otvoritvi seje je predsedujoči takoj odredil glasovanje. Glasovalo se je tajno z zaprtimi glasovnicami. Po končanem skrutiniju je predsednik razglasil rezultat. **Skupno je glasovalo 308 poslancev, od teh 206 za vladnega kandidata radikala dr. Ninka Perića, 99 za radićevca dr. Pasarića, 19 glasovnic pa je bilo praznih.** Za dr. Perića so glasovali radikali, klerikalci, demokrati in Nemci, za radićevca dr. Pasarića pa poleg radićevcev tudi zemljoradniki in samostojni demokrati. Prazne lističe so po vsej priliki oddali pašićevci.

Dr. Perić je takoj zavzel predsedniško mesto, se v kratkem govoru zahvalil za izkazano zaupanje in naglasil, da bo postopal strogo korektno in lojalno. Seja je bila nato ob 10.30 zaključena in določena prihodnja seja za jutri dopoldne. Na dnevnem redu jutrišnje seje je izvolitev verifikacijskega odbora.

Zadnja zmaga g. Vukićevića

Zakaj so demokrati glasovali za radikala dr. Perića. — Značilen komunike Demokratske zajednice. — Vladna lista. — «Samouprava» in «Vreme» napovedujeta krizo

Beograd, 5. oktobra p. Izid glasovanja v Narodni skupščini, ki dela na prvi pogled vtis, da je dobila vlada ogromno in sigurno večino, po včerajšnjih dogodkih ni nikogar presenetil. G. Davidović je namreč že včeraj obvestil gg. Pribićevića in Radića, da bodo demokrati glasovali za dr. Perića, ker so se bili v to obvezali že poprej in bi njihov nastop proti dr. Periću povzročil takojšnjo vladno krizo. Demokratje pa smatrajo, da položaj za prelom sedanje koalicije še ni dozorel in radi tega niso delali težkoč kandidaturi dr. Perića. Pred sejo Narodne skupščine se je vršila seja Demokratske zajednice; o tem je bil še pred otvoritvijo skupščinske seje izdan sledeči komunike:

»Na današnji seji kluba demokratske zajednice se je razpravljalo o volitvi začasnega predsednika Narodne skupščine. Predsednik kluba g. Davidović je sporočil, da kandidirajo radikali na to mesto dr. Ninka Perića in da bo **demokratska zajednica v smislu svoječasnega dogovora glasovala za to kandidaturo. Tekom debate se je ugotovilo, da tega glasovanja ni smatrati za prejudic pri volitvi stalnega predsednika Narodne skupščine** in da si morata obe koalirani skupini pred volitvijo stalnega predsednika obrazložiti svoje mnenje o tem in o drugih vprašanjih, ki so s tem v zvezi. **Istočasno so delegati, določeni za pogajanja s SDS, naglasili, da stališče SDS in HSS glede volitve začasnega predsednika Narodne skupščine ni v nikaki zvezi s pogajanji, ki se tičejo popolnoma interne strankarske zadeve.**«

V političnih krogih se komentira ta komunike kot jasna napoved preloma radikalsko - demokratske koalicije.

Da tudi radikali ravno tako sodijo o položaju, dokazuje pisava današnje »Samouprave«, ki prinaša na uvodnem mestu članek izpod peresa dr. Laze Markovića, ki med drugim naglaša:

»Včerajšnji in današnji sestanki med gg. Davidovićem, Pribićevićem in Radićem so izzvali v javnosti vtis, da se pripravljajo nove kombinacije. To je povsem verjetno. Sedanja vladna koalicija je šla v volitve s točno izdelanim programom, toda vse kaže na to, da druga koalicijska stranka ta program zapušča. Res je, da je vladni kandidat na današnji seji Narodne skupščine dobil veliko večino 206 glasov, to je število, ki predstavlja veliko redkost v našem razcepanem parlamentu. Ta večina navidezno dokumentira moč in trajnost sedanje vlade, toda dogodki zadnjih dni dokazujejo, da se dela na kombinaciji, ki poriva radikalno stranko popolnoma ob stran. Osnovna podlaga parlamentarizma je resnost in odkritosrčnost v koaliciji. Radikalna stranka ni storila ničesar, da se sedanja koalicija poruši. Postopanje demokratske stranke pa ima naravnost ta cilj. Razumljivo je, da si želi opozicija razpad koalicije, toda čemu si ga žele demokrati, ni razumljivo. Nimamo namena, da prepričamo demokrate o koristnosti te koalicije, **toda zamerjamo jim njihovo postopanje v koaliciji sami, zlasti to, da sedaj po volitvah spravljajo na dnevni red stvari, ki so bile že davno rešene.** G. Vukičević je dal v svojem klubu jasno izjavo, da njegova vlada ni volilna, marveč delovna. To je znano tudi demokratom. Poskus, da porušijo koalicijo po skupnem nastopu pri volitvah, dokazuje, da ne nameravajo držati dane besede in sprejetih obveznosti. Nekorektno je, da iščejo sedaj novih zaveznikov. Dalje jim zamerjajo, da postopajo na malo simpatičen način. Dve koalirani skupini, ki nosita odgovornost, morata biti korektni druga proti drugi. Demokratje se lahko pogajajo s Pribičevićem in Radićem, lahko ustanavljajo bloke in se ujedinjujejo, toda ni v skladu s korektnostjo in ni dokaz doslednosti, če sedaj glasujejo za radikalskega kandidata za skupščinsko predsedstvo. To je nezdravo, nerazumljivo in nesimpatično in baš to zelo zmanjšuje impozantnost večine, ki se je pokazala pri današnjem glasovanju v Narodni skupščini. Zato je nujno potrebno, da se najprej razčistijo odnošaji v vladni koaliciji sami.«

Splošno se je opazilo, da so bili demokratski poslanci na današnji seji Narodne skupščine zelo rezervirani in da so bili v zelo mučnem položaju, ko so morali iz discipline glasovati za radikalskega kandidata. Po seji so ugledni demokratski voditelji naglašali in to izraža tudi komunike demokratske zajednice, da imajo glede vseh ostalih političnih vprašanj popolnoma svobodne roke. V njihovih vrstah se naglaša, da bo do volitve stalnega predsednika Narodne skupščine položaj že popolnoma razčiščen.

Današnje »Vreme« piše v zvezi s političnim položajem, da je položaj demokratskih ministrov tako mučen, da bodo morali očividno v najkrajšem času podati ostavko, če ne bo med tem g. Vukičević bodisi prostovoljno ali prisiljen podal ostavke celokupne vlade. Vsekakor pa, naglaša »Vreme«, bi bila ostavka demokratskih ministrov logična posledica ustanovitve demokratskega bloka.

Smrtne obsodbe v Tirani

Tirana, 5. oktobra. s. Izredno sodišče je one osebe, ki so podpisale objavljeni manifest albanskih emigrantov in contumaciam obsodila na smrt. Med devetimi na smrt obsojenimi sta tudi bivši albanski ministrski predsednik Fan Nolli in bivši albanski konzul na Dunaju Nush Bushati.

Proces proti članom „Hromade“

Varšava, 5. oktobra. s. Kakor poročajo listi, je razprava proti aretiranim članom Hromade, ki je bila pred meseci razpuščena, določena za mesec februar Pred okrajnim sodiščem v Vilnu se bo zagovarjalo 100 oseb, pred tremi drugimi sodišči pa po 300 oseb. Povabljenih je nad tisoč prič.

Španska diktatura

Madrid, 5. oktobra. (pa.) Za predsednika zbornice je bil imenovan Yanguas.

Bolgarski komitaši ubili našega generala

Sinoči je bil v Štipu umorjen brigadni general Kovačević. — Morilec je v paniki pobegnil. — Silno razburjenje v Beogradu

Beograd, 5. oktobra. p. Nocoj je bil v Štipu izvršen nov atentat od strani bolgarskih komitov, ki bo brez dvoma imel važne diplomatske posledice. Ko se je zvečer okrog 8. ure sprehajal brigadni general Kovačević v spremstvu tamošnjega učitelja, je stopil nenadoma pred njega neznanec in oddal nanj iz neposredne bližine tri strele. Smrtno zadet se je general takoj zgrudil in par minut nato izdihnil. Vsaka pomoč je bila zaman. Na promenadi, kjer je bilo zbrano mnogo občinstva, je nastala splošna panika. V zmedi se je napadalcu posrečilo, da je pobegnil. Preiskava je dognala, da gre za čin bolgarskih komitov in je policija storilcem že na sledu.

Napad je izzval v Štipu kakor tudi v Beogradu, kamor je dospela vest o tem napadu pozno zvečer, nepopisno ogorčenje. Ministrski predsednik gosp. Vukičević je takoj odredil strogo preiskavo in je nato odšel na dvor ter o dogodku telefonično obvestil tudi kralja v Topoli.

Usoda tržaških „Novic“ zapečatena

Tržaški prefekt je preklical priznanje odgovornega urednika «Novic». — Ker je skoraj izključeno, da bi oblasti priznale novega odgovornega urednika, so «Novice» definitivno prenehale izhajati. — Nadaljni razpust slovenskih društev

Trst, 5. oktobra l. Odgovorni urednik »Novic« g. Janko Runtič je prejel danes nastopni odlok:

»Prefekt tržaške pokrajine, videvši tednik »Novice« štev. 39 od 29. septembra, ki izhaja v Trstu, upoštevajoč, da se s člankoma »Zgrešene metode« in »Dan in noč«, ki vsebujeta namigavanja na nekdanje čase in metode, hoče potom tendencijoznega primerjanja vzbujati in vzdrževati v duhovih nezadovoljstvo in razdraženost, kar bi bilo nevarno za javni red, upoštevajoč, da je odgovorni ravnatelj dokazal z objavo teh člankov, da se ne ozira na svarili, ki sta mu bili izročeni 5. in 20. avgusta, zaslišavši mnenje komisije, ustanovljene v smislu člena 2. kraljevega odloka od 15. julija 1925, št. 3288 (izpremenjenega po zakonu od 31. decembra 1925, št. 2309), videvši člen 3. navedenega kraljevega dekreta odreja sledeče: Priznanje odgovornega ravnatelja tednika »Novice« g. Janka Runtiča se prekliče. Trst, 4. oktobra 1927. Prefekt Fornacari.«

Gorica, 5. oktobra l. Oblasti so danes razpustile prosvetno društvo »Prešeren« v Sv. Petru pri Gorici in društvo »Zlatorog« v Kal-Koritnici. Obe društvi sta razpuščeni s stereotipno utemeljitvijo, češ, da njuno delovanje ni v skladu z nacijonalnimi interesi. Z enako motivacijo je razpuščeno tudi prosvetno društvo »Mladika« v Gorici.

Chamberlain pripravlja nova presenečenja?

Možnost ustanovitve «bloka sredozemskih držav»

Pariz, 5. oktobra. d. Chamberlainovo potovanje po Sredozemskem morju premotrivajo politični krogi z gotovo nervoznostjo. Njegov sestanek s španskim diktatorjem Primo de Rivero je dal povod za alarmantne vesti o preureditvi odnošajev v Sredozemskem morju. Naglašajo dalje, da stremi angleška politika za ustanovitvijo sredozemskega državnega bloka, ki naj bi ga tvorile Španska, Italija in po možnosti Grčija in ki naj bi bil protiutež Franciji v Sredozemskem morju. Gotovo je, da Chamberlainov poset španskemu diktatorju ni samo akt kurtoazije, marveč ima globokejši pomen. **Lanski Chamberlainov poset pri Mussoliniju je imel za posledico tiranski pakt.** Po posetu v Madridu odpotuje Chamberlain najbrže v Rim, kjer ponovno poseti Mussolinija.

Pariz, 5. oktobra. (pa.) Povodom sestanka z zunanjim ministrom Briandom bo Chamberlain poročal o svojem sestanku s Primo de Rivero.

Francosko ruski spor

Čičerin zagovarja Rakovskega. — Rakovski naj bi v slučaju odpoklica prevzel vodstvo komunistične propagande v Franciji

Moskva, 5. oktobra. (be.) Čičerin je izdal komunike, v katerem pravi, da ne namerava odpoklicati poslanika Rakovskega iz Pariza. Ruska vlada je že opetovano izjavila francoskemu poslaniku v Moskvi, da je stališče francoskega javnega mnenja napram poslaniku Rakovskemu zgrešeno.

Moskva, 5. oktobra. s. Brzojavna agentura je pooblaščena oficijelno demantirati vest francoskih listov, da je imel francoski poslanik Herbette dne 2. oktobra s Čičerinom razgovor glede odpoklica Rakovskega. Čičerin je zadnjič sprejel Herbeta dne 21. septembra.

Pariz, 5. oktobra. d. Kodanjski poročevalec «Intransigeanta» poroča, da bo Rakovski po svojem odpoklicu iz Pariza prevzel v Moskvi vodstvo komunistične propagande za Francijo.

«Havas» objavlja iz Kovna izvleček iz zaupnega poročila na tretjo internacijonalo, ki povdarja, da se je francoskim komunistom posrečilo ustanoviti v Toulonu in Cherbourgu šole za komunistično propagando.

Iz dežele viteških falzifikatorjev

Uradni madžarski demanti o francoski ponudbi. — Nove izmišljotine glede Nemčije

Budimpešta 5. oktobra. d. Socijalnodemokratska frakcija je sklenila, da bo na prihodnji seji parlamenta zahtevala zvelitev posebne komisije, ki naj bi razčistila vprašanje odklonitve francoske ponudbe, ki je bila stavljena tekom mirovnih pogajanj za sklenitev zvezne in vojaške pogodbe. Madžarski korespondenčni urad odločno demantira vesti, da bi bila madžarska vlada 20. junija 1920 prejela s podpisom Millerandovim opremljeno, formalno pismeno ponudbo za sklenitev zvezne pogodbe med Francijo in Madžarsko. Vlada ni od francoske vlade nikdar sprejela take ponudbe, niti omenjenega dne, niti popreje in niti pozneje.

«Uj Nemzedek» poroča iz Monakovega, da je Paleologue slična pogajanja, kakor z Madžarsko, vodil po posredovanju poveljnika okupacijskih čet generala Degoutta tudi z Nemčijo. Ta pogajanja so se baje vršila v Mainzu in Wiesbadnu ter so prisostvovali poleg generala Degouttea še dva diplomata iz Pariza in poznejši kancler Fehrenbach. Nemčiji je bil predložen načrt mirovne pogodbe, po kateri bi utrpela zelo minimalne teritorijalne izgube, le del Šlezije bi pripadel Poljski, Šlezvig - Holstein pa bi ostal nedotaknjen. Posredovalci so zahtevali od Nemčije le privoljenje, da se ustanovi samostojna renska republika, ki naj bi bila vmesna državica med Nemčijo in Francijo. Pozneje po sklenitvi miru je vodil Paleologue razgovore z južnonemškimi državniki, da bi se ustanovila katoliška južnonemška država pod vladavino Wittelsbachovcev. Ti razgovori pa so bili brezuspešni.

Možnost železničarske stavke v ČSR

Praga, 5. oktobra. s. Glede pokreta železničarjev je prometno ministrstvo odločeno voditi pogajanja do skrajnosti, bo pa tudi izvajalo vse posledice, ako bi strokovne organizacije poskušale doseči ugoditev svojih zahtev z nepostavnimi sredstvi. Da se prepreči prekinjenje prometa, so si železnice preskrbele 160.000 meterskih centov premoga, kar zadostuje za tri mesece. Industrija ima premoga za dva meseca. Vsekakor bodo mednarodni vlaki vozili skozi Češkoslovaško brez prekinjenja.

Turško-perzijski konflikt

Teheran, 5. oktobra. s. Turški odpravnik poslov je izročil vladi noto zaradi zadnjih obmejnih incidentov. Turška nota je sestavljena v zelo energičnem tonu ter zahteva takojšnjo izpustitev turških oficirjev, ki so jih ujeli perzijski banditi. Ako Turčija ne bo takoj dobila zadoščenja, bi smatrala odklonitev te note kot casus belli.

Borba za Peking

London, 5. oktobra. (lo.) Vojaški poveljnik pokrajine Šansi, ki je bil dosedaj nevtralen, je pričel z ofenzivo proti Pekingu. General Jenšisan razpolaga z armado 150 tisoč mož in operira v zvezi z generalom Fengjusjangom, poveljnikom pokrajine Honan. General Jenšisan je zasedel Kalgan in prodira proti Pekingu. General Čangtsolin koncentrira z vso naglico svoje čete v obrambo Pekinga

Šanghaj, 5. oktobra. (be.) Proti Pekingu prodira 15 pehotnih in 20 kavalerijskih divizij. Čete generala Čangtsolina so bile poražene in se branijo na prelazu Nankov.

Albanski zunanji minister v Rimu

Rim, 5. oktobra. o. Včeraj popoldne je prispel na povratku iz Ženeve v domovino albanski zunanji minister Brioni v Rim. Posetil je Mussolinija in državnega podtajnika zunanjega ministrstva Grandija in z njima delj časa konferiral. Danes dopoldne se je vrnil za Drač.

Bolgarski kralj v Italiji

Bolgarski kralj Boris je dospel na potovanju po Evropi v Italijo in je bil pravkar gost kralja ter je imel daljši razgovor s predsednikom vlade in diktatorjem Mussolinijem.

Naravno je, da nas zanima sestanek med formalno najvišjima predstaviteljema obeh držav, ki nas v sodobni mednarodni situaciji skoroda najbolj interesirata. Italija na eni strani, poglavitni naš nasprotnik, ki si je vzel očividno za svojo glavno nalogo, v skrbi za svojo imperijalistično pozicijo na Jadranu, da nam nasprotuje, kjer le more in oslabi čim bolj mogoče naše mednarodne stališče s tem, da naščuva zoper nas naše sosede na severu in jugu. Na drugi strani Bolgarija, ona balkanska država, ki prihaja po več ali manj prikritih načrtih fašistične Italije najbolj v poštev, da nam za hrbtom ustvari čim več težav. Italija nedvomno teži za tem, da napravi iz Bolgarije to na Balkanu, kar pomeni za sosede v Podunavju šovinistično-iredentistična Madžarska. Stremljenja v tej smeri pa se ji doslej niso hotela posrečiti, s čimer pa ni rečeno, da bi jih v Rimu že opustili.

Nas zanima tedaj v prvi vrsti razmotrivanje, ali je treba v tem pogledu posetu bolgarskega kralja pripisovati več kot pomen golih formalnosti.

Kralj Boris je že dosti dolgo na potovanju po inozemstvu. Da je krenil tudi v Italijo, se mora označiti kot povsem normalno, saj je bil pred tem že v Nemčiji, v Angliji in Franciji in je samo logično, da nadaljuje pot preko četrte sodobne evropske velesile. Da fašistično časopisje poset kralja Borisa povzdiguje kot večjo politično pomembnost, pa ni treba, da bi imelo zares stvarne razloge, zakaj poleg poseta samega bi se moralo zgoditi še marsikaj drugega, kar mu daje šele večji pomen.

Posetu bolgarskega kralja so se iz nekih virov pripisovali tudi familijarni motivi, češ da gre pri tem za ženitne načrte, zakaj kralj Boris še vedno nima izbrane neveste. Vendar so se doslej slični komentarji, pri čemer se je ponovno imenovalo ime italijanske princese, izkazali kot netočni; za enkrat ni znakov, da bi bilo to pot drugače. Pomena dinastičnih ženitev sicer tudi dandanes v dobi parlamentarne vladavine ni podcenjevati, ali vendar tudi ne precenjevati. Boris ni Ferdinand; ta si je znal v Sofiji ustvariti svoje ljudi, svojo kliko, ki je naposled postala proti volji velike večine prebivalstva nositelj posebnega koburškega režima, prav onega, ki je državo dvakrat spravil v katastrofo. Sodimo, da je bil ipak dovolj izdaten nauk za Koburžane, ki ne bo brez zadostnih garancij vabil na opasno posnemanje. Ali Boris ne razpolaga s takim osebnim režimom. Bolgarska vlada od l. 1918. dalje ipak reprezentira nekaj drugega nego poprej; tudi po padcu Stambolijskega se ne more trditi, da je sofijska vlada kraljevo delo, tudi če vlada med obema popolno soglasje. Današnja vlada v Sofiji je v prvi vrsti režim bolgarske inteligence, poglavitna opora v najkritičnejših momentih pa so ji bili častniki in makedonstvujušči. Za njo se pač ne da trditi, da so iz območja bivših koburških oprod. Ta vlada vrši v prvi vrsti svojo politiko; o osebnem režimu se danes v Bolgariji ne da govoriti.

Spričo tega poset bolgarskega kralja v Rimu ne more imeti onega pomena, kakor če bi šlo za poset Ferdinanda Koburžana. Težišče italijansko-bolgarskih odnošajev je ipak v Bolgariji sami, pri vladnih krogih, v politični orijentaciji bolgarske inteligence. V tem pogledu sicer nimamo garancij, da se ne morejo ponoviti nagnjenja po novih avanturah, ali vendar stvar ni niti od daleč tako enostavna, kot je bila v dobi, ko je Ferdinand čez noč postavljal na krmilo nove ljudi in jih držal makar proti volji velike večine parlamenta, večine naroda.

Po tem prevdarku se da označiti primeren pomen rimskemu posetu bolgarskega kralja. Sofijski vladni krogi so doslej ponovno zagotavljali, da se niso angažirali za nikake nove konjunkture in so s tem zelo določno označevali, katero smer mislijo s svojimi zagotovili. Ako so ta točna, tudi rimski sprejemi na stvari ne morejo bistvenega spremeniti.

V interesu zdravega političnega razvoja na Balkanu želimo, da taka presojo položaja ni preoptimistična in pričakujemo, da nas nadaljne zadržanje Bolgarije v tem pogledu ne prepriča o nasprotnem. Potem se bodo tudi v Sofiji prepričali, da je bila politična smer, ki odklanja angažma za izvenbalkanske načrte, koristna tudi Bolgariji sami

*

Rim, 5. oktobra. o. Kralj Boris se je snoči ob 20.30 odpeljal iz Rima v Benetke, kjer namerava ostati dva dni. Nato se vrne v Sofijo, kjer bo prisostvoval otvoritvi tamošnje električne centrale, ki bo največja na Balkanu.

Bombna eksplozija na italijanskem konzulatu

Nizza, 5. oktobra. (be.) Na italijanskem konzulatu je eksplodirala bomba.

«Rimsko vprašanje»

Rim, 5. oktobra. s. Državni podtajnik v pravosodnem ministrstvu poslanec Gentili, vodja katoliškega centruma, je izjavil novinarjem, da se bo po njegovem mnenju moglo rešiti rimsko vprašanje. Samoobsebi umevno je, da se more o tem vprašanju razpravljati le direktno med fašistično Italijo in Vatikanom.

Sneg v Krkonoših

Hirschberg, 5. oktobra. s. V Krkonoših je v zadnjih 24 urah pričelo snežiti, in sicer v višini 1000 m.

Pribićević o sodelovanu z Radićem

Odkrite in pomembne izjave šefa SDS. — Pokvarjeno veselje g. Vukičeviću. — Važnost skupnega nastopa. — Demokratska stranska na zgodovinskem razpotju

Beograd, 5. oktobra. r. Današnja «Politika» objavlja zanimiv razgovor z g. Svetozarjem *Pribičevićem*, ki odgovarja najprej na napade, iznešene proti njemu v referatu g. Vukičevića v radikalskem klubu, nato pa nadaljuje:

«G. Vukičević mi očita, da delam skupaj z Radićem. Radikalna stranka je delala z g. Radićem polni dve leti in je slavila to kot največji zgodovinski dogodek po ujedinjenju. A zakaj bi jaz ne smel z g. Radićem, če se strinjava v osnovnih vprašanjih naše politike?

Točno je, kar trdi g. Vukičević, da jaz in g. Radić snujeva demokratski blok, a točno je tudi to, da bodo proti temu bloku nastopili radikali kot reakcijonarji. Toda to mora biti tako, ker radikali pod vodstvom g. Vukičevića ne iščejo zaslombe v narodu, nego vzdržujejo svojo stranko s pomočjo policije, s pomočjo državne oblasti.

Vem, da je g. Vukičević računal, da bova g. Radić in jaz v Narodni skupščini skočila drug na drugega in se zgrabila za vrat, on pa bo lepo opazoval in užival pri tem prizoru. Toda mi smo mu to veselje pokvarili in mu z akcijo za stvoritev demokratskega bloka zadali veliko skrb. Zato je sedaj nezadovoljen in me naskakuje s poleni in kamenjem.»

«Vprašanja, ki so nas (HSS in SDS) delila, so likvidirana in pojavilo se je novo vprašanje, kako se osvoboditi barbarskega režima, ki je opasnost še za ono malo civilizacije, kar jo imamo v državi. Narod zahteva dela na gospodarskem in kulturnem področju; a ker obstoje v teh vprašanjih med nami skoraj identični pogledi, je zbližanje popolnoma razumljivo. Toda to zbližanje ima še višji cilj: nuditi demokratski stranki pod vodstvom g. Davidovića podporo in moč, da more vzeti v roke izvajanje demokratske politike v državi.

Dokler smo bili «prečani» v prepiru in porazdeljeni, je imela taka politika malo upanja na uspeh. Danes ima ta politika vse izglede za uspeh, če demokratska stranka tega zgodovinskega trenutka ne opusti. Če je kdaj veljalo načelo — «kuj železo, dokler je vroče» — velja v tej politični situaciji.

Danes more demokratska stranka, samo če hoče, ustvariti novo politično situacijo v naši državi, v kateri bo demokracija (ne mislim tega v partizanskem smislu) imela glavno besedo!»...

Na vprašanje urednika «Politike»: «Ali bo kmalu prišlo do ustvarjenja bloka ali do združitve med vami in demokrati» — je odgovoril g. Pribičević:

«To ni odvisno samo od nas. Mi smo samo en faktor v reševanju teh vprašanj. Prirodno je, da se to paralelno razvija.»

Dr. Korošec snubi Radića

Prozorne in brezuspešne intrige proti bloku demokracije. — Ponoven sestanek med gg. Radićem in Pribičevićem. — G. Korošec vabi radičevce v vlado. — Radić se noče po vzoru SLS vezati s političnimi mrliči

Beograd, 5. oktobra pp. Danes opoldne sta se ponovno sestala gg. Pribičević in Radić. Novinarjem, ki so ju po sestanku kar oblegali, sta podala skupno izjavo, v kateri naglašata, da je vprašanje velikega demokratskega bloka stopilo že v zaključno fazo in da je smatrati ta blok že za ustanovljen. Oba sta ob priliki svojih včerajšnjih razgovorov z g. Davidovićem dobila vtis, da je tudi g. Davidović odkrit pristaš demokratskega bloka in da se radi tega ni treba niti najmanj ozirati na obupne intrige radikalov in klerikalcev, ki si z vsemi sredstvi prizadevajo, da bi preprečili ali vsaj ovirali sporazum. Današnjo izvolitev začasnega predsednika Narodne skupščine smatra g. Radić za povsem postransko zadevo in je mnenja, da je postopanje demokratov pri glasovanju logična posledica prejšnjih obveznosti in momentane situacije.

G. Pribičević je nato še pristavil: »Intrige g. Vukičevića in njegovih zaveznikov bloka demokracije ne bodo mogle preprečiti. Danes očitajo demokratom, da se pogajajo z nami in z radičevci, češ da ustvarjajo s tem novo situacijo. Prav tako bi lahko demokrate vprašali g. Vukičevića zakaj snuje on blok s stranko dr. Korošca, ki je po svojem programu stranka avtonomije Slovenije in ki se nikdar ni odrekla temu programu tako javno in odločno, kakor se je g. Radić odrekel svojemu republikanskemu programu. Če se pogajajo demokrati z nami in z g. Radićem, se pogajajo s strankama, ki sta za državno edinstvo in ki sta dobili pri volitvah od naroda popolno zaupanje.«

Na včerajšnjem sestanku oficijelnih delegatov DS in SDS za pogajanja glede ujedinjenja obeh demokratskih strank je bilo ugotovljeno popolno soglasje. Obojestranski delegati so o tem poročali svojima kluboma, ki sta vzela njuna poročila z zadoščenjem na znanje.

Opažati je, da povzroča ta razvoj dogodkov g. Vukičeviću in slovenskim klerikalcem velike skrbi. Z raznimi intrigami skušajo preprečiti formiranje demokratskega bloka in pri izbiri sredstev niso prav nič skrupulozni. Na eni strani skušajo podžigati stara nasprotstva med SDS in DS in med Radićem in Pribičevićem, na drugi strani pa skušajo pridobiti radičevče za sodelovanje v vladi. V tem pogledu igrajo zlasti čudno vlogo klerikalci, ki so še nedavno ljuto napadali Stjepana Radića in sam dr. Korošec je na svojih shodih vedno naglašal, da je z Radićem vsako sodelovanje nemogoče. Tem značilnejša je njegova izjava, ki jo je danes podal nekaterim novinarjem.

V svoji izjavi gosp. Korošec uvodoma naglaša, da je položaj sedanje vlade trden, kar da je pokazalo današnje glasovanje v Narodni skupščini. Nato pa izraža svoje začudenje nad postopanjem gosp. Radića, ki opušča tako ugodno priliko, da ojača vpliv Hrvatov v vladi. Dr. Korošec, gg. Vukičević in Davidović da so veliki prijatelji Hrvatov in sedanja vlada ni protihrvatska. Zato bi bilo zelo paradoksno in uspeh bi gotovo ne izostal, če bi sicer okrotni hrvatski politiki usmerili svojo politiko za ožje sodelovanje s temi svojimi prijatelji. Gosp. Radić si je zastavil zelo nehvaležen cilj, ko se približava gosp. Pribičeviću. «Ponavljam,» končuje izjava g. Korošca, «da je, če je tej vladi sploh še kaj potrebno, potem predvsem potrebno, da stopijo v vlado i Hrvati.»

Razumljivo je, da je ta izjava dr. Korošca, ki se je še nedavno odlikoval kot najljutejši in najbolj nepomirljiv nasprotnik gosp. Radića, izzvala v političnih krogih precejšnjo senzacijo. Ostala pa je brez stvarnega efekta, ker je njen namen preveč jasen. Vašemu dopisniku je gosp. Radić izjavil: «Ej, tako laskave ponudbe s strani gosp. Korošca pa res nisem pričakoval. Toda gosp. Korošec me menda ne smatra za tako naivnega in neumnega, da bi ne spoznal očitne tendence, ki jo ima ta njegova gesta, a to je, da pokvari naše razgovore z SDS. Mi smo dovolj trezni in realni politiki, **da ne bomo sledili vzgledu gosp. Korošca in se vezali s političnimi mrtveci. Predobro se zavedamo, da sedanja vlada, odnosno njen radikalno-klerikalni del nima več življenja. Naša glavna naloga je, da državo čim prej osvobodimo tega režima. Mi bomo šli naprej po začrtani poti.»**

Seje poslanskih klubov

Beograd, 5. oktobra. p. V Narodni skupščini je vladala danes ves dan velika živahnost. Vsi klubi so imeli deloma že dopoldne, deloma popoldne svoje seje, na katerih so razpravljali o aktualnih političnih vprašanjih in določili svoje kandidate za verifikacijski odbor. Klub HSS je izvolil za verifikacijski odbor poslance Radića, Krnjevića, Čajkovška, Šuteja in Smoljana.

Nemški klub se je šele na svoji današnji seji konstituiral in izvolil za predsednika dr. Krafta, za podpredsednika dr. Moserja in za tajnika dr. Neunerja.

Demokratski klub je na svoji dopoldanski seji razpravljal o volitvi začasnega skupščinskega predsednika, o čemer poročamo na drugem mestu.

Klub SDS je imel dopoldne in popoldne sejo. G. Pribičević je poročal o svojih sestankih in razgovorih z gg. Davidovićem in Radićem. Klub se je nato bavil z raznimi tehničnimi in parlamentarnimi vprašanji. Med drugim je bil sprejet tudi *predlog poslanca dr. Pivka glede korakov za regulacijo Savinje.*

Radikalski klub je imel pred skupščinsko sejo kratek sestanek, na katerem so bili poslanci obveščeni o kandidaturi dr. Perića za skupščinskega predsednika. Istočasno so imeli sejo tudi klerikalci. Dr. Korošec je uvodoma poročal o svojih včerajšnjih pogajanjih z g. Vukičevićem glede fuzije obeh klubov. Na popoldanski seji sta bila določena za verifikacijski odbor poslanca dr. Hohnjec in dr. Hodžar. Klerikalci bodo v verifikacijskem odboru nastopili skupno z radikali in Nemci, ki so imenovali v verifikacijski odbor dr. Moserja.

Daudetove fantazije

Haag, 5. oktobra. Iz Francije v Haag pobegli vodja francoskih rojalistov Daudet je izjavil: Ne povrnem se preje v Francijo, dokler ni tam proglašeno kraljestvo. Moj zadnji uporniški nastop v Parizu je treba smatrati kot generalno skušnjo za izvršitev državnega prevrata. Revolucija postane v kratkem dejstvo. Pretendent na prestol je v bližini Bruslja bivajoči vojvoda de Guise, iz rodbine Orleanske, potomec dobrega kralja Filipa. Število vpisanih članov monarhistične stranke znaša 180.000 mož. V Parizu je na razpolago dobro organizirana telesna straža 30.000 mož. Celokupni mornariški oficirski zbor je monarhističnega mišljenja in podpira program «Action Francaise». Italijanski fašizem je problem monarhije in parlamentarizma idealno rešil. Daudet namerava odpotovati v Italijo, da stopi v stike z Mussolinijem.

Za tesnejše edinstvo Nemčije

Berlin, 5. oktobra. (be.) V kratkem se vrši konferenca med zastopniki osrednje vlade in zastopniki posameznih nemških držav, na kateri se bo razpravljalo o spremembi ustave.

Nove smrtne obsodbe v Rusiji

Moskva, 5. oktobra. s. Sodišče v Kamencu Podolskem je zaključilo razpravo proti 10 osebam, ki so bile obtožene vohunstva v Ukrajini v korist Poljske. Pet glavnih obtožencev je bilo obsojenih na smrt, ostalih pa pa do 10 let ječe

Revolta v Mehiki

Mexico City, 5. oktobra. (be.) Polkovnik Manzianalla je bil ustrelien s celim štabom, ki se je udeležil zadnje revolte. Vsi častniki, ki so bili ujeti pri Torreonu so bili ustreljeni. General Gomez se drži še v Perolu, ki so ga obkolile vladne čete.

Renitentni kralj

Berlin, 5. oktobra. d. Po poročilih iz Bagdada se brani v Parizu bivajoči kralj Iraka vrniti se domov, če Anglija ne privoli v revizijo pogodbe, kakor to on zahteva.

G. Ivan Jelačin ml. pred sodiščem

Ponovna razprava v tiskovnem procesu Jelačin-Weixl. — Gospod Weixl oproščen v vseh bistvenih točkah. — Posrečen dokaz resnice za očitke o pozabljeni častni obljubi, o žonglerstvu g. Jelačina, «švindlu» s stanovsko nepolitično listo, o nevrednosti «našega zaupanja»

Včeraj se je na ljubljanskem deželnem kot tiskovnem sodišču v glavnem končal dolgotrajni tiskovni proces, za katerega je vladalo obilo zanimanja v velikem delu naše javnosti in zlasti v trgovskih organizacijah, pa tudi pri mnogih drugih, ki se zanimajo za naše javne zadeve. Razsodba, ki je v bistvenih točkah oprostilna, daje slovenskemu trgovstvu vsaj nekaj zadoščenja za napade in gonjo, ki se je vršila proti njemu o priliki zadnjih volitev v Trgovsko-obrtno zbornico in za znane dogodke, ki so sledili potem in ki čakajo na svojo likvidacijo.

O priliki zadnjih volitev v TOI Zbornico je znani organizator našega trgovstva g. Vilko Weixl napisal v «Jutru» članek z naslovom **«G. Jelačinu v album«.** V članku polemizira zoper volilni proglas tako zvane Jelačin-Ogrinove liste in pravi zlasti, da je «nas organiziranih zavednih trgovcev premnogo, in da hočemo svoje volitve izpeljati sami potom svojih stanovskih organizacij.» Za razne sporazume pa da g. Jelačin ni bil pooblaščen (od organizacij). **«Ali ste že pozabili, g. Jelačin, na občni zbor Zveze gremijev v Kranju, kjer sta na zahtevo nas delegatov dali častno obljubo,** da se bodo zbornične volitve vršile sporazumno in da si bomo na prvi širši seji postavili skupno naše kandidate. Ali ste kdaj sklicali takšno sejo, kakor je bila vaša edina dolžnost kot načelnika Zveze gremijev?»

Nato slede očitki, da g. Jelačin sploh ni niti poizkusil potom Zveze zasigurati skupen nastop vsega trgovstva, marveč se je zvezal s konsumarji proti ogromni večini slovenskega trgovstva in njegovih stanovskih organizacij. **«Ali ne vidite, g. Jelačin, da ste se z Vašim postopanjem pokazali nevrednega našega zaupanja in ali Vam še ni jasno, da vse Vaše politično žongliranje, vsa Vaša gostobesednost, vsi Vaši članki, ki jih pišete in inspirirate v «Slovencu», ves švindel v Vašo konsumarsko, pod okriljem starih zagrizenih sovražnikov slovenskega trgovca sestavljeno listo ne bo nič pomagal?»**

G. Jelačin je zoper g. Weixla vložil tiskovno tožbo, na kar je začel dolgotrajen tiskovni proces, pri katerem je bilo deloma potom zaprošenih sodišč, deloma pa pri več zaporednih glavnih razpravah v Ljubljani zaslišanih okrog 70 prič, večinoma najuglednejših slovenskih trgovcev iz raznih krajev. Obtožitelja g. Jelačina je zastopal odvetnik g. dr. Al. Vrtačnik, obtoženca pa odvetnik g. dr. Vladimir Knaflič.

Prvič je prišlo do odločilne glavne razprave dne 29. marca. Že takrat je prišlo do delne oprostitve g. Weixla. Sodišče je smatralo za dokazano, da je g. Jelačin pozabil na svojo častno obljubo, dano na predkonferenci prilikom občnega zbora v Kranju, da klub obljubi ni sklical zvezne seje niti sploh obveščal organizacije, da je torej delal samovoljno in na znani način sestavil svojo listo. Dokazano je torej, da je častno obljubo snedel.

Obsojen pa je bil takrat g. Weixl zaradi očitkov, da se je g. Jelačin izkazal nevrednim zaupanja, in pa zaradi očitkov žongliranja, gostobesednosti, pisanja v «Slovenca», švindla z listo, ki je konsumarska in stoji pod okriljem starih zagrizenih sovražnikov. Obsodba je bila prav trda, 14 dni zapora, 5000 dinarjev globe, 5000 Din odškodnine. (Senat: gg. vss Mladič, ds dr. Sajovic, ds Mohorič, s. Juvanc). Oprostilni del sodbe je postal pravomočen, obsodbeni del pa je Stol sedmorice razveljavil zaradi nepopolnosti in neutemeljenosti sodbe in zaradi pravne zmote, ter odredil ponovno razpravljanje.

Vsa stvar je torej pričela iznova, dokazi so se ponovno provedli in zlasti s tožiteljeve strani so se navajali še številni novi dokazi. Včerajšnja glavna razprava je trajala od predpoldne do pozno popoldne, senat gg. ds Avsec, ds Sajovic, ds dr. Kralj in s. Merala, razpravi sta poleg svojih zastopnikov, prisostvovala obtožitelj in obtoženec osebno. Po zanimivi razpravi in daljšem posvetovanju je g. senatni predsednik proglasil sodbo, da je g. Weixl kriv klevete zaradi izraza **«konsumarska pod okriljem starih zagrizenih sovražnikov slovenskega trgovca sestavljena lista»,** in se obsodi na 5 dni zapora, globo 1000 dinarjev, odškodnino 2000 Din, **oprošča se pa obtožbe zaradi vseh ostalih očitkov,** ne samo postranskih («gostobesednost», pisanje v «Slovenca»), marveč zlasti glede **glavnih očitkov, da se je Jelačin pokazal nevrednega našega zaupanja, politično žongliranje in švindel z njegovo listo.**

Razlogi sodbe kratko ugotavljajo temeljem izčrpnega dokaznega postopana, da je tožencu glede vseh teh očitkov

dokaz resnice v celoti uspel.

Nevrednost zaupanja je dognana po snedeni besedi, dani v Kranju in ostalem postopanju napram Zvezi in organizaciji ter kandidaturi g. Mohoriča. S tem postopanjem, dokazanim v podrobnostih, je dokazano tudi žonglerstvo, in končno je dokazano, da je sklicevanje na nepolitičnost in nestrankarstvo njegove liste res «švindel», preračunan, da spravi nepoučene v zmoto. Zlasti je v tej poslednji smeri bilo odločilno pričevanje gospoda dr. Ravniharja, ki je povedal, kako so se domenili o ključu, po katerem so si takrat koalirane SLS, NRS in SKS ter obtožiteljeva skupina razdelile zbornične mandate.

Lojalno je treba pripomniti, da je obtoženec naglasil, da sicer vzdržuje izrečene svoje očitke, da pa ž njimi nikakor noče tangirati obtožiteljeve osebne časti in je tudi sodišče naglasilo, da sicer ni videti obtožiteljevih zlih ali nepoštenih namenov, pač pa je dokaz resnice objektivno podan in dognana fakta, na katera se opirajo upravičeni Weixlovi očitki g. Jelačinu. — Obsodba glede edinega stavka pa se utemeljuje zgolj s tem, da v tej smeri obtoženec sploh ni ponudil dokaza resnice.

S to sodbo je razčiščena vloga, ki jo je igral g. Jelačin pri zadnjih volitvah v Zbornico TOI. V ostalem se bo vršil zadnji akt še enkrat pred Stolom sedmorice, na katerega sta se pritožila i obtožitelj zaradi oprostilne sodbe, i obtoženec.

Naše učiteljstvo v obrambo svojih pravic

Protestna resolucija poverjeništva UJU proti revizijskemu projektu uradniškega zakona.

Predsedniki okrajnih učiteljskih društev mariborske in ljubljanske oblasti poverjeništva UJU Ljubljana so v nedeljo zborovali v Ljubljani ter v imenu 2.717 učiteljev in učiteljic Slovenije sestavili obsežno protestno resolucijo proti nameravani reviziji uradniškega zakona. Z resolucijo najodločneje protestirajo proti ukinjenju zakonitih pravic učiteljstva, ki so mu jih dali sedanji uradniški zakon, razvrstilna uredba in specijalni zakoni. Protestirajo proti uvajanju prakse, da se od parlamenta sprejeti zakoni spreminjajo z uredbo, četudi ima ta zakonsko pravno moč. Še odločneje se izrekajo proti uvajanju prakse, da se s to uredbo hočejo okrniti pridobljene pravice.

Mnogo nezadovoljstva je med učiteljstvom povzročilo dejstvo, da se posamezni člani uradniškega zakona sploh niso izvajali, ali pa so se skušali tolmačiti z uredbami, odloki in finančnimi zakoni na škodo uradništva. To je rodilo klic po reviziji. Zato smatrajo učitelji za prvo dolžnost te revizije, da povzroči izvedbo neizvedenih členov uradniškega zakona na ta način, da predpiše pravila za izvajanje teh členov, oziroma pooblasti ministre posameznih resorov, da izdajo pravilnike vsak za svoj resor, kolikor ni mogoče izdati skupnih pravilnikov. Največ nezadovoljstva je vzbudilo spreminjanje in poslabšanje uradniškega zakona s finančnimi zakoni, zato učiteljstvo zahteva, da se uradniški zakon vzpostavi v svoji prvotni obliki in da se ukinejo oni členi finančnega zakona, ki slabšajo prvotne določbe uradniškega zakona. Prejemki in ostale gmotne in pravne pravice naj se v vsakem oziru izenačijo z onimi, ki jih predvideva zakon o vojski in mornarici za vojaštvo. Uradniški zakon naj se izpopolni samo v toliko, kolikor je treba glede na razmere zvišati in ustaliti prejemke; odpravijo naj se le hibe, ki so se pokazale v praksi; isto velja glede razvrstilne uredbe.

Učiteljstvo protestira proti posameznim nameram projekta revizijske uredbe k uradniškemu zakonu, predvsem proti temu, da se odvzema osnovnošolskemu učiteljstvu pravica napredovanja v prvo grupo položajnih plač, nadalje, da se z uvajanjem novega zvanja pripravnikov službena leta zvišujejo faktično na 38 let, čeprav mu je s specijalnim zakonom priznana 32letna definitivna službena doba. Nadalje protestirajo proti zniževanju draginjskih in drugim, za učiteljstvo škodljivim določbam načrta kakor tudi proti nameravanemu oškodovanju meščanskošolskega učiteljstva.

Učiteljstvo zahteva, da se vse v resoluciji navedene hibe projekta revizijske uredbe popravijo v smislu zahtev, ki so jih predložile skupno uradniške organizacije ter posamezne strokovne organizacije, ter se izdela nov projekt v sporazumu in s sodelovanjem predstavnikov Činovničkega Saveza in za učiteljstvo v sporazumu z Udruženjem jugoslovenskega učiteljstva. Resolucija nadalje navaja 31 zahtev za izboljšanje uradniškega zakona ter poziva Činovniški Savez in UJU, da vse te zahteve uveljavita. Obenem poziva članstvo, da sločno stoji na braniku organizacije in da nudi vodstvu vso moralno oporo v borbi za stanovske pravice, pri čemer naj se posluži vseh legalnih sredstev, da izrazi svoje ogorčenje proti že izvršenemu in še nameravanemu okrnjenju pravic državnega uradništva.

Ukinjene carinarne

Sušak, 5. oktobra. n. Na podlagi naredbe finančnega ministra se ukinejo carinarnice v Bakru, Senju, na Visu in v Karlobagu. Otvori se carinarnica na otoku Krku.

400letnica Subotice

Subotica, 5. oktobra. n. V drugi polovici tega meseca se na svečan način proslavi 400 letnica ustanovitve mesta Subotice. Povodom te proslave odkrijejo v Subotici velik spomenik carju Jovanu Nenadu, ki je ustanovitelj mesta Subotice.

Huda škrlatinka v Varaždinu

Varaždin, 5. oktobra. n. Danes so zaprli vse šole, ker se je med šolsko deco pojavila epidemija škrlatinke. Konštatiranih je izredno veliko število slučajev.

Naši kraji in ljudje

Rešitev stanovanjskega problema

Stanovanjska zaščita se s 1. novembrom ukine in uvede «zlata» najemnina?

Beograd, 5. oktobra.

Dočim je minister socijalne politike g. dr. Gosar doslej skrbno prikrival svoje načrte glede rešitve stanovanjskega vprašanja po 1. novembru, ko preneha veljavnost sedanjega stanovanjskega zakona, očividno iz razloga, da se pred občinskimi volitvami v Ljubljani kot nosilec klerikalne kandidatne liste ne zameri niti hišnim posestnikom, niti stanovanjskim najemnikom in je prepovedal uradnikom svojega ministrstva dajati novinarjem vsakršne informacije o stanovanjskem vprašanju, se sedaj doznava, da je tozadevni načrt v ministrstvu za socijalno politiko že izdelan.

Po informacijah današnjih beograjskih listov obstoja načrt v tem, **da se stanovanjska zaščita v sedanji obliki s 1. novembrom ukine.** Stanovanjska sodišča bodo po tem načrtu s 1. novembrom popolnoma ukinjena in bodo hišni posestniki lahko svobodno razpolagali z izpraznjenimi stanovanji. Vprašanje najemnine se uredi tako, da se na podlagi predvojne najemnine določi **najemnina v zlati valuti.** Te odredbe bodo veljale do 1. maja 1928., po tem roku pa bo ukinjena vsaka omejitev in naj bi nastopila v stanovanjskem vprašanju zopet predvojna praksa.

Uspešna intervencija poslancev SDS

za reducirane gimnazije, za uradništvo in za ljubljansko gledališče.

V torek zvečer so delegati kluba SDS v Beogradu gg. dr. Kramer, dr. Budisavljević in Hinko Krizman posetili prosvetnega ministra dr. Kumanudija in mu predložili več aktualnih prosvetnih vprašanj. Med drugim so zahtevali ukinitev uredbe o redukciji gimnazij. Gospod minister je delegaciji izjavil, da bo redukcijo gimnazij v vseh onih krajih, kjer razpolagajo učni zavodi s potrebnimi prostori in učiteljskim zborom, odgodil za eno leto. V veljavi ostane samo še redukcija petega razreda na tretji gimnaziji v Ljubljani, dočim se ukinjeni razredi na gimnaziji v Ptuju, Murski Soboti in Kočevju za letos zopet vzpostavijo. Glede Maribora je prosvetni minister pristal na to, da se vzpostavi ukinjeni peti razred gimnazije, zato pa hoče ukiniti peti razred realke. Deputacija je proti temu odločno protestirala, vendar pa je g. minister vztrajal pri tem svojem sklepu, češ da ni mogoč noben drugačen izhod.

Deputacija je nadalje intervenirala glede številnih premestitev učiteljev in profesorjev za časa volilne borbe in je g. minister obljubil, da bo vse te krivice v najkrajšem času popravil. Nadalje so zastopniki SDS opozorili ministra na projekt uredbe o reviziji uradniškega zakona, ki dela zlasti osnovnošolskemu učiteljstvu krivico s tem, da mu onemogoča napredovanje v prvo skupino druge kategorije. Dr. Kumanudi je izrazil mnenje, da ta projekt v svoji sedanji stilizaciji ne bo uveljavljen in obljubil, da se bo zavzel za to, da se iznešene pritožbe delegacije SDS upoštevajo. Isto velja tudi za profesorje.

Končno je deputacija opozorila gospoda ministra na finančni položaj Narodnega gledališča v Ljubljani in zahtevala, naj se prosvetni minister zavzame za to, da bodo gledališču v Ljubljani vrnjene vsote, ki so mu bile odtrgane radi tiskovne napake v državnem proračunu. Deputacija je nadalje zahtevala, da prevzame država obveznosti gledališke uprave napram kontraktualnim članom in referentom ljubljanskega gledališča in jih prizna kot državni dolg na račun partije 55. državnega proračuna. G. minister je na to takoj pristal in spričo delegacije takoj podpisal tozadevno predstavko finančnemu ministru. Deputacija je istočasno naglasila potrebo, naj se ljubljanskemu gledališču prepuste presežki dohodkov nad 500 tisoč dinarjev namesto dosedanjega presežka nad 1 milijon dinarjev in da prosvetni minister ta predlog osvoji in ga iznese v finančnem odboru. G. minister dr. Kumanudi je pokazal za položaj ljubljanskega gledališča polno razumevanje in obljubil, da bo storil vse potrebne korake, da izpolni iznešene zahteve.

Veselo Pikantno
BEBE DANIELS
najlepša igralka Amerike v izvrstni komediji
ENFANT TERRIBLE
Pikantni doživljaji zakonskega para, ki ni bil poročen
Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9.
ELITNI KINO MATICA

Zaključek kongresa evropskih tujsko-prometnih centralnih organizacij

Dne 23. septembra se je vršila otvoritev tega kongresa v Sloveniji, a zaključil pa se je kongres zopet pri nas, in sicer v torek v Rogaški Slatini. Po otvoritvi so se kongresisti peljali preko Zagreba na Plitvička jezera, od tam pa na Šibenik, kjer jih je čakala ladja »Karadjordje«, ki jo je dala v namene kongresa na razpolago Jadranska plovitba.

Nadvse veličasten vtis je napravila na goste edinstvena lepota Plitvičkih jezer, ki nimajo primere v Evropi. V krasnem vremenu so si tujci ogledali Šibenik in okolico, nakar so se vkrcali na parnik, ki jih je povedel dalje proti jugu. Na parniku so se delegati sestajali k posvetovanjem ter obenem uživali krasote našega Primorja. Občinstvo v Makarski in na Korčuli je pripravilo odličnim gostom skromen, a naravnost ginljiv sprejem z godbo. Sledil je obisk romantičnega otoka Mljeta, karakterističnega po svojih vulkanskih tvorbah in zanimivega zaradi preko 3 km dolgega slanega jezera, ki je zvezano z morjem z ozkim mestoma komaj 3 metre širokim kanalom.

Starodavni Dubrovnik je priredil gostom svečan sprejem pod toplim južnim solncem. Iz Dubrovnika so gostje napravili izlet v Sarajevo in Mostar, kjer so imeli priliko opazovati zanimivo orijentalsko življenje. Ogledali so si razne mošeje, čaršijo, javne naprave in zanimive muzeje ter nakupili mnogo spominkov, vezenin, preprog in filigranskih del v srebru in zlatu. »Putnik« v Sarajevu je skrbel za to, da je bila dolga vožnja čim največ mogoče olajšana. Posebnemu vlaku, v katerem so bile napravljene postelje, je bil priklopljen razgledni voz, kjer so se servirala gostom mrzla jedila. Iz Kotora so pohiteli gostje z avtomobili še na Cetinje, odkoder so se zvečer zopet vrnili proti Dubrovniku.

Nadaljevanje kongresa se je vršilo na brodu, ki je pristal v važnejših lukah gornjega Jadrana. Povsod je prebivalstvo prirejalo gostom prisrčne sprejeme, javni faktorji ter društva za tujski promet pa so skrbeli za primerno pogostitev.

Preko Zagreba so delegati prispeli v torek v Rogaško Slatino, kjer se je vršil zaključni sestanek. Pri večerji, ki jo je priredila gostom na čast uprava zdravilišča, je pozdravil kongresiste g. ravnatelj dr. Šter, v imenu tujsko-prometne zveze za mariborsko oblast g. dr. Pirkmajer, v imenu občine Rogaške Slatine pa dr. Kolterer. Večer je potekel v najprijetnejšem razpoloženju. Gostje niso mogli prehvaliti jugoslovenskega gostoljubja ter so prekipevali navdušenja za naše kraje. Včeraj so se povrnili preko Maribora v svoja domača mesta.

Slovo gostov v Mariboru

Maribor, 5. oktobra

S popoldanskim brzovlakom so prispeli iz Rogaške Slatine v Maribor udeleženci mednarodnega kongresa za tujsko propagando. V lepo okrašeni kolodvorski restavraciji je priredila mestna občina zakusko, ki so se je udeležili oficijelni zastopniki Maribora, tako podžupan dr. Lipold, general Spasić z oficirskim zborom, predsednik Zveze za tujski promet dr. Pirkmajer z ostalimi odborniki, gospa soproga generala Maistra, zastopniki tiska in drugi odličniki. Med zakusko je zapel Devov kvartet več slovenskih pesmi, ki so napravile na goste globok vtis.

Imenom mestne občine je došle goste pozdravil podžupan dr. Lipold, v imenu velikega župana pa dr. Ipavic. Za prisrčni pozdrav se je v imenu gostov zahvalil generalni tajnik mednarodne zveze za tujski promet, zastopnik Holandske van Vandeker. V posebno toplih besedah se je zahvaljeval g. dr. Žižku, ki je z največjo požrtvovalnostjo in vestnostjo spremljal goste na potovanju po naši državi. Gosti so v znak priznanja iskreno vzklikali: Živio dr. Žižek!« Po kratkem odmoru so nato gostje odpotovali v svojo domovino. Ob odhodu brzovlaka so živahno vzklikali: »Živio Maribor! Živio dr. Žižek!«

Mariborska porota prvič na komisijskem ogledu morišča

Pot skozi gozdove na obmejni kraj, kjer je bil umorjen finančni stražnik Janko Resnik.

Maribor, 5. oktobra

Po 30. letih, odkar obstoja mariborsko okrožno sodišče, so se prvikrat porotniki, porotni senat, državni pravdniki, zagovornika in 4 obtoženci odpeljali iz porotne dvorane na komisijo. Ob 7. zjutraj po prihodu vlaka v Št. Ilj so se neobičajni in mnogoštevilni sodni komisiji pridružili še orožniki in finančni stražniki s starešino g. Gabrščkom in orožniškim komandirjem g. Lavrenčičem.

Žalostni sprevod je krenil ob oblačnem dnevu med slovenskogoriškimi vinogradi in sadovnjaki po hribu navzgor proti meji, da vidi sodna komisija pot, na kateri so morilci 7. septembra lanskega leta videli pokojnega finančnega stražnika Janka Resnika. Na čelu komisije so korakali vsi 4 obtoženci, močno vklenjeni v verige v spremstvu dveh orožnikov z nasajenimi bajoneti.

Pot skozi gozdove.

Pot komisije je kmalu iz Št. Ilja krenila v gozdove, ki se vijejo ob meji nepretrgoma od Št. Ilja dalje vzporedno z Muro do Gornjega Cmureka, skozi Slovenske gorice. Porotniki so se kmalu prepričali, da hodijo po pravi tihotapski stezi, ki se je končno čisto izgubila ter prenehala v trnjevem grmovju. Orožniki, ki so spremljali mladega obtoženca, 14letnega Dominika Jamernika po njega aretaciji dne 2. decembra lanskega leta na Resnikovo morišče, so danes vodili sodno komisijo s porotniki in pričami ves čas po gozdovih nad Št. Iljem. Morali so preplezati ostre strmine, dokler se niso znašli v usodni, temni, gosto zaraščeni in vlažni dolinici, kjer je 7. septembra 1926 izkrvavel Janko Resnik ob potoku, ki se vije kakor kača med drevesi in kjer sedaj stoji skromen spomenik z zlatim napisom: »Janku Resniku, umorjenemu od tihotapcev.«

Orožniki so na tem mestu komisiji nazorno pokazali in opisali, kako jim je na tem mestu slikal obtoženi Jamernik Resnikov umor. (Glej o tem včerajšnje »Jutro«!) Med tem časom niso obtoženi na morišču kazali prav nikakega razburjenja, pač pa neprestano odločno odklanjali vsako krivdo in udeležbo na umoru. Jamernik je nepretrgoma in vehementno ponavljal, da so ga orožniki prisilili k priznanju. Tudi oče obtoženega Jamernika, močan kmet iz Jarenine, je spremljal ves čas sodno komisijo. V žalostno dolinico, kjer se je izvršil umor, je prišlo tudi mnogo obmejnih domačinov, nekateri so v bližini nabirali gobe. Ponovno je morala sodna komisija prestopiti državno mejo in hoditi po tako zvanih nevtralnih potih. Srečala je tudi avstrijskega kmeta z lepim slovenskim imenom Muhič, ki je govoril čisto slovenščino. Muhič je dva obtoženca spoznal, ker sta tam mimo hodila v Špilje.

Po končanem ogledu morišča.

kjer je komandir g. Lavrenčič točno opisal, kako so našli mrtvega Resnika sključenega nad potokom, kakor da bi pil vodo, je komisija krenila z obtoženci na vrh v občino Ceršak. Tam je predsednik porotnega senata zaprisegel na novi državni cesti dve priči, zakonska Šebeder, katerih 8-letni sinček je videl na dan umora Jamernika kako je nesel vojaško puško. Deček je danes natančno spoznal Jamernika.

Od tu je komisija krenila nazaj proti Št. Ilju. Med potjo sta bili zaslišani še dve priči, trgovec Čevra in gostilničar Vavpotič. Obe priči sta potrdili, da jima je Jamernik po aretaciji vpričo orožnikov pripovedoval, na kakšen način je bil umorjen Janko Resnik. V Št. Ilju je sodna komisija zaslišala še železniškega delavca Zorca, ki je tudi poslušal Jamernika pri Vavpotiču.

Povratek v Maribor.

Ob 15. se je sodna komisija vrnila v Maribor. V porotni dvorani se je nato nadaljevala razprava. Hodniki sodišča so bili nabito polni radovednega občinstva. Do poznega večera se je nadaljevalo zaslišavanje prič, po večini orožnikov in finančnih preglednikov. Orožniki so pripovedovali o aretaciji in priznanju Jamernikovem, ki so ga takrat z malim odmorom zasliševali vso noč in drugi dan dopoldne ter ga 2. decembra 1926 peljali tudi na kraj umora in nato v preiskovalni zapor. Nekatere alibipriče so zopet potrdile, da obtoženci dne 9. septembra l. l. niso mogli biti navzoči na kraju umora.

Ob 21. je bila razprava prekinjena ter se bo jutri nadaljevala in pričakovati je, da se bo tudi zaključila.

VESELITE SE KOSTUMA
SAJ STE KUPILI PLETENINO KATERO V FINI KVALITETI
IKKOL
IN TRPEŽNEM PLETENJU NE NADKRILJUJE NOBEN SLIČEN IZDELEK

Razpis občinskih volitev v Ptuju

Ptuj, 4. oktobra.

Z včerajšnjim dnem so razpisane volitve tudi v ptujski mestni svet. Vršile se bodo na nedeljo, 4. decembra. Reklamacijski rok poteče s 17. oktobrom.

Nadejamo se, da bo tudi tokrat zmagala v Ptuju narodna zavest nad strankarstvom in da bodo slovenski volilci v Ptuju tudi v bodoče zagotovili slovenski magistrat, proti kateremu so se že z vso resnostjo in z vsemi možnimi odkritimi in tajnimi sredstvi začeli boriti tukajšnji nasprotniki, ki še vedno ne morejo preboleti, da žive v današnji jugoslovenski narodni državi.

Pričakujemo, da se bo v Ptuju osnoval močan slovenski blok, ne glede na pripadnost k strankam. Složen nastop bo zagotovil častno zmago. Na ptujskih tleh, ki so nekoč bila ognjena, ne smemo več dopustiti da bi zopet začela tleti žerjavica nekdanjih sovražnosti. Zato pričakujemo, da bodo tudi pristaši SLS v Ptuju pripomogli k ustvaritvi enotnega slovenskega bloka. Ne moremo verjeti, da bi SLS želela imeti na sebi madež, da bi pomagala s samoglavostjo ali strankarsko zagrizenostjo izigrati Ptuj v roke skupnih nasprotnikov.

Prekmurski Čaruga pred sodiščem

Pred kazenskim senatom v Varaždinu sedi že od ponedeljka dalje prekmurski Čaruga, zloglasni tolovaj Ivan Balažič s člani svoje tolpe, ki je bila zadnja leta strah prebivalcev v Prekmurju in Medjimurju. O Balažičevem »delovanju« smo večkrat poročali. Tolpa je plenila trgovine in neprestano ogrožala imovino prebivalcev. Balažič je imel med seljaki mnogo zaveznikov, pri katerih je spravljal ukradeno blago, obenem pa užival zanesljivo zatočišče. Le tako je bilo mogoče, da se je Balažič dve leti in pol mirno skrival pred orožniki. Končno se je orožnikom posrečilo, da so Balažiča izsledili pri kmetu Matiji Berglezu, kjer se je s svojo ljubico in tovariši zvečer ravno gostil z ukradenim svinjskim mesom.

Mnogo tatvin je Balažič izvršil sam, večkrat je bil njegov zanesljiv pomočnik Franjo Martičevič, ostali njegovi pajdaši pa so bili Štefan Koprek, Mikač, Furjan in Rožmanič. Slednji se še vedno skriva pred zasledovalci. Skupna škoda, ki jo je Balažič povzročil s tatvinami, presega 200.000 Din. Od tega je samo trgovec Alojzij Herek oškodovan za 70.000 Din, dočim se ostanek nanaša na tatvine od 100 do 7.000 Din. Značilno za lopovsko naturo Ivana Balažiča je dejstvo, da je okradel tudi nekatere svoje zaščitnike, ki so se mu zamerili. Razprava bo trajala še par dni.

Pripravlja se:

„BELA SUŽNJA“
Vladimir GAJDAROV, Liane HAID.
Telefon 2730. Kino «DVOR»

Pismo iz Slovenskih goric

Poslovilna beseda umrlemu šolniku Božidarju Caharija. — Letošnja trgatev v Slovenskih goricah.

Pri Sv. Rupertu v Slov. goricah je umrl šolski upravitelj Božidar Caharija. Odšel je v večnost v prvi jeseni, ko še niso porumeneli gozdovi in es v mehko božajočih solnčnih pramenih iskrijo žlahtni grozdi na trtah. Klopotci udarjajo v lahnem jesenskem vetru, z goric odmeva pesem in vriski veselih trgačev. Šibijo se ramena fantov, ki nosijo brente s sladkim bremenom.

Da bi še enkrat vstal, Dorče Caharija, da bi stopil na vrh! Popil bi ga kozarec, razvezala bi se mu beseda in lažje bi mu bilo pri srcu, ki je pogrešalo morja in primorskega solnca. Naša pesem, tista prečudna skrivnost, v katero je Slovenec potopil svojo bol in radost, bi mu ozdravila bolehne misli, čim bi nam zopet zapel:

— Sezidal sem si vinski hram . . .

Hrepenel je, da bi si postavil svoj dom, da bi si zgradil toplo gnezdo. A komaj je dogotovil načrte in izkopal temelje, že ga je zlata jesen položila v tesen, mrzel in tih domek pod črno cipreso.

Št. Rupert se je odel v nemo žalost, samotne so sedaj šentjakobske poti. Vitki jagnedi se vrtajo v zrak kakor tegobne misli in na večer obliva krvava zarja oblake. Vso noč drdrajo klopotci. Udarjajo težko, da zveni v nočeh, kakor votli udarci na mrtvaško rakev. Ni težko umreti otroku, ki še ni odprl svojih oči v življenje in položil svoje roke na plug. Ni težko umreti starčku, ki je sejal in požel. Težko je umreti možu, ki je še mlad in bi še rad v srca vsajal zrna ljubezni. Težko se je posloviti od sveta, ko si komaj začel graditi svoj mirni dom.

Ni se pokojnemu izpolnilo, da bi ležal v rodni primorski krajini. Še videti je ni smel, teptane in ponižane. Med nami ostane. Ljubeče roke bodo spomladi nasadile rož na prerano gomilo. Misel prijateljev in tovarišev bo govorila s pokojnim, da ne bo sam, zapuščen v mrzlih, burnih zimskih nočeh.

*

Živahno in veselo je zdajle življenje v haloških goricah. Zjutraj in zvečer se razpredajo drobne meglice. Čez dan pa je vreme solnčno in v vinogradih se sučemo prav zadovoljni. Trgatev se je začela. Ker je grozdje dozorelo v lepem toplem vremenu, se je krasno razvilo in sočno dozorelo. Kljub temu, da je grozdje lepo in zdravo, so stiskalnice skope. Bo letos menda kar za 60 % manj pridelka, kakor lani. Toda vinski mošt tehta 18 do 23 % sladkorja po klosterneuburški tehtnici. Cene se sučejo okrog 7 do 10 Din. Po dolgih letih se zopet Avstrijci zanimajo za naše vino. Gostje in kupci prihajajo iz Gradca, kar pač najbolje dokazuje, da je letošnja kapljica izvrstna. Že od l. 1917 nismo imeli take.

Samo še danes ob: 4., pol 6., pol 8. 9.
Conrad Veidt
Elizabeta Bergner
Walter Rilla
Florentinski goslač
Telefon 2730. KINO «DVOR»
Pride: «Bela sužnja»
Vladimir Gajdarov, Liane Haid.

Damske obleke
in bluze, volnene in iz barhenta, kakor tudi za deklice, ima v veliki izbiri in po najugodnejših cenah BELIHAR in VELEPIČ, Mestni trg.

Kdo bo vzdignil voz . . .?

Fantovska stava z nesrečnim izidom.

Mirna na Dolenjskem, 5. oktobra

Na Mirni se je zbrala gruča že precej veselih fantov. Vidmarjev Franceljbi se bil rad postavil, in je obljubil, da privzdigne zadnji del zraven stoječega voza na rame pod pogojem, če mu ostala družba plača štefan vina. Ako pa ne dvigne zadnjega dela lojtrskega voza na rame, pa plača on dogovorjeno vsoto za vino. France je zlezel pod voz, se uprl z rameni pod osnice in sunil z rameni navzgor. Očividno zaradi prevelike teže voz ni obstal na ramah, ampak mu je zdrsnil in se prevrnil v jarek.

Nato pa je zahteval Vidmar, naj mu tovariši vseeno plačajo vino. Seveda so se dvignili protesti, da ni France izvršil, kar je obljubil. Iz ironičnih opazk, ki so letele na močnega Franceljna in iz zbadljivk na »take, ki ne plačajo obljube« je nastal prepir, ki se je povečal še s tem, ker je zahteval lastnik voza, da mu ga morajo sestaviti in odpeljati na prejšnje mesto. V jezi je izdrl Francelj ročico in začel z njo mahati okrog sebe.

Pri tem je zadel tudi Jožeta Zavrla, svojega soseda, ki je le iz radovednosti opazoval prizore. Zavrl je dobil udarec po licih in glavi in je glasom zdravniškega pregleda težko poškodovan ter nekaj časa ni sposoben za nobeno delo.

Zadnje dejanje fantovske zgodbe pa se bo obravnavalo pred sodiščem. Zavrl zahteva namreč odškodnino za bolečine in za izgubljeno dobo, ki jo mora prestati v okrevanju. Fantom pa bo vsa zadeva v nauk, da se je treba brzdati, sicer se razvije vsaka zabava v neprijetnost, ker imaš poleg posla s sodnijo in večkratnih potov do gosposke še nepotrebne izdatke za zdravnika, zdravila in odškodnine.

Medvedka v zdravilišču

V sanatoriju Kasindolu pri Sarajevu je v ponedeljek popoldne nastala med pacijenti prava panika. Ko so ravno pojužinali in se odpravljali v paviljone, da bi se še navžili popoldanskega solnca, se je pred paviljonom za ženske pojavila čudna družina: stara medvedka s štirimi mladiči.

Lahko si je predstavljati, da so pacijenti, posebno še ženske, bili bliskoma na nogah. Vse je kričalo in začelo begati kakor brez glave. Nekaterim je uspelo, da so iz paviljonov pobegnili v sobe. Drugi, počasnejši, pa so začeli urno graditi barikade s stoli in ležišči. No, medvedka se za ves hrušč in trušč ni niti malo zmenila. S svojimi mladiči se je mirno sprehajala po potih, nasutih s peskom, se ustavljala in začudeno gledala prestrašene pacijente. Ko so le-ti videli, da opasnost ni tako velika, kakor so v prvih hipi domnevali, so medvedko radovedno opazovali skozi zaprta okna in izza čudnih barikad.

Posebno kavalirski se je napram medvedki izkazal upravitelj zdravilišča. Ni streljal (ker je v sarajevski oblasti zabranjeno streljati medvede), pač pa je nenavadni poset takoj telefonično javil sreskemu poglavarju, ki je odposlal proti sanatoriju orožniško patruljo. Zagrmelo je par slepih strelov v zrak in medvedka je s svojimi mladiči precej urno pobegnila nazaj proti Jahorini, odkoder so jo menda proti Sarajevu pregnali vojaški manevri, ki so se te dni vršili v jahorinskih gozdovih.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Mariborsko gledališče

Predstave se pričnо ob 20.

Četrtek, 6.: «Revizor». Premijera. Otvoritvena predstava.
Petek, 7.: Zaprto.
Sobota, 8.: «Revizor». B.
Nedelja, 9.: «Bajadera». Premijera.

Celjsko gledališče:

Četrtek, 6.: «Hlapci». Cankarjeva drama.

Kiepura v Berlinu. Poljski tenorist Jan Kiepura, ki so ga razglasili za novodobnega Carusa in ki je angažiran na dunajski Državni operi, bo pel prihodnje dni v berlinski Državni operi glavno tenorsko partijo v operi «Čudež Helijane».

Pisatelj Knut Hamsun, o katerem se je zadnje čase pisalo, da je odložil svoje čudovito pero, je pravkar dovršil roman «Skitalec», ki izide istočasno v originalu in v nemškem prevodu.

Začetek operne sezone v Ljubljani. V nedeljo, 9. t. m. zvečer se poje v operi Gounodova opera «Faust» v sledeči zasedbi: Margareto poje ga. Davidova - Slatinova kot gost, Marto ga. Medvedova, Sibila ga. Poličeva. Fausta poje gosp. Banovec, Mefista gosp. Rumpel, Valentina pa gosp. Holodkov. Wagnerja poje gosp. Šubelj. Opero dirigira in režira kapelnik gosp. Balatka. V tej operi nastopi tudi celotni baletni zbor pod vodstvom baletnega mojstra gosp Vaclava Vlčka. Predprodaja vstopnic od petka dalje pri dnevni blagajni.

Otvoritev gledališke sezone v Mariboru. Danes, dne 6. oktobra se otvori nova mariborska gledališka sezona z Gogoljevo klasično komedijo «Revizor». Prva glasbena premijera bo v nedeljo, 9. oktobra. Uprizori se Kalmanova opereta «Bajadera».

Otvoritev letošnje dramske sezone bo v soboto, 8. t. m. Uprizori se Shakespeareova komedija «Ukročena trmoglavka» v Župančičevem prevodu in z go. Nablocko ter gosp. Levarjem v glavnih ulogah. Režijo vodi g. Šest, nove originalne dekoracije so izvršene po načrtih akad. slikarja Ivana Vavpotiča. Prihodnje premijere, ki bodo v kratkih presledkih sledile druga drugi, so: Wildeov «Idealni soprog», Cankarjev «Hlapec Jernej» in Kulundžićeva drama «Polnoč».

Šaljapinov koncert v Beogradu se bo vršil nepreklicno dne 17. novembra. Slavni ruski umetnik se nahaja sedaj na turneji po Angleškem in se pripelje v Beograd z Dunaja preko Budimpešte.

Domače vesti

* **Angleška letalska ladja v splitskem pristanišču.** Splitčani se silno zanimajo za veliko angleško bojno ladjo Eagle, ki se po povratku iz Benetk še vedno nahaja v splitskem pristanišču. Ladja je ogromna, dolga 180 metrov, široka 30. Zanimiva je posebno zato, ker je prirejena za dviganje in pristajanje letal. Zaenkrat so ladje te vrste zares prava redkost na vsem svetu, ker jih imajo Angleži samo štiri, Američani dve ter Francozi in Japonci po eno. Na spodnji palubi, ki služi za hangar, je prostora za 24 letal. Tokrat je na ladji samo 18 večjih in manjših letal. Letala so prirejena samo za potovanje in pristajanje na suhem, imajo pa posebne vrečice, napolnjene z zrakom, za slučaj nesrečnega padca v vodo. Nedavno se je blizu Splita na ta način razbilo letalo, vendar se pilotom ni zgodilo nič hudega. Ladja ni zgrajena za borbo na morju, marveč pri bitkah stoji ob strani. Vzlic temu je opremljena s par topovi srednjega kalibra. Na ladji je 60 častnikov in 800 mornarjev. Te dni se bodo vršili manevri, ki bodo gotovo izredno zanimivi.

* **Kongres Jadranske Straže.** Glavni odbor Jadranske Straže s svojimi 500 krajevnimi odbori bo priredil kongres v dneh 30. in 31. oktobra ter 1. novembra. Kongres se bo vršil v Splitu in ob tej priliki se bo izvršila temeljita izprememba dosedanjih pravil, izvolila se bo nova uprava in določil se bo obsežen delovni program za bodočnost.

* **Socijalisti vložе tožbo proti »Slovencu«.** Kakor javlja »Delavska politika«, vlože socijalisti proti »Slovencu« zaradi zadnjih pamfletov, v katerih očitajo socijalistom denuncijacije proti komunistom, tožbo, da nudijo »Slovencu« priliko, da svoje laži tudi dokaže. Jasno je namreč, da bi »Slovenec« zaradi strahu pred mariborskimi občinskimi volitvami rad povzročil zdražbo med obema socijalističnima skupinama.

* **Za žensko volilno pravico.** Žene v Beogradu in Zagrebu, Sarajevu in Splitu, Kragujevcu in Varaždinu se mrzlično pripravljajo na manifestacijske shode za dosego volilne pravice. Slovenke, ne zaostajajmo za njimi in agitirajmo od žene do žene, da ne ostane nobena doma v nedeljo dne 9. oktobra, ko priredimo me naš shod v Ljubljani. Vse v Mestni dom ob 3. popoldne! — **Pripravljalni odbor.**

* **Uradni poziv petošolcem državne realne gimnazije v Kočevju.** Z brzojavno naredbo g. ministra za prosveto je redni pouk v tekočem šolskem letu zopet dovoljen. S poukom se prične v petem razredu v četrtek, dne 6. oktobra ob 8. zjutraj. Pridite točno! — Ravnateljstvo.

* **Novi gojenci vojne akademije.** Prošli ponedeljek je vstopilo v nižjo šolo beograjske vojne akademije nad 400 novih gojencev., ki so naslednji dan dobili uniforme. V torek so se v vojni akademiji že pričela predavanja.

* **V višjo pedagoško šolo v Zagrebu** bo sprejetih letos samo 20 novih kandidatov in kandidatkinj. Število slušateljev se je zaradi tega tako znižalo, ker so slušateljem bili ukinjeni redni učiteljski prejemki za dobo šolanja. Za beograjsko višjo pedagoško šolo bo, kakor vse kaže, še manjši odziv zlasti tudi zaradi tega, ker v Srbiji nimajo meščanskih šol.

* **Železniškim vpokojencem in vdovam v vednost.** Odbor društva železniških vpokojencev je na seji sklenil, da odslej ne bo dajal nobene informacije članom, ki ne plačujejo redno članarine. Za take člane odbor tudi ne bo ničesar ukrenil. Članarina 2 Din mesečno je tako malenkostna, da skoraj več ne zadostuje za društveno delovanje. Društvo pa mora tudi od tega prispevati v centralni Savez za skupno delovanje. To naj vzamejo na znanje tudi naši zaupniki, ter odklonijo vsako posredovanje tistim, ki redno ne plačujejo članarine.

* **Tečaj o tehniki obdelave pločevine.** Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani priredi pod vodstvom g. Josipa Štirna, profesorja tehniške srednje šole, tečaj o tehniki obdelave pločevin, ki je namenjen zlasti kleparskim, ključavničarskim in kovinarskim mojstrom in pomočnikom. Tečaj je brezplačen ter bo trajal okoli dva in pol meseca. Poučevalo se bo v prostorih tehnične srednje šole in sicer trikrat tedensko v večernih urah. Interesenti naj prijavijo svojo udeležbo ustmeno ali pismeno pri Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg št. 10, najkasneje do 20. oktobra. Otvoritev tečaja se bo pravočasno naznanila udeležencem.

* **Smrtna kosa.** Nenadna smrt je včeraj ugrabila v Ljubljani g. Vilka Praprotnika, višjega davčnega upravitelja. Nepričakovana vest je pač z žalostjo presunila marsikaterega Ljubljančana, saj je bil pokojnik znan v vseh ljubljanskih krogih. Marljiv in vesten je bil v službi, priljubljen pa v vsaki družbi radi svoje hudomušne šegavosti. Velik je krog pokojnikovih prijateljev, ki bodo ljubeznivega družabnika in kolegijalnega tovariša nemilo pogrešali. Pokojni Vilko Praprotnik, ki je bil vedno odločen narodnjak ter vobče po telesu in značaju kremenita osebnost, je zatisnil oči v najlepši moški dobi, star 47 let. — V Laškem je v starosti 68 let umrl g. Juro Benedek, dimnikarski mojster in posestnik. Bil je ugleden občan daleč naokrog. Pogreb se bo vršil jutri ob pol 17. na domače pokopališče. Bodi pokojnima ohranjen blag spomin. Žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Smrt slovenskega učitelja v Beogradu.** Dne 2. t. m. je v Beogradu umrl g. Ivan Kelc, bivši nadučitelj v Novi Štifti pri Gornjem gradu. Pred leti je stopil v stalni pokoj in se nastanil v Kamniku, od koder se je lani preselil v Beograd k svojemu sinu g. dr. Iv. Kelcu, načelniku v železniškem ministrstvu. Pokojnik je bil naprednjak starega kova, neomajen v svojih političnih nazorih. Med stanovskimi tovariši v svojem okraju je užival največji ugled in spoštovanje, ljudstvo pa ga je imelo rado kot šolnika izrednih vrlin. Da je bil kot stari liberalec zvest naročnik naprednih listov, je samoobsebi razumljivo. Pokopali so ga v ponedeljek popoldne. Naj mu bo bratska zemlja lahka, njegovi rodbini pa naše iskreno sožalje!

* **Nov dokaz socijalnosti klerikalnih mogotcev.** Na drugem mestu poročamo o povišanju stanarine, odnosno odpovedi stanovanja po ljubljanskem velekapitalistu Pollaku svojim stanovalcem na njegovem kamniškem posestvu, katerega si je pridobil seveda tik po vojni. Vdova državnega vpokojenca stanuje v Kamniku že desetletja v hiši (stari graščini), ki nima niti vodovoda, niti elektrike in pozimi niti ne gazu. Stanuje v tem poslopju, ker pač nima sredstev, da bi si na stara leta privoščila udobnejšega bivanja. Sedaj pa jo namerava pobožni g. Pollak vreči na cesto na ta način, da ji je povišal stanarino enostavno na 800 dinarjev, to je točno na toliko, kolikor znašajo njeni celokupni mesečni prejemki. Jasno, da tega uboga vdova plačati ne more, vsled česar bo morala stanovanje izprazniti. Kam se bo obrnila, tega g. Pollak ne vpraša, in z njim jo ne vpraša niti socijalni minister g. Gosar, niti nihče teh hipersocijalnih klerikalcev. — Točno so sledile vzgledu Pollakovem tudi kamniške **»usmiljene sestre«**, ki posedujejo v Kamniku več hišnih posestev. V eni teh hiš stanuje uradniška obitelj petih članov. In te »milosrčne« sestre so povišale ubogi rodbini najemnino na mesečnih 1000 Din s pripombo, da je stanovanje smatrati odpovedanim, ako take najemnine ne zmore Kakšno je duševno razpoloženje družine, ki stoji pričetkom zime pred deložacijo, si ni težko predstaviti poštenemu človeku. — Kar pa je pri stvari najlepše, je to, da ista usoda ni doletela najemnika spodnjih prostorov iste hiše, ker je le - ta odličen član SLS. Toliko neusmiljenosti bi ne smele biti zmožne baš »usmiljene sestre«! Taki eksperimenti so poleg vsega zelo nezdravi, ker rodijo pohujšanje. Ni izključeno namreč, da bodo po teh vzgledih krščan. veljakov i ostali hišni posestniki skušali dvigniti enake horendne poviške. Tako postanejo po zaslugi najodličnejših klerikalnih luči v Kamniku stanovanja najdražja. — Koliko socijalnega čuta vobče moremo od klerikalcev pričakovati, se razvidi iz takih slučajev, ki pa niso osamljeni.

Najnovejša moda Poudre Mon Parfum Bour jois Paris.

* **»Popotnik«.** Izšla je te dni prva številka te pedagoške revije z zanimivo vsebino. Univ. prof. dr. Ozvald razpravlja o učiteljskem problemu, dr. Fran Čibej o temeljih moderne pedagogike in Ljudevit Stiasny objavlja spis »Lev Tolstoj kot pedagog«. Poleg teh so še druge didaktično-metodične razprave iz šolskega dela in obči šolski pregled. »Popotnik« izhaja mesečno in stane letno 50 dinarjev.

* **Jesenska sezona na naši revijeri.** Jesenska sezona na gornjem našem Primorju ni uspela tako, kakor se je pričakovalo. Večina gostov odhaja z gornjega Jadrana v Dubrovnik in Split. Ves mesec september so bili parniki Jadranske plovitbe, ki so vsak četrtek in nedeljo vozili s Sušaka v Dalmacijo, prepolni potnikov. In tako je tudi v oktobru. Vreme je še vedno lepo in ugodno in tujci še v velikem številu potujejo na jug.

* **Krvava drama** se je prošli ponedeljek odigrala v Osjeku. Triindvajsetletni krojaški pomočnik F. Šebetić, ki je že več časa ločen od svoje žene, je streljal na svojo ženo, ker se ni hotela vrniti k njemu in nadaljevati skupno zakonsko življenje. Krogla je ženo zadela nad levim očesom in obtičala v možganih. Šebetić je potem obrnil revolver proti sebi ter se smrtno poškodoval. Stanje žene je brezupno.

* **Senzacijonalen proces v Beogradu.** Ker je preiskava že končana, se pričakuje, da bo že za prihodnji teden odrejena sodna obravnava proti blagajniku ministrstva za notranje zadeve Stepiću, ki je bil aretiran, ker je poneveril 1,740.000 dinarjev. Obtoženec se zagovarja, da ni kriv in da je pri svojem poslovanju postopal le po nalogu ministra Maksimovića. Javnost nestrpno pričakuje to obravnavo, ker Stepić zatrjuje, da bo pred sodiščem dokazal svojo nedolžnost.

* **Strela ubila otroka.** Nad selom Belo Gučevo v Bosni je predvčerajšnjim divjala nevihta. Strela je udarila v hišo Nuraja Osmanovića ter ubila enega otroka, Osmanovića in njegovo ženo pa težko poškodovala.

* **Duhovnik okraden v vlaku.** Don Bare Vidov, župnik v penziji, se je predsinočnim iz Zagreba z brzovlakom pripeljal na Sušak. Na potu se mu je pridružil neki mlad, čedno oblečen človek, ki je pravil, da je mizarski pomočnik in da živi v Lokvah. Ko je Vidov zaspal, mu je neznanec izmaknil listnico z 2300 dinarji. Župnik je tatvino v Bakru prijavil obmejni policiji, ki je uvedla izsledovanje tatinskega sopotnika.

* **Senzacijonalna aretacija v Subotici.** Pred par dnevi sta se mudila v Subotici g. Ačimović, šef beograjske politične policije, in njegov pomočnik Gjorgjević, ki sta vodila neko preiskavo. Kakor se doznava, je v zvezi s to preiskavo bil aretiran Gjuka Mamužić, bivši mestni kapetan v Subotici. Vzrok aretacije ni znan. Čuje se, da je bil Mamužić eskortiran v Beograd.

MORSKI TIGER
je na potu v Ljubljano

* **Stoletni starci v Bosni.** V Fojnici je umrla te dni Mara Tuka, ki je dosegla starost 100 let. Vse svoje življenje je preživela v revščini. Iz Mostarja pa poročajo, da živi tamkaj seljak Franjo Tomić, star 103 leta, ki je še popolnoma zdrav. Vkljub visoki starosti je še vztrajen pešec in poljski delavec. Na vprašanje, da-li je bil v svojem življenju že večkrat bolan, je izjavil, da je bil pač pogosto lačen, a redko bolan.

* **Živa baklja.** V osješki mlekarni se je prošlo nedeljo zgodila težka nesreča. Osemindvajsetletni delavec Josip Andrej, ki je bil zaposlen v mlekarni, je hotel zakuriti veliko peč. Ker so bila drva vlažna in niso hotela goreti, je Andrej vzel velik vrč petroleja ter hotel ž njim politi drva. Petrolej se je zapalil in nastala je eksplozija. Andrej se je zgrudil na tla in goreči petrolej se je zlil nanj. Bil je v pravem pomenu besede »živa baklja«. Nezavestnega delavca so prepeljali v bolnico, kjer je v groznih mukah kmalu nato umrl.

* **Nova avtozveza.** Z 18. t. m. se otvori avtopromet na progi Št. Ilj v Slov. goricah (postaja) - Marija Snežna - Apače - Gornja Radgona Avto bo vozil iz Marije Snežne v Gornjo Radgono dnevno dvakrat, ob sobotah in sejmskih dnevih trikrat. Ravnotako bo po dogotovitvi ceste Št. Ilj v Sl. g. Marija Snežna. Tudi na tej progi bo omnibus vozil dnevno dvakrat, oziroma trikrat. Cena vožnje bo 1 Din od km. Lastnik koncesije je g. Konrad Kauran, slovenjgraški rojak iz Št. Jakoba v Sl. gor.

* **Bolne ženske** dosežejo z uporabo prirodne grenčice **Franz Josef** neovirano, lahko izpraznitev črevesa, s čimer je pogosto v zvezi izredno dobrodejen učinek na obolele organe. Stvoritelji klasičnih učbenikov za ženske bolezni pišejo, da so ugodne učinke vode **»Franc Josef«** potrdila tudi njih preiskavanja.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Volno, bombaž za strojno** pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica štev. 4

* **Tkanina »Eternum«,** glavna zaloga za Jugoslavijo, pri J. Medved, manufaktura, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 7.

OBLAČILA Ivdke I. Maček
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

Iz Ljubljane

u— **Priznanje.** Glej glej, diploma! Čigava neki je in kaj pomeni? Ti čoladarji, ta gorostasna kača, ta vitez in devojka? Kaj znači ta alegorija? Ho, Majster je, vitez Majster v težkem boju s hidro! On je, on: v izrazu trd, v volji ima silo. Pod njim izdiha vojna hidra, a še izteza želo, da hlastne v devojko Maribora z zadnjim kačjim pikom. V ozadju ugaša svetovni ogenj, iz žrtvovane krvi pa klije novo življenje, novi grmi rož. In pod rožami so trije naši fantje, trije listi z naših gor: levi je od smreke, srednji korenina lipe, desni grča naše fare; trije naši iz vojne in iz zveze bojevnikov poklanjajo generalu Majstru venec rož v trnju, iz ljubezni in priznanja. To je zamisel našega umotvorca Smrekarja, razstavljena v izložbi pri Schwentneriu.

u— **Tovarišem Jadranašem!** Pozivamo vse tovariše in tovarišice, ki so bili v preteklem letu člani našega društva, da čimprej obnove vstop v društvo. Vpisovanje se vrši dnevno od 11. do 13. ure v društvenih prostorih. — Istotako vabimo napredne abiturijente, da se vpišejo v JNAD Jadran, da s tem javno dokumentirajo svoje napredno mišljenje in postanejo aktivni delavci v naprednem študentskem pokretu! — Kolege Srbo - Hrvati! Pozivljamo sve one članove, starije i mladje, koji su do danas bilo kao funkcijoneri ili članovi u našem naprednom društvu »Jadran« bili organizirani, da stupe i dalje u naše društvo kao aktivni članovi. Ujedno pozivamo sve one mlade kolege, koji dolaze na Univerzitet, da stupe u Jugoslov. napredno akademsko društvo »Jadran«, jer od kada je Univerza podignuta, svi su Srbi kao i Hrvati organizirani u našem društvu! Zdravo! — **Odbor »Jadrana«.**

u— **Razstavo grške in rimske plastike** so obiskali v torek dijaki prve in tretje državne gimnazije in realke. Razlagal je g. prof. Sovre, ki bo ponovil svoje vodstvo v petek ob 15. popoldne. Vabimo udeležence ravnateljstva, da priporoče gojencem obisk razstave na ta dan. — **Narodna galerija.**

u— **A. S. K. Primorje** ima v nedeljo ob 16. uri otvoritev plesnih vaj. Vstop strogo proti vabilu. Dijaki, akademiki in člani kluba imajo vstop z dijaško akademsko, oziroma člansko izkaznico. 1485

u— **Kolo jugoslovenskih sester** v Ljubljani bo imelo redno odborovo sejo v četrtek, 6. oktobra ob 3. popoldne. 1487

u— **Unionski dvorani** sta se letos prizidali na levi strani dve mali dvorani, velikost 8×16 m, ki bosta tekom 10 dni gotovi in na razpolago za različne manjše prireditve, kakor sestanke, občne zbore, predavanja, plesne šole, večje seje itd., na kar se p. n. društva in klubi opozarjajo. Zadnja leta se je opetovano grajalo, da najlepša koncertna dvorana nima dovolj stranskih prostorov in ta nedostatek se je sedaj odpravil. 1486

u— **Najdeni predmeti.** V času od 16. sept. do 1 oktobra je bilo najdenih prav malo predmetov. Pošteni najditelji so prinesli na policijo 130 Din gotovine .Našli so razne malenkosti. Policija hrani najdene predmete eno leto. Če se lastnik ne prijavi, potem zapadejo najdene stvari najditelju Zadnji čas je prejelo več poštenih najditeljev prav lepe nagrade. V železniških vozovih so v omenjenem času našli več moških in ženskih dežnikov, prazen nahrbtnik, več klobukov in čepic in končno panj čebel. Kdo je čebele izgubil, niso mogli dognati.

u— **Izgubljene stvari.** Nekaj čudnega je, da v Ljubljani ljudje izgube izredno velike vsote, ki jih navadno potem ne dobe več nazaj. V času od 16. septembra do 1. oktobra je bilo izgubljeno skupno za 4410 Din gotovine. Neka stranka je izgubila celo tri po 1000 Din in robec z monogramom A. K. Izgubljene je bilo tudi več zlatnine in drugih dragocenih predmetov.

u— **Policijske vesti.** Policija je aretirala tri osebe, od teh 1 zaradi izgreda, 1 zaradi občega suma, 1 zaradi tatvine. Prijavljene so bile 3 tatvine, 1 kaljenje nočnega miru, 1 pijanost, 1 hazardna igra, 1 preklic tatvine kolesa, 1 poskus goljufije na volišču, 1 onemoglost, 1 nezgoda po neznanem kolesarju, 1 prestopek zglaševalnih predpisov, 1 hoja po železnici, 1 telesna poškodba, 1 najdba volilne kroglice pri demontiranju volilne skrinjice in 10 prestopkov cestnopolicijskega reda. — Pri Slepem Janezu v Zapužah sta napadla dva avtomobilista brez vsakega povoda trgovskega potnika Albina Petriča, stanujočega na Mestnem trgu št. 24, in ga znatno poškodovala na glavi. Proti avtomobilistoma je uvedeno kazensko postopanje. Policija je imela predvčerajšnjim obilo posla. Aretirala je nekega 23letnega delavca, stanujočega na Viču, ker je osumljen umora svojega lastnega brata, 2 zaradi tatvine in 1 zaradi kaljenja nočnega miru.

u— **Male tatvine.** Samskemu delavcu Alojziju Prežlju je ukradel tat s kolesa, shranjenega na dvorišču Mahničeve kavarne v Udmatu, gumijast plašč in zračno cev »Tabolar, oboje v vrednosti 150 Din. — S hodnika na glavni carinarnici je odpeljal neznan uzmovič carinskemu uradniku Janku Gnezdi 500 Din vredno kolo. — Zidarskemu mojstru Francu Knezu, stanujočemu v baraki za Bežigradom, je odnesel drzen tat iz spalne sobe obleko, vredno 500 dinarjev.

u— **Sezona morskih rib.** V petek se začne v restavraciji Ljubljanski dvor sezona morskih rib. Točila se bodo najboljša vina, tudi letošnjega pridelka. Specijaliteta pristni kraški teran. Vsak večer od pol 8. naprej igra salonski orkester. **Vstopnine prosto.** Odprto do 1. ure ponoči. Za obisk se priporoča restavrater **Pupovac.**

u— **Izgubljeno,** Gospoda, ki je v nedeljo zvečer našel listnico z akademsko legitimacijo na naslov P. R., Kolodvorska ulica št. 22, in zelo dragimi spomini (slikami itd.), prosim, da vse čimprej vrne ali pošlje na zgoraj navedeni naslov. Denar si lahko pridrži.

u— **Komur je znano,** kak avtomobil je vozil v nedeljo okoli 7. ure iz Ljubljane proti Posavju, naj se blagovoli zglasiti v uradu »Putnika«, Dunajska cesta 1.

u— **Parna kopel v palači** Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti 20 je otvorjena za moške ob torkih in sobotah, za ženske ob sredah in petkih od pol 15. do pol 19 ure. 1484

u— **Kravate, ovratnike, naramnice** in razno manufakturno blago dobite po solidnih in konkurenčnih cenah pri tvrdki Franc Pavlin, Ljubljana, Gradišče 3. 199-III

u— **Nogavice najcenejše** pri Dobeicu. Pred školjo 15. 188

u— **Obleke kemično čisti,** barva in plisira tovarna Josip Reich. 204

Zborovanje trgovskih nameščencev

Snoči ob 8. se je vršilo v veliki dvorani Mestnega doma manifestacijsko zborovanje trgovskih in industrijskih nameščencev. Zborovanje je otvoril gosp. Valentin Urbančič s toplim pozdravom na vse navzoče, ki so v velikem številu napolnili dvorano. Zborovanju je predsedoval gosp. Ivan Polak, ki je podal najprej besedo gosp. **Ivanu Tavčarju,** uradniku Delavske zbornice. Govornik je v razumljivem in izčrpnem referatu podal žalostno sliko celotne naše socijalne politike, za katero naše ministrstvo za socijalno politiko nima nobene inicijative, nobenega razmaha in nobene volje, tako da je isto dejansko postalo bolj ministrstvo za socijalno likvidacijo, kakor je za socijalno skrb. Tudi v agrarni državi je potrebna solidna socijalna politika, ki ni samo socijalna nujnost, ampak predvsem tudi gospodarska potreba države.

Govornik se je dotaknil najbolj perečih in nerešenih socijalnih problemov in posebno omenjal zakon o zaščiti delavcev in njegove določbe glede osemurnika, ki se na celi črti kršijo. Tudi trgovski uslužbenci imajo pravico na zakoniti osemurnik. To vprašanje je urediti tako, da se izključi vsaka umazana konkurenca. Pri nas je posebno kočljivo vprašanje vajencev. Tu ni nikakega sistema, nobenega pregleda, nobene ekonomične izbire. Zato se zlasti med trgovskimi uslužbenci opaža, da je delovni trg prenatrpan, odtod brezposelnost in druge posledice. Za ureditev vseh socijalnih vprašanj se mora organizacija nameščencev strnjeno in solidarno boriti.

Referat dr. Bohinjca je veljal socijalnemu zavarovanju, predvsem starostnemu in invalidnemu zavarovanju in zavarovanju za slučaj brezposelnosti. Uvedba teh panog zavarovanja je nujno potrebna ne samo iz socijalnih in gospodarskih razlogov, ampak tudi iz državnih ozirov. Vežejo nas mednarodne obveznosti. Vse države nam na tem polju prednjačijo, ne da bi tožile, da je radi tega zmanjšana produktivna zmožnost. Socijalno zavarovanje je del konsumentske politike, konsumentska moč pa je predpogoj gospodarskemu razvoju. K starostnim in invalidnim rentam mora prispevati tudi država, kakor je to drugod, ker le na ta način more biti zavarovanje gospodarsko zadostno, a ne preveč obremenjujoče. Iz sredstev državnega proračuna je skrbeti za one starostno onemogle osebe, ki radi prekoračenja gotove starostne dobe ne morejo biti sprejete v obvezno zavarovanje.

Potrebo po uvedbi zavarovanja za slučaj starosti ugotavlja naša ustava, naš zakon o zavarovanju delavcev je to vprašanje že reguliral, k temu nas silijo mednarodne obveznosti. Naša država mora pri tem vprašanju dokazati, da je pravna država, ki spoštuje obveznosti iz lastnih temeljnih zakonov in dolžnosti mednarodnega značaja.

Zbor je sprejel na referate se nanašajoče resolucije in bil po krajši debati in po pozdravu zastopnika industrijskih nameščencev in pomočniškega zbora zaključen.

Damske modne plašče
za jesen in zimo v veliki zbiri srednjih kakor tudi najfinejših kvalitet s kožuhovino ali brez nudi od Din 300 do 900
F. in I. Goričar, Sv. Petra cesta 29.
Oglejte si razstavo v izložbi!

Iz Maribora

a— **Vsem zaupnikom SDS v mariborski oblasti!** Nujno vas prosimo, da — v kolikor še tega morda niste storili! — še v zadnjem hipu izvršite potrebne reklamacije za volitve za Zbornico (za trgovino, obrt in industrijo). Tozadevna navodila so bila objavljena v »Jutru«. Volilni imenik imate razgrnjen na občini! Vsak zaupnik naj si ga prepiše! Reklamacije za one naše, ki morda niso vpisani, ter izreklamacije onih, ki nimajo pravice biti vpisani, **je treba oddati na pošto najkasneje 8. oktobra 1927 na naslov: Volilni odbor Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.** Opozarjamo ponovno, da sme reklamacijo za nekoga ki ni vpisan, napraviti samo nekdo, ki je v imeniku vpisan; istotako sme samo vpisani volilec koga izreklamirati! Pri vreklamacijah je treba priložiti obrtni list ali potrdilo sreskega poglavarja ali občine, da vreklamiranec izvršuje obrt ali trgovino, pri izreklamacijah pa istotako potrdilo o neizvrševanju! Reklamacijo ali izreklamcijo je treba napraviti za vsakega posebej, če jih tudi več pošljete v eni kuverti. Vse potrebne listine vam oblast izstavi brez taks. Tudi pisma, v katerih pošljete reklamacije, so poštnine prosta, samo je treba na kuverti zapisati: V volilni zadevi. Organizacije in zaupniki SDS do 8. oktobra še na delo! — **Oblastno tajništvo SDS v Mariboru.**

a— **Saša Popov** si je izbral za svoj koncert, ki se bo vršil 7. t. m. v unionski dvorani, naslednji spored: 1.) Stamitz: Violinski koncert d - dur. 2.) a) Corelli - Kreisler: La Folin. b) Paganini - Szymanovsky: Irois Caprices. 3.) a) F. Liszt: Koncertna etuda des - dur. b) Scriabine: Dve pesnitvi. c) Rahmaninov: Polichinelli. (Igra pianist F. Grom.) 4.) Saint Saens: Introduction et Rondo.

a— **Cercle français.** Pouk v francoskih tečajih za odrasle se začne v petek dne 7. oktobra in se bo vršil ob torkih in petkih od 18. do 19. zvečer v II. nadstropju moškega učiteljišča. Tudi tečaj za otroke je otvorjen in so ure ob ponedeljkih in četrtkih od 15. do 16. v društveni čitalnici na državni gimnaziji. Novi udeleženci za vse te tečaje se še sprejemajo v kurzih samih pred poukom. Pouk v začetniškem tečaju za odrasle pa se po dogovoru lahko vrši v torek in petek od 19. do 20.

Iz Celja

c— **Osebne vesti.** Minister narodnega zdravja je imenoval g. dr. Jožeta Flajsa za sekundarnega zdravnika v celjski javni bolnici. — Pri okrožnem sodišču v Celju je vpokojen kancist g. Karol Novak. — V višjo skupino je pomaknjen profesor celjske rudarske šole g. Andrej Torkar.

c— **Obletnica koroškega plebiscita.** Podružnica Jugoslovenske Matice v Celju priredi tudi letos dne 8. oktobra ob pol 21. v veliki dvorani celjskega Narodnega doma spominsko akademijo k obletnici koroškega plebiscita. Dnevni red je zelo pester ter obsega predsednikov pozdrav, razne pevske točke, ki jih proizvajata Celjsko pevsko društvo in pevsko društvo Olika, godbene točke, ki jih proizvaja Celjsko godbeno društvo, deklamacije in solonastope, pri katerih sodelujejo g. Blanda Heller, profesor na Glasbeni Matici v Celju, g. Anton Lukman ter g. V. Bratina, ravnatelj celjskega mestnega gledališča. Naj ne bo nikogar med celjskimi in okoliškimi Slovenci in Slovani, ki bi ne posetil tega spominskega večera.

c— **Državna šolska poliklinika v Celju.** Celje je že leta in leta bridko pogrešalo za svojo mladino šolskega zdravnika. Začetkom tekočega šolskega leta pa se je v veliko zadovoljstvo staršev in učeče se mladine otvorila državna šolska poliklinika ki je namenjena celjskim šolskim zavodom. Nastanjena je pod vodstvom šefa bakterijološke stanice g. dr. Rebernika v poslopju javne bolnice. Že kar v početku svojega poslovanja ima izredno mnogo dela. Vrši brezplačno tudi zobozdravništvo ter zahteva le malenkostno odškodnino za faktične materijalne stroške.

c— **Celjsko mestno gledališče.** Ponovno opozarjamo na otvoritveno predstavo celjskega mestnega gledališča, ki se bo vršila danes, v četrtek. Po dolgem premoru se obeta celjskim Slovencem v tekoči sezoni na celjskem gledališkem odru novo življenje. Člani in članice gledališča so prevzeli nase veliko žrtev in odgovorno delo. Da pa ne izgubijo veselja, je odvisno od celjske in okoliške publike, ki naj podpira to požrtvovalno delo po svojih močeh. Vodstvo gledališča z gledališkimi predstavami ne bo pretiravalo; računalo bo z razmerami časa in tudi z današnjim težkim gospodarskim položajem. Nudilo pa bo občinstvu igre, ki bodo vsestransko zadovoljile. Zato ponovno apeliramo na občinstvo, da se zaveda napram gledališču svoje narodne in kulturne dolžnosti.

c— **Sokolske plesne vaje** pričnejo v nedeljo 9. oktobra ob 20. Eno uro pred začetkom je vpisovanje v zborovalnici Sokola. Ples bo poučeval g. Ljubo Černe plesni učitelj iz Ljubljane.

Iz Kamnika

k— *Odpovedi stanovanj.* V nedeljskem «Slovencu» kamniški dopisnik upravičeno graja nezaslišano povišanje najemnin odn. stanarin. Kot najkričečejša primera navaja slučaj uradniške vdove, ki stanuje izven mesta, in v samoti, ob grdi poti, brez elektrike in vodovoda ter ji je povišana najemnina na 800 Din t. j. ravno na toliko, kolikor znaša njena pokojnina, — ter na slučaj druge uradniške obitelji, kateri je povišana najemnina kar na 1000 Din mesečno. To je brez dvoma — milo rečeno — skrajno nesocijalno. V izpopolnitev slike pa bodi povedano tudi to, da je to nesocijalnost in neusmiljenost zagrešil v prvem slučaju ljubljanski klerikalni magnat tovarnar Pollak in dr. Megler, ki sta lastnika predmetne hiše, v drugem slučaju pa — čujte — naše *«usmiljene sestre»*, ki se sicer cedijo človekoljubnosti. «Slovenec» je to seveda previdno zamolčal, apelira pa koncem članka na *novi* občinski odbor, kakor, da bi bil omenjene nesocijalne čine zagrešil prejšnji obč. odbor. — Kamniške in zagrebške «usmiljene sestre» so iz golega usmiljenja pripravljene vreči na cesto družino petih članov, zato, ker imajo ponudnika, ki bi bil pripravljen plačati zahtevanih 1000 Din mesečno. Nasprotno pa se je glede povišanja najemnine za prostore v pritličju nekaj pomečkalo, kajti najemnik je steber SLS v Kamniku. V socijalno kvalifikacijo velekapitalista Pollaka se ne spuščamo, ker si je že vsak sam ustvaril sodbo iz slučajev odpovedi stanovanj v njegovih ljubljanskih hišah. Omenjeno naj bo le to, da nameravata tako g. Pollak, kakor «usmiljene sestre» utaboriti v obeh stanovanjih nekakšna klerikalna podjetja, kakor da bi takih v Kamniku še ne bilo dovolj. Nehajte s takimi eksperimenti vsaj dotlej, dokler bo stanovanjska beda s tako pezo težila najemnike! Vsaj vé usmiljene krščanske samaritanke ne prednjačite v neusmiljenju!

k— *Rešitev stanovanjske krize.* Kakor že zgoraj omenjeno bodri nedeljski «Slovenec» nov kleroradikalni občinski odbor k reševanju stanovanjske krize. Kako pa bo kamniška občinska uprava reševala stanovanjsko vprašanje, pa vidimo sedaj ko namerava stanovanjsko hišo, v kateri so stanovale sedaj tri stranke uporabiti le za svoje uradne prostore in s tem prikrajšati najemnike za stanovanja. — Čas bi bil, da sedanji župan tudi v dejanjih pokaže, da ne bodo ostale njegove obljube samo na volilnih letakih, ki jih je pred volitvami razposlal vsem kamniškim volilcem.

k— *Mestna godba.* Gospod župan našega dičnega Kamnika se je o priliki njemu prirejene podoknice lahko na lastna ušesa prepričal, kam so dovedli klerikalni hujskači in nezadovoljneži kamniško mestno godbo. Upamo, da bo g. župan, kot vnet godbenik, dosegel, da se godba zopet oživi, da ne bodo imeli tujci vtisa, da se po Kamniku koleduje, kakor je bilo to na predvečer županovega godu.

Srajce za gospode

cefir z 2 ovratnikoma od Din . . 58 — 85
mako cefir, krasni vzorci „ . . 95 — 110
svileni popelin „ . . 115 — 145
bele, prima šifon „ . . 78 — 92
spodnje hlače s pasom, fine „ . . 38 naprej

F. in I. Goričar Sv. Petra cesta 29.
Lastni izdelek! Fina izdelava!

Elektrifikacija Ježice

Ježica, 5. oktobra.

Ježica, od dosedanje gospodovalke SLS gospodarsko docela zanemarjena, drvi po receptu domačih in ljubljanskih klerikalcev k novemu neugodnemu partizanskemu činu. Občino obvladujejo zagrizeni klerikalci. Da tudi v važnih gospodarskih stvareh odbijajo načeloma vsakršen nasvet napredne manjšine v smislu znane «Mi sami in samo mi», pa je obsojanja vredno, saj so pri tem prizadeti žepi vseh, tudi naprednih občanov!

Elektrifikacija občine je že od l. 1919. stalen problem občinskih politikov in — to še največ — zgovornih vinskih bratcev. V nedeljo 28. septembra pa sta na našo občinsko sejo prišla «strokovnjaka» ljubljanskega magistrata gg. Pirc in Pust in z njima pogodba za elektrifikacijo od ljubljanske občine. Pogodbo je domača SLS že prej potrdila, da jo je mogel gosp. Pust vočigled volitvam v Ljubljani primerno izrabiti. Zato o tej važni zadevi na seji sploh ne bi bilo debate, da ni v občo jezo klerikalcev podpisani kot zastopnik demokratskih občanov navajal težke tehnične hibe pogodbe in predlagal za občino ugodne spremembe. Grajal je postopanje elektrifikacijskega odseka in klerikalnih odbornikov, ker niso hoteli razpravljati poleg ljubljanske pogodbe še o enaki ponudbi «Elektra», kakor da jo nameravajo iz gotovih političnih ali zasebnih nagibov prikriti občanom, čeprav je ugodnejša. Napredni odborniki so na podlagi obeh ponudb dokazali, da imajo občani, če se sprejme ponudba mesta Ljubljane, samo pri električnem toku škode pri letni uporabi 30.000 kilovatov nad 17.000 Din, ker nudi «Elektra» tok za 15 % ceneje. Tudi so navajali, da bodo po ljubljanski pogodbi občani samo pri pristojbini za elektroštevce oškodovani za okoli 18.000 dinarjev letno. Samo ta dva zneska prikazujeta v škodo občanov letno 35.000 Din ali v 30 letih — kolikor časa naj bi trajala pogodba z mestno občino ljubljansko — horendno vsoto nad 100.000 Din, z obrestmi pa celo 1,500.000 Din. To so le glavne hibe te pogodbe, seveda hibe s **socijalno - gospodarskega stališča** domačih občanov, postoje pa še druge! Ker je «Slovenec» že opetovano demagoško poročal, da so demokratje nasprotniki elektrifikacije, bodi povedano, da je to le grdo in neosnovano podtikanje, resnica je le, da zastopajo demokratje koristi ljudstva tudi takrat, ko jih klerikalci zaradi svoje zagrizene politike nočejo zastopati. V tem smislu je podpisani, ki je osebno povsem nezainteresiran, na občinski seji tudi predlagal, da se obe pogodbi dasta v presojo nepristranskemu strokovnjaku in naj odbor šele tisto ponudbo osvoji, ki se izkaže za najugodnejšo. Ta izvajanja so odobravali i nekateri klerikalci, vendar je gornji predlog g. župan Sever pod pritiskom g. dr. I. Bizjaka in drugih **kot neutemeljen (!)** zavrnil in s pomočjo klerikalcev in neorijentiranih socijalistov izglasoval pogodbo z mestno občino ljubljansko. Napredni odborniki so se vzdržali glasovanja z motivacijo, da za pogodbo, ki je v očividno škodo občanov-volilcev, ne morejo glasovati.

Ta seja, nekaka marijonetna predstava **ljubljanske SLS, je pokazala, kako malo gospodarskega smisla in zavednosti imajo klerikalni občinski odborniki in kako nezavedno se dajo izrabljati raznim klerikalno-gospodarskim demagogom. Občani - volilci pa imajo od 28. septembra dalje 14 dni ob uradnih urah pri županstvu občine Ježica na vpogled izglasovano pogodbo. Za primerjavo naj istotam zahtevajo še ponudbo družbe «Elektre» na vpogled, dobijo jo pa na željo pri podpisanem v Savljah 41. — Proti izglasovani pogodbi se tudi v gorenjem roku vlagajo pritožbe pri županstvu.**

Toliko v prvo pojasnilo vsem občanom, z zagotovitvijo, da bodo demokratski odborniki kljub natolcevanjem po «Slovencu» in «Domoljubu» vedno in pošteno delovali v korist ljudstva. Iv. Hvastija.

Sport

Pred glavno skupščino JNS

V nedeljo se vrši v Zagrebu glavna skupščina jugoslovenskega nogometnega saveza. Za to skupščino vlada med člani velik interes, ker se bo zopet razpravljalo o vprašanju sedeža saveza, gotovo pa o sedežu saveznega kapetana. Del sportnega tiska želi, naj voli osebo za to odgovorno mesto glavna skupščina sama. V debati je tudi oseba predsednika saveza, za katero kandidirajo Beograjčani nekega bivšega ministra. Tajniško poročilo je bilo tiskano izročeno vsem saveznim klubom.

Ljubljanski klubi so gotovo tudi v polni meri zainteresirani, kakšen bo izid nedeljske skupščine. Mnenja smo, da glede sedeža saveza skoraj ne bodo mogli imeti ugovorov. Zagreb je — ako izvzamemo najjužnejše dele Srbije — vsekakor najnaravnejše središče in je dosedaj tudi — z malo izjemami — dokazal, da je zmožen vodstva velike centralne organizacije. Saveznega kapetana pa naj i v bodoče voli upravni odbor JNS-a, pri tem pa naj predvsem upošteva njegovo poznanje razpoložljivega materijala brez ozira na krajevno ali klubsko pripadnost. Ako bo savez ki naj ostane v Zagrebu in kjer naj bo polnovredno zastopana tudi Slovenija s svojimi 25 klubi, ostal agilen kakor dosedaj in vršil svoje delo v korist vsega jugoslovenskega nogometnega sporta, mu želimo na nedeljski glavni skupščini najlepše uspehe!

———

Zagrebški «derby» se vrši v nedeljo med Haškom in Gradjanskim. Šanse obeh klubov so precej izenačene.

Arne Borg, ki je predsnočnjim poskusil tolči Weissmüllerjev rekord na 200 m, ni uspel. Dosegel je le čas 2:17.5, dočim drži Weissmüller svoj 2:15.3. Pri tej priliki je bil postavljen nov avstrijski rekord na 100 m v času 1:05.6 (Goldberger).

Službene objave LNP. Povodom redne gl. skupščine JNS-a, ki se vrši v nedeljo dne 9. t. m. dopoldne v Zagrebu, je odobrilo ministrstvo saobračaja z odlokom št. 61.960 z dne 28. IX. polovično vožnjo vsem udeležencem na ta način, da veljajo za potovanje v Zagreb kupljene cele karte tudi za povratek, ako se izkažejo delegati s potrdilom JNS-a, da so prisostvovali skupščini. LNP opozarja torej delegate klubov, ki bodo potovali na skupščino, da ob prihodu v Zagreb obdrže karto ter da zaprosijo na skupščini za omenjeno potrdilo. — Tajnik I.

Službeno iz LNP. Seja kazenskega odbora se vrši danes v četrtek ob 20. v posebni sobi kavarne «Evropa». Na sejo se pozivajo igr. Tičar (SK Slovan), Sušnik in Šeme (SK Svoboda ,Lj.) in Cimperman (SK Reka). — Tajnik II.

SK Slovan (nogom. sekcija). Jutri v petek na našem igrišču ob 16. trening na dva gola. Treninga se morajo obvezno udeležiti člani obeh skupin, za točnost in red v garderobi skrbi kapetan I. moštva. — Načelnik.

SK Ilirija. Plenarna seja novoizvoljenega odbora se vrši danes, v četrtek ob 20. v posebni sobi kavarne «Evropa». Prosi se polnoštevilne udeležbe. — Predsednik.

Hrana ki nudi vsem zdravje in moč.

Ovomaltine naj bi bile vsakodnevno prikosilo, ker ojačajo telo in osigurajo zdravje vsem ki jih redno uživajo. Nobena druga hrana in pijača ni tako lahko prebavljiva, in ne vsebuje tako veliko hranivo vrednost in tako ugoden okus, kakor Ovomaltine.

Kot okrepčilna hrana so Ovomaltine na prvem mestu sveta. Znanstveni poskus in splošni dokazali so, da je Ovomaltine dovršeno hranilno sredstvo.

Uporabite jih vsaki dan v vaši družini za prikosilo dece in odraslih mesto kave ali čaja in preprečili bodete mnoge bolezni.

OVOMALTINE

hranijo in jačajo živce.

Dobivate jih v vseh lekarnah, drogerijah in boljših delikatesnih trgovinah za ceno: 100 gr Din 18.50, 250 gr Din 36.25 in 500 gr Din 63.25. Zahtevajte brezplačni vzorec, pozivajoč se na ta list.

Dr. A. WANDER d. d. Zagreb

Gospodarstvo

Upniki in načrt zakona o prisilni poravnavi

Glede na anketo o prisilni poravnavi, ki se bo vršila jutri dopoldne v sejni dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, objavljamo v naslednjem najvažnejše pripombe k načrtu zakona o prisilni poravnavi, katere je upravni odbor Jugoslovenskega društva za zaščito upnikov poslal ministrstvu pravde.

Jugoslovensko društvo za zaščito upnikov zahteva:

1.) Da se v načrtu predpisani rok za izplačilo poravnalne kvote brezpogojno zmanjša na 8 mesecev (redni rok), odnosno na 1 in pol leta (izjemni rok) namesto dveh, odnosno treh let. Za utemeljitev te zahteve navaja društvo, da znaša po lastnih statističnih podatkih (od ukinjenja poravnave l. 1925.) povprečni izplačilni rok pri tihih poravnavah 7 in pol meseca. Madžarski zakon ima iste roke, kakor jih predlaga društvo, tudi avstrijski zakon pozna le rok od 1 leta, odnosno 1 in pol leta, dočim namerava Češkoslovaška znižati rok od 2 let na 1 leto. Po mnenju društva je bila glavna napaka stare prisilne poravnave baš ta, da so bili izplačilni roki predolgi.

2.) Zahteva se nadalje, da mora dolžnik že poravnalnemu predlogu priložiti pismene izjave, s katerimi večina upnikov pristaja na uvedbo poravnalnega postopanja, ali pa izjavo enega od priznanih upniških udruženj. S tem naj se prepreči, da bi brezvestni dolžniki, ki nimajo nikakega izgleda, da bi jim upniki dovolili popust, zahtevali uvedbo postopanja samo zato, da preprečijo eksekucije in da izigravajo upnike. Tak predpis bi imel tudi posledico, da bi upniki sami ali po svojih organizacijah izvedli potrebne predpriprave in bi sodišče s predlogom dobilo gotov elaborat, na podlagi katerega bi bil sodni postopek krajši in cenejši.

3.) Glede poravnalnega upravitelja naj bi se v zakonu jasno določilo, da je za upravitelja treba postaviti v prvi vrsti trgovce. Trgovec more kot poravnalni upravitelj hitro in točno ugotoviti premoženjsko stanje dolžnika in strokovno voditi nadzorstvo nad poslovanjem. Vsekakor pa bi bil trgovec kot upravitelj cenejši kakor odvetnik. Dalje se zahteva, da se upnikom prizna pravica, zahtevati odstranitev poravnalnega upravitelja, če tak predlog stavi tri četrtine upnikov.

4.) Glede prvenstvenega izplačila davkov naj bi se zmanjšal rok od 3 na 1 leto, tako da bi se morali prvenstveno izplačati le oni davki, ki so zapadli največ 1 leto pred otvoritvijo postopanja. V zvezi s tem naj se izenačijo tudi tozadevni predpisi v konkurznih zakonih, ki veljajo v naši državi, kajti v Srbiji velja po konkurznem zakonu prvenstvena pravica le za davke, ki so zapadli pol leta pred otvoritvijo postopanja, dočim znaša ta rok v vseh ostalih zakonih 2 leti.

5.) Stroški poravnalnega upravitelja naj se maksimirajo na največ 6 % (v izjemnih primerih 8 %) efektivne imovine, ki služi za kritje upniških terjatev.

6.) Rok za izvršitev poravnalnega postopanja, ki je predviden na 90 dni, naj bi se smel po višjem sodišču podaljšati le, če na to pristane večina upnikov.

———

Pravilnik za veterinarski bakterijološki zavod v Ljubljani

Minister za kmetijstvo in vode je podpisal pravilnik za državni veterinarski bakterijološki zavod v Ljubljani

Namen tega zavoda, ki je neposredno podrejen ministrstvu za kmetijstvo in vode, je: 1.) preiskovati vposlani materijal (dele živalskih trupel, eksudate, izmečke itd.), ugotavljati na podlagi preiskovalnega dela kužne in invazijske živinske bolezni ter o rezultatu poročati predstojnemu oblastvu; 2.) po potrebi ugotoviti bakterijološke in serološke diagnoze; 3.) zasledovati znanstveno delo na polju bakterijologije in serologije ter 4.) vršiti vse druge posle, katere mu daje v delo ministrstvo za kmetijstvo in vode.

V zavodu se bodo tudi vršile konference, dalje kurzi in predavanja iz bakterijologije in o kužnih boleznih za veterinarje po posebnih odredbah, katere bo izdalo ministrstvo za kmetijstvo in vode.

Preiskovanja se bodo vršila brezplačno in na zahtevo oblastev, na zahtevo privatnikov pa le tedaj, ako je bila zahteva predložena preko pristojnih oblastev.

Strokovnjaki zavoda bodo po potrebi in po predhodnem odobrenju ministrstva za kmetijstvo in vode v okuženih krajih na licu mesta zbirali materijal za preiskovalno delo in sodelovali pri pobijanju živinskih bolezni; vse to pa v mejah proračunskih možnosti.

Upravnik zavoda mora biti diplomiran veterinar, ki je znan po svojem znanstvenem delu na polju bakterijologije in serologije. Pomočnik pa mora kot diplomiran veterinar imeti specijalno prakso iz bakterijologije in serologije.

———

= **Plenarna seja Industrijske zbornice v Beogradu.** V torek se je vršila plenarna seja Industrijske zbornice v Beogradu, na kateri je zborniční tajnik dr. Steva Popović referiral o vprašanju **znanstvene organizacije dela** (v zvezi s tretjim mednarodnim kongresom za znanstveno organizacijo dela, ki se je vršil meseca septembra v Rimu). Podal je zgodovino tega pokreta v inozemstvu in očrtal rezultate, ki so bili doseženi potom znanstvene organizacije dela v industriji. V diskusiji, ki je sledila referatu, **je bilo ugotovljeno, da je znanstvena organizacija dela pri nas v prvi vrsti potrebna velikim državnim industrijskim podjetjem, kakor železnicam, brodarstvu, pošti, telegrafu in telefonu, upravi državnih monopolov ter rudnikom. Dalje se je na seji razpravljalo o vplivu nove carinske tarife in zaključenih trgovinskih pogodb na posamezne panoge industrije. Glede na važnost tega vprašanja je bil izvoljen poseben odbor za carinska vprašanja in trgovinske pogodbe. Končno je član zbornice in njen predstavnik v upravi za Vojno škodo gosp. Šonda referiral o vprašanju privatnih nabavk na račun reparacij v l. 1928.** Sporočil je, da bo od bodoče reparacijske kvote najbrže rezervirano 25 milijonov zlatih mark za nabavke privatnikov, zlasti neoškodovanih privrednikov.

= **Likvidacija zagrebške veletvrdke.** Kakor javljajo iz Zagreba, se je te dni vršila izredna glavna skupščina tvrdke Scholler, d. d., ki je ugodila zahtevam upnikov po likvidaciji. Izvoljeni so bili trije likvidatorji, ki bodo v najkrajšem času izvedli likvidacijo tvrdke. Upniki se nadejajo, da bo na ta način mogoče doseči 50odstotno terjatev.

= **Na nürnberškem hmeljskem tržišču** je v pondeljek znašal dovoz 300 bal. Dopoldne je bilo prodanih 50 bal. Tendenca je mirna. Tržni hmelj se je prodajal po 170 — 200 mark, hallertauski pa po 265 — 275 mark za 50 kg.

= **Osnovanje Udruženja trgovcev v Splitu.** V torek se je v Splitu vršila konferenca trgovcev, na kateri je bilo osnovano Udruženje trgovcev. Sprejeta so bila pravila udruženja, ki so v glavnem sestavljena po vzorcu Gremija trgovcev v Ljubljani. Nesoglasje se je pojavilo le glede vprašanja, ali morejo postati člani tudi trgovci, ki niso naši državljani. Končno je prevladalo naziranje, da se ima vpis vršiti na podlagi rednega obrtnega lista.

= **Opozorilo izvoznikom v Turčijo.** Vlada turške republike je odredila, **da morajo biti izza dne 1. septembra 1927. leta** vsa spričevala o izvoru blaga brez izjeme vidirana od turških diplomatskih ali konzularnih predstavnikov. Vse pristojne oblasti so dobile v tem oziru potrebna navodila. Prizadeti izvozniki morajo tedaj legalizirati spričevala o izvoru blaga pri najbližjem turškem diplomatskem ali konzularnem zastopniku, ne glede na to, ali se zastopnik nahaja ali ne nahaja v njih okraju.

= **Tvornica za izdelovanje umetnih biserov.** Iz Podgorice v Črni gori javljajo, da se je tamkaj ustanovila tvornica za izdelovanje umetnih biserov. To je edina tvornica te vrste v Jugoslaviji.

= **Trgovski potniki, ki potujejo v Prizren** po trgovskih poslih bodisi na svoj račun ali na račun kake druge tvrdke, se morajo, še predno začnejo svoje posle, javiti pri poglavarstvu v Prizrenu, ki bo predložene dokumente pregledalo, jih potrdilo in potnikom dovolilo bivanje in poslovanje v Prizrenu.

= **Konkurz** je razglašen o imovini Marije Lozar, trgovke s klobuki v Ljubljani (prvi zbor upnikov 15 oktobra, oglasitveni rok do 15 novembra, ugotovitveni narok 26. novembra).

= **Papirnati denar spodriva zlato.** Prof. dr. Gutmann (Jena) je pred kratkim v Weimaru držal predavanje, o mednarodnih razvojnih tendencah v denarstvu. Ugotovil je, da je v denarstvu namesto zlatega standarda zavladal dolarski standard. Opozoril je tudi na zanimivo dejstvo, da je izločenje zlatnikov iz denarnega prometa med vojno in po vojni zelo napredovalo. Čeprav se je že pred vojno v večini držav obtok zlatnikov znatno zmanjšal, vendar je bilo l. 1913. v denarnem obtoku vsega sveta še 23.7% zlatnikov. Danes pa je papirnati denar že popolnoma spodrinil zlato iz prometa, kajti zlatniki predstavljajo danes le še 3.5% svetovnega denarnega obtoka. Napram l. 1913. se svetovni denarni obtok ni v toliki meri povečal, kakor se je dvignil splošni nivo cen, kar je pripisati znatnemu razširjenju denarnega prometa brez gotovine.

= **Dalnje nazadovanje cen na svetovnem kovinskem trgu.** Mlačna tendenca in nazadovanje cen na svetovnem kovinskem trgu traja že več mesecev. Produkcija se je letos znatno razširila in presega potrebe konsuma. Najobčutnejše je nazadovanje cen kositra in svinca, ki so v septembru dosegle najnižje stanje zadnjih let. Na londonskem kovinskem tržišču je cena kositru nazadovala že na 263.5 angl. funta napram letošnji najvišji ceni 319.10 angl. funta, cena svincu pa je padla na 20.10 angl. funta. Tudi cena bakru je dalje popustila, edino cena cinku je bila prilično stabilna. Zaenkrat je malo upanja, da bi se cene pred zimo znatnejše okrepile.

Borze

5. oktobra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Privatna ponudba v devizah je bila znatna, zato je Narodna banka le malenkostno intervenirala v devizi na Dunaj. Čvrstejša je bila deviza na Berlin, ki se je trgovala po 13.535 — 13.54. Deviza na London se je dalje dvignila na 276.60. Višje notira tudi deviza na Pariz, ki pa se je na ostalih borzah trgovala po nespremenjenih tečajih.

Tendenca v Vojni škodi je bila danes pri živahnem prometu nadalje čvrsta. Razpoloženje za čvrsto tendenco izhaja iz beograjskega tržišča, kjer je danes Vojna škoda dosegla tečaj 408.25 — 409. Na zagrebški borzi se je promptna trgovala po 404 — 406, kasa po 405, za oktober po 407 — 407.5, za december po 412 — 412.5; na ljubljanski borzi pa je bil zabeležen zaključek po 404. Tudi agrarne obveznice notirajo v Zagrebu višje (55 — 57).

Med industrijskimi papirji beleži zagrebška borza zaključke v Dravi po 585 — 590, v Šećerani po 590, v Narodni mlinski po 16, v Vevčah po 132.5 — 135 in v Dubrovački po 400.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.5238 — 13.5538 (13.54, 13.535, 13.54), Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 8 — 8.03 (8.015), London 276.20 — 277 (276.60), Newyork 56.64—56.84 (56.74), Pariz 223.5 — 225.5 (224.5), Praga 168.02 — 168.82 (168.42), Trst 309.75—311.75 (310.75).

Zagreb. Dunaj 8 — 8.03, Berlin 13.528 do 13.558, London 276.20 — 277, Newyork 56.64 do 56.84, Pariz 222.75 — 224.75, Praga 167.99 do 168.79, Milan 308.828 — 310.828, Varšava 6.43 — 6.47, Curih 1094 — 1097; ameriški dolar 56.2 — 56.4.

Beograd. Pariz 222.5 — 224.5, London 276.14 — 276.94, Newyork 56.62 — 56.82, Milan 309.5 — 311.5, Praga 168.037—168.837, Dunaj 7.995 — 8.025, Budimpešta 9.945 do 9.975, Berlin 13.525 — 13.555, Bruselj 7.915 do 7.945, Bukarešta 35.15 — 35.65.

Trst. Beograd 32.10 — 32.40, Dunaj 255.25 do 261.25, Praga 54.15 — 54.45, London 89.0250 — 89.2250, Newyork 18.26 — 18.32, Curih 352.10 — 354.10, Bukarešta 11.25 do 11.65; dinarji 31.75 — 32.25.

Dunaj. Beograd 12.4525 — 12.4925, Berlin 168.70 — 169.20, London 34.4425 — 34.5425, Milan 38.63—38.73, Newyork 707.25—709.75, Pariz 27.77 — 27.87, Praga 20.9575—21.0875, Curih 136.36 — 136.86.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.66, London 25.2475, Newyork 518.68, Pariz 20.3575, Milan 28.33, Praga 15.37, Budimpešta 90.725, Bukarešta 3.24, Dunaj 73.175.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 404 — 404 (404), Celjska 164—0, Ljubljanska kreditna 138—0, Prištediona 850 — 0, Kreditni zavod 160—0, Strojne 0 — 70, Vevče 115 — 0, Ruše 260 do 270, Kranjska industrijska 400 — 0, Stavbna 56 — 0, Šešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda promptna 405 — 405.5, kasa 405 — 406, za oktober 407 — 407.5, za december 412 do 412.5, investicijsko 84 — 85, agrarne 55 do 57; bančne: Eskomptna 91 — 93, Kreditna Zagreb 90 — 93, Hipo 55.5 — 56, Jugo 91 do 93, Ljubljanska kreditna 136 — 137, Narodna 5125 — 5225, Prištediona 850—860; industrijski: Našice Union 1750 — 0, Gutmann 240 — 250, Slaveks 100 — 110, Slavonija 15 — 16, Drava 585 — 590, Mlinska 15 do 16, Vagon 25 — 35, Union Osijek 285 do 300, Vevče 130 — 135, Isis 45 — 46, Dubrovačka 400 — 405, Trbovlje 485 — 490.

Beograd. Vojna škoda 408.25 — 409, investicijsko 84.50 — 85.25, agrarne 54 — 55.

Dunaj. Trbovlje 61.25, Kranjska industrijska 51.5, Eskomptna 10.70, Hipo 6.08, Slavonija 1.982, Šećerana Osijek 72.75.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (5. t. m.) Les: Tendenca nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona bukovih drv, popolnoma suhih, cepanice, fco vagon naklad. postaja po 20. Nudijo se deske, smreka, jelka, lahko konične, fco vagon naklad. postaja po 430; povpraševanje pa je za deske, smreka, jelka, 25 mm, III., fco vagon naklad. postaja po 370. Deželni pridelki: Tendenca za žito mirna. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (78/79 kg, 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 340.5 — 342.5, za november po 350 — 352.5, sremska promptna po 337 — 339, slavonska promptna po 334 — 338; turščica, promptna, plač. 30 dni, slov. postaja, navadna tarifa po 245 — 250, mlevska tarifa pa po 240 — 245; moka «0», fco Ljubljana, plač. po prejemu po 490.

Novosadska blagovna borza (5. t. m.) Pšenica: baška, 78/79 kg, 2 % 295—297.5 sremska, 78/79 kg, 2 % 292.5 — 295; slavonska, 78/79 kg, 2 % 290 — 295. Turščica: baška in sremska 202.5 — 205; baška nova za december - januar 185 — 190; sremska za december - januar 187.5 — 190. Moka: baška «0g» 425 — 437.5; baška «2» 407.5 do 415; baška «5» 380 — 390; baška «6» 327.5 do 337.5; baška «7» 270 — 280; baška «8» 205 — 210.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (4. t. m.) Višje cene na inozemskih tržiščih so povzročile, da je bila temeljna tendenca na dunajski borzi prijaznejša. Kupci so nadalje rezervirani. Nekoliko večji promet je bil v pšenici, v rži pa trenotno dominira bolgarsko blago. Tendenca v pšenici in turščici je nespremenjena. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 39 — 40, madžarska Tisa (81/83 kg) 44 — 44.5; rž: marchfeldska 38.5 — 39; ječmen: 38 — 43.5; turščica: 28 — 28.5; oves: domači in madžarski 29.5 — 30.

Dunajski svinjski sejem (4. t. m.) Dogon 16.638 komadov, od tega 4588 iz Jugoslavije. Pri slabem prometu so se mesne svinje pocenile za 15 — 20 grošev, pitane svinje pa za 5 — 10 grošev pri kg. Za kg žive teže notirajo: pitane svinje I. 2.30 — 2.33, angleške križane 2.10 — 2.40, kmetske 2.10 do 2.30, stare 2.05 — 2.20, mesne 2 — 2.45 šilinga.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 5. oktobra 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanje)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 1. ure
Ljubljana	8.	768·1	6·8	94	E 1	10		
Maribor		767·[illegible]	9·0	80	mirno	8		
Zagreb		768·2	7·0	84	NW 2	10		
Beograd		767·5	6·0	93	mirno	10		
Sarajevo		768·7	4·0	85	mirno	8		
Skoplje		76[illegible]·8	10·0	63	NW 4	6		
Dubrovnik	7.	760·8	10·0	76	S 8	2		
Split		763·3	10·0	37	NE 10	7		
Praha		767·5	7·0	—	S 6	10		

Solnce vzhaja ob 6.2, zahaja ob 17.35, luna vzhaja ob 15.13, zahaja ob 23.43.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 13.7 C, najnižja 5.4 C.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Od časa do časa oblačno, mogoče na nekaterih krajih lahne padavine, hladno.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Zmerni vetrovi iz prvega kvadranta, **nebo** izpremenljivo, večinoma jasno,; temperatura od 13 do 19 stopinj; **morje razburkano.**

Iz življenja in sveta

Nemški prekooceanski polet

V torek 4. t. m. se je v Nordeneyu dvignilo v zrak Junkersovo letalo s tremi motorji «D 1230». Letalo je prav za prav hidroplan, ki hoče preleteti Atlantski ocean v treh presledkih. Kot postaje so zamišljene točke: Lizbona, Azori in Nova Fundlandija.

Hidroplan vodita pilot Loose in Starke, ki imata na krovu še tri osebe: strojnika, telegrafista in nemško igralko Lilly Dilenzovo, hčerko slikarja Holitscherja.

«D 1230» je startal v najlepšem vremenu. Letališče je bilo za občinstvo zaprto in za polet so vedeli le nekateri. Izjemoma sta bili navzoči ženi obeh pilotov, ki sta vzeli od svojih mož slovo.

Polet Junkersovega letala se razlikuje od drugih dosedanjih prekomorskih poletov predvsem po tem, da se vrši v etapah. Letalo je opremljeno z vsemi pripravami za spustitev na morje. Ženejo ga trije motorji.

Kljub upanju, da bo polet do Lizbone minil brez incidenta, pa javljajo iz Nizozemske, da je moral hidroplan že na prvi etapi svojega poleta pristati v Schellingwoudu. Kakšen je bil razlog nepredvidenega pristanka, se še ne ve. Komunikeji pravijo, da so letalci zdravi in da bodo nadaljevali polet ob prvi zori.

Najzanimivejši etapi «D 1230» bosta razdalji med Lizbono in med Azori ter distanca med Azori in Novo Fundlandijo. Prva etapa meri 1650 km, druga pa 2550 km. Če bo hidroplan prestal to vožnjo, bo vsekakor dosegel svoj cilj, kajti od Nove Fundlandije do Newyorka je samo še kakih 1800 km.

Junkersovo letalo je naložilo tudi posebno pošto za Ameriko. Ta pošta je bila svojčas namenjena za «Bremen», ki je morala, kakor znano, prekiniti svoj polet zaradi viharja. Junkersova tvornica upa, da se ji eksperiment posreči, kar bo ugodno za njena naročila v prihodnosti.

•

Berlin, 5. oktobra (be.) Letalo Junker, ki leti proti Ameriki, so opazili nad Landsendom v Angliji.

Stoletnica navarinske bitke

Grška republika bo 20. t. m. slavila 100 letnico zgodovinske bitke pri Navarinu. Grški zgodovinar Veljanitis objavlja ob tej priliki interesantne zapiske o treh poveljnikih zavezniške mornarice, ki je pri Navarinu pobila Turke in pomagala Grkom do svobode. Trojica teh znamenitih mož so: francoski admiral De Rigny, angleški admiral Condrington in ruski admiral Heyden.

Ruski pomorski častnik Rikašev, ki je sodeloval v tem zgodovinskem boju, je zapustil zanimive spomine. Dodeljen je bil v činu oficirja ruskemu admiralu Heydenu in je bil kot tak v stalnem stiku s poveljnikoma francoskega in angleškega brodovja.

Na predvečer navarinske bitke sta se ruski in francoski amiral sprla. Angež Condrington je zaradi tega pravilno zabeležil v svoj dnevnik: «Vprašujem se, če morem računati na prijateljsko pomoč Francoza in Rusa, ki sta si zaradi rivalitete tako nasprotna, da bi se utegnila prej spopasti in navaliti drug na drugega, kakor pa na Turke.» Zato je angleški admiral storil zelo pametno, ko se je postavil na sredo med francoske in ruske ladje. Tako je preprečil, da ni nesporazum rodil slabih posledic za zaveznike.

Zavezniške ladje so se postavile v skupno linijo proti sovražnikom. Medtem ko so Francozi, Angleži in Rusi stali na oprezu, se je grško-turški konflikt raztezal v neskončnost, kajti diplomati so bili nerodni, Metternich in Turki pa so spletkarili in reči je treba, da ne baš neuspešno. Condrington pa je bil v prvi vrsti vojak in pomorščak. Hotel je na en mah presekati intrige, ki so se vlekle v nedogled. Napisal je v imenu zavezniškega brodovja ultimat ter ga je poslal Ibrahim-paši, od katerega je zahteval, da prepreči pustošenje Peloponeza in da dá ljudstvu svobodo. Dan pred navarinsko bitko je pisal admiral svoji ženi pismo: «Poslal sem Ibrahim-paši ultimat, toda pismo sem dobil vrnjeno zapečateno, kakor sem ga bil odposlal. Sporočeno mi je, da nihče ne ve, kje se nahaja Ibrahim-paša. Vendar upam, da ga odkrijem še tekom jutrišnjega dne, čim zapihajo ugodni vetrovi.»

Naslednji dan je zavezniško brodovje vdrlo v pristanišče in admiral Egipta je vložil protestno noto. Congdrington mu je odvrnil: «Dal sem povelje za vdor v luko, ki ga ne morem preklicati. Moja pozicija je taka, da moram dajati ukaze, ne pa jih sprejemati.»

Tako je prišlo do navarinske bitke, s katero je bila odločena usoda Grške. Bitka sama je izzvala velikanske proteste med turkofili na Angleškem. Intrige so imele tolik uspeh, da je britska vlada desavuirala admirala Condringtona ter mu odvzela povelje. Znan je zgodovinski prizor med Condringtonom in wellingtonskim vojvodo. Slednji je dopovedoval admiralu, kako ga spoštuje in ceni, Congdrington pa mu je odvrnil: «Ekscelenca, ali mi lahko poveste razloge mojega odpusta?» Wellington je pojasnjeval: «Mislim, da ne razumete ne mene ne mojih ministrskih kolegov in ne veste, kako je treba tolmačiti naše ukaze.» Condrington je nato dejal: «Ukaze, ki sem jih prejel, sem tolmačil zelo jasno. Če bi biil ukazi drugačni, bi bilo drugačno tudi moje tolmačenje. Jaz sem se natančno držal instrukcij.» Wellington je nadaljeval: «Jaz pojmujem ukaze tako, kakor sem jih pojmoval v začetku.» Condrington ni odnehal. «Tudi jaz jih pojmujem kakor sem jih pojmoval v začetku. V čem se tedaj razhajava?»

Wellingtonu je bilo diskusije dovolj. Izjavil je admiralu, da ne more nadaljevati debato in da mu bo drago, če ga poseti admiral v pisarni. Condrington se je držal zelo moško. Povedal je wellingtonskemu vojvodi, da nima ž njim govoriti nič več in da ga ne bo več vznemirjal.

S tem je bil razhod med Wellingtonom in Condringtonom definitiven. Condringtonu je bilo odvzeto poveljstvo, francoska generala De Rigny in ruski general grof Heyden pa sta bolje odrezala. Rignyja so sprejeli v Franciji kot zmagovalca in mu odprli pota do velike karijere, grof Heyden pa je bil v Rusiji sprejet kot junak in ko je ostavil vojaško službo v mornarici je postal guverner revalskega okrožja.

Asiški samostan vrnjen frančiškanom

V torek je o priliki zaključka slavnosti za sedmo stoletnico rojstva svetega Frančiška izvršil Mussolini čin, na katerega so frančiškani čakali dolga desetletja brezuspešno: na izrecno željo italijanskega ministrskega predsednika je bil vrnjen frančiškanskemu redu samostan v Assisiju.

V omenjenem samostanu počivajo že sedem sto let kosti sv. Frančiška Asiškega. Poslopje z vsemi pritiklinami je last svete Stolice, radi česar mu država tudi z zakonom o odpravi religijoznih redov iz leta 1860. ni mogla do živega. Proces je trajal več let, naposled pa je moralo civilno sodišče leta 1895. priznati Vatikanu lastninsko pravico na samostanu, vendar je država s predajo vedno odlašala.

•

Ko je Franc Asiški osnoval svoj red, je določil, da ne sme imeti niti red sam niti kak njegov član kakršnegakoli premoženja. Frančiškani niso smeli imeti niti lastnih samostanov; shajanje jim je bilo dovoljeno le na takih krajih, ki niso bili niti obzidani, nego zgolj ograjeni. Po Frančiškovi smrti je Elija Corthona omilil njegove določbe ter je dovolil zbiranje redovnikov v samostanih, ki pa niso bili last reda, ampak papeža. Le na ta način je bilo mogoče leta 1860. preprečiti, da ni samostan v Assisiju prišel v profane roke.

Zanimivo je, kako se je posrečilo frančiškanskemu redu obdržati samostan v Santi Mariji dei Angeli. Samostan je bil namreč na prodaj in za nakup se je potegovala neka tovarna z usnjem. Tedaj se je pojavil neki Žid iz bližnjega kraja Perugia, ki je po nekem posredovalcu samostan kupil in ga nato vrnil redovnikom. Tisti Žid je v svoji mladosti obolel na očeh in je s svojim očetom posetil Porcijunkulino kapelo v Assisiju. Kmalu potem je ozdravel. Svoji veri se sicer do smrti ni izneveril, vendar je smatral za svojo dolžnost, da se frančiškanom izkaže hvaležnega in zato jim je rešil njih dom pred prodajo.

Papež in neločljivost zakona

V pondeljek je bilo v Vatikanu otvorjeno juridično leto sodišča Sv. Rote. Vršila se je maša v Pavlijevi kapeli, nakar je papež sprejemal avdijence. Dekan monsg. Massini je poročal o delu v minulem letu ter je zavračal napade nekaterih listov, ki so protestirali proti razsodbam sodišča sv. Rote, češ da je sodni dvor razpravljal tudi o procesih nekatoličanov in da je protežiral imovite ljudi. Objavljene razsodbe, je zatrjeval Massini, svedočijo o pravicoljubnosti in nepristranosti sodišča.

Na ta izvajanja je odgovoril papež: «Jaz moram le odobravati, da vrše sodišča svoje delovanje z veliko gorečnostjo in pravičnostjo. Prav je, ako sprejemajo tudi prošnje nekatoličanov, zakaj vsi ljudje so bili odrešeni z Jezusovo krvjo. Treba je v mejah možnosti spraviti človeške zahteve v sklad z neločljivostjo zakona in varovati bogate in revne pod ščitom pravičnosti. Kajti kakor ne daje bogastvo pravice, da bi jih žalili, tako tudi beda ne sme nuditi pretveze za poniževanje. Kakor so brez madeža cerkev in njeni zakoni, prav taki morajo biti tudi sodniki sodnega dvora.»

Levinova nezgoda v Rimu

Chamberlinov impresarij Levine se je pred nekaj dnevi pripeljal v Rim, kjer je prosil dvakrat za avdijenco pri papežu, od katerega je bil tudi sprejet. Prva avdijenca pa se ni vršila, ker jo je žid zamudil. Na poti so ga namreč ustavili nabiralci avtogramov, katerim je Levine dajal svoje podpise. Ko je prišel v ameriški konzulat, kjer sta ga čakala dva kardinala, da ga povedeta v Vatikan, sta cerkvena dostojanstvenika že izginila. Nato je Levine prosil za drugo avdijenco. Bila mu je dovoljena in žid se je razgovarjal s papežem, ki se je zanimal za njegove načrte.

Iz Rima se je finančnik peljal v Cardelo, kjer je vrgel na hišo, v kateri leži Mussolinijeva žena, ki je nedavno porodila, darilce za malega Romana v obliki zavojčka. Bil je kajpada tudi pri Mussoliniju v avdijenci, potem pa je hotel z letalom obkrožiti Rim. Na krovu je bil poleg njega tudi pilot Hincliffe ter mladi princ Alojz Burbonski. V bližini Torricole, ki leži kakih 50 km od Rima, je nastal v motorju defekt. «Miss Columbia» je treščila na zemljo in se je razbila.

Dobro poučeni očividci zatrjujejo, da je Levine vzel smer proti Napoliju in da je hotel leteti proti Beogradu. Letalo je bilo baš preletelo Ostio in se je nenadoma spustilo nad poslopjem postaje v Torricoli, katerega je preletelo v višini kakih 30 metrov. Postajenačelnik, ki je videl aeroplan, je tekel iz hiše in je takoj opazil, da nosi letalo napis «Miss Columbia». Dobil je vtis, da je motor odpovedal. V par trenutkih se je letalo precej naglo spustilo k tlom in je udarilo ob zemljo. Pri tem se je zarilo v mehka tla. Propeler se mu je strl in levo krilo se je zlomilo. K sreči so ostali vsi trije potniki, Levine, Hincliffe in Burbonski princ nepoškodovani. Ko jih je minil prvi strah, so se odpeljali proti Rimu, odkoder je kmalu dospela komisija, ki je v navzočnosti Levina in njegovega letalca pregledala aparat in ugotovila, da bo treba «Miss Columbio» temeljito popraviti, če naj bo še uporabna. Levine kljub temu napoveduje, da bo dal letalo popraviti in da bo potem letel v Beograd in Bukarešto.

«Lej ga no, pa nisem vedel, da si oženjen!» (*«Kasper»*)

Naši onstran granic

«Mi in Slovani»

»Popolo di Trieste« je priobčil članek pod naslovom »Mi in Slovani«, kjer govori o razburjenju, ker se razpuščajo slovenska prosvetna, sportna in telovadna društva, ker se premeščajo in odslavljajo zadnji slovan. učitelji in ker se s skrajnimi sredstvi hoče uničiti slovanski tisk v Italiji. Članek je podpisal sam glavni urednik Aleksander Nicotera, ki je bil svoječasno osumljen groznega umora tiskarja Müllerja. Člankar izvaja, da je »Popolo« s fašistično metodo najprej poglobil svoje znanje o vseh slovanskih problemih in na to določil svoje stališče napram drugorodcem z nenavadno jasnostjo, tako da je izdelal celo točen, popoln in lahko izvedljiv pogram, kakoršen doslej sploh ni bil niti poskušen. Aplikacija tega programa je presenetila Slovane in nov način postopanja političnih in eksekutivnih oblasti, kakor tudi tiska jih je dezorijentiral. Opaža se nekako slabo razpoloženje, kajti sedaj so se morali vendarle zavesti, da stojijo pred političnim načrtom, ki ne dopušča transakcij. »Slovani so po neumnem vztrajali pri očrnjevanju naše države in so smatrali režim in njegovo delo za slabotno, niso sledili ojačenju in napredku fašizma, ko pa se je kak Slovan tega zavedel, je bilo že prepozno. Sicer pa ne bi bilo nič pomagalo in nič ne bi ustavilo in odvrnilo fašističnih načrtov. Treba je priznati, da so bili ti naši načrti olajšani po dejstvu, da niso bile priznane neptunske konvencije s strani jugoslovenske vlade, sicer pa je bil moment goden tudi iz drugih razlogov« ... »Mi, ki smo ob mejah in ki vpiramo trdno svoje oči na Slovane smo ovadili nezakonitost obstoja tako zvanih sprot. in prosvetnih društev in zahrbtno in mistifikacijsko zadržanje slovanskega tiska. Mi bi lahko šli še dalje in naznanili oblastem slovenske hujskače, ki so izgubili svoje gnezdo v pevskih, gasilnih in sličnih društvih, in ki dalje izbegavajo našim zakonom, skrivajoč se v zadrugah, konsorcijih in drugih takih navidezno gospodarskih podjetjih. Mi bi lahko zahtevali od fašistične vlade, da ne bi premestili slovanske učitelje v kraljevino temveč, da jih izključi od poučevanja, kajti noben slovanski učitelj ne bi mogel učiti našega jezika ne v Toskani, ne v nobenem drugem kraju Italije. In po vsem tem noben slovanski list ne bi mogel dokazati naše samovoljnosti. Ni samovolnosti in tudi nismo nikdar govorili o zarotah proti državi.« »Italijanska vlada hoče biti harmonična država, z eno samo disciplino brez izjeme. **Društva drugorodcev, tudi najbolj nedolžno sportno društvo, ne sme biti dovoljeno, kajti na ta način bi se ne dalo prebivalstvo odtegniti nacionalnemu delovanju, ki je samo eno, tudi ako je sportno.** Neka prefektova motivacija definira slovanska društva kot »skupine političnega upora, središča slabo prikritega nezadovoljstva in sumničenja vsega, kar je italijanskega« Bolj jasno ni mogoče govoriti. »Jugosloveni pa hočejo, da mi dokažemo zaroto. Ni treba zarote. Potrebno je, da razumejo Slovani naše stališče, potrebno, da se učijo razlikovati med demokracijo in fašizmom. Fašizem noče biti osleparjen. S svojim realizmom zna preprečiti sleparije, toliko boli, ako gre za Slovane, torej za ljudi, ki jih moramo mi dobro poznati, ker jih imamo v hiši. Ako Slovani tega ne razumejo, bo to iz sovraštva in v svrho upora« ...

---

p— **Posvarjen je bil** te dni drugič tudi hrvatski tednik »Pučki Prijatelj«. Doslej so bili po enkrat v tem poslovnem letu posvarjeni vsi slovanski listi v Italiji brez izjeme, in kakor je jasno, brez pravega vzroka, pač po preveč očitnem namenu, da se uniči slovanski tisk v Italiji. V drugič pa so bili že posvarjeni »Edinost«, »Novice« in sedaj »Pučki Prijatelj«. Ako je bil kak list v drugič posvarjen, sme toliko pokrajinski prefekt, kolikor državni pravdnik preklicati priznanje dosedanjega odgovornega urednika in odreči priznanje novega urednika. V tem položaju se nahajajo sedaj omenjeni trije listi, in po vetru, ki piha, se jim gotovo pridružijo v kratkem še vsi ostali. Zlasti položaj tednika »Novic« je silno težak, ker je po drugem svarilu že v drugič zaplenjen. Naravnost poniževalen je način, kako morajo pisati slovanski listi v Italiji. Dan za dnem prejemajo ukaze s strani prefekta, o čim ne smejo pisati i o čem smejo in kako morajo pisati. Stališče slovanskih listov je še težje, oni ne smejo niti tega pisati, kar objavljajo fašistovska glasila!

p— **Umorjeno** so našli v bližini Ajdovščine v njenem stanovanju gospo Fr. Bratina, bivšo gostilničarko in posestnico. Hlapec Žiberna je to sporočil takoj orožnikom, na kar je prišla iz Ajdovščine komisija, ki se je prepričala, da je bila gospa Bratina ponoči napadena in oropana. Baje je bil ono noč v Ajdovščini neki kamijon iz Trsta, ki je skrivnostno prišel in enako skrivnostno izginil. V Trstu je bilo radi tega aretiranih nekaj sumljivih oseb. Nadaljna poročila pravijo, da se je izvršil roparski umor na Cesti, to je v frakciji svetokrižke občine. 52letna vdova Lucija Bratina je samotarila in žalovala po svojem možu, ki je bil znan pod imenom «Gregovček». Živela je sama zase, le sosede so jo hodile obiskovat, ponoči je bila sama doma. Gospodarske posle je pomagal opravljati hlapec iz vasi. V nedeljo zjutraj jo je našel hlapec v spalnici na tleh s prekrižanimi rokami, z ruto v roki, v obraz popolnoma počrnelo, opraskano po licih, po vratu je imela temne lise, to so znamenja, da je bila po noči zadavljena. V soboto je bil na Cesti neki dobro oblečeni tuj gospod, ki se je izdajal za živinskega kupca. Raznašajo se razne govorice. Vrši se obsežna preiskava. Aretirani so bili kot osumljenci napada štirje domačini, med njimi neki sorodnik pokojnice.

p— *Kraški teran.* Trgatev na Krasu je končana. Teran bo izvrsten, ker je grozdje dozorelo in suša dobroti terana ni napravila škode. Sladkorja ima 16 do 17 in pol odst., lani ga je bilo 14 odst.

p— *Grozen samomor.* 30letni rudar Matej Novak v Idriji je izvršil strašen samomor. V ustih si je zažgal dinamitno patrono. Našli so ga za «Tinčetovo» hišo brez glave, katere deli so ležali razmetani tam okoli. Par trenutkov pred samomorom se je mudil v gostilni, ki nosi vabljiv naslov «v nebesih».

p— *V Ajdovščini* so otvorili tečaj, v katerem se bo mladina učila italijanskega jezika. Fašisti hodijo okoli in gonijo mlade ljudi v tečaj, češ, da se mora vsak drugorodec nemudoma naučiti italijanščine.

p— *Pri neki razpravi v Gorici* je nastopilo kot priča majhno, drobčkano kraško dekletce. Predsednik jo je izpraševal brez tolmača in deklica je odgovarjala, kolikor pač se je priučila italijanščine v šoli. Tolmača ni bilo treba. Italijani so takoj z veseljem ugotovili ogromen uspeh italijanske osnovne šole. Slučaj kaže le, da so naši otroci nadarjeni in se kmalu priuče tujega jezika, s čimer pa še ni doseženo njihovo potujčenje.

k— *Iz Koroške.* V Železni kapli so vprizorili «Miklovo Zalo». Dvorana občinskega kina je bila natlačena občinstva. Prireditev je uspela sijajno. Drugi dan so neki Vsenemci začeli nabirati podpise za bojkot kina, češ da se je omadeževal, ker so se tam zabavali Slovenci, to je oni ljudje, katerim se ima trg zahvaliti za svoj vsakdanji kruh! Kako pa bo, ako Slovenci napovedo bojkot raznim obrtnikom in trgovcem v Železni kapli? — V Podsinji vasi so sprejeli k ognjegasnemu društvu nekaj uskokov, pripadnikov nemških strank, dobili so večino pri občnem zboru in zavednim Slovencem vzeli društvo. Slovensko ime društva je takoj odpadlo in prekrščeno je v «Freiwillige Feuerwehr in Hundsdorf». Najidealnejši in najuglednejši člani so takoj odstopili, ker nočejo imeti stikov z ljudmi, ki res spadajo v kak «Hundsdorf». Izprijenci se hvalijo okoli, da ne bodo prišli gasit, ako bi gorelo pr kakem Slovencu!

‚Jabolka'

krompir, zeljnate glave ima na zalogi

Gospodarska zveza

Ljubljana.

Ivan Albreht:

In memoriam

Vsako živo bitje na svetu, ki se po pravici ali po krivici imenuje človeka, hrani v predalih svojega spomina kak dogodek, ki mu je zaradi prijetnosti ali neprijetnosti, kakor pač nanese, posebno drag. Tudi Janez Neroda pomni take dogodke in jih bo pomnil, dokler bo živ. Preden povemo kaj več o tem, prosim p. n. občinstvo potrpljenja in odpuščanja. Rekli so mi namreč, da ni dobro pisati o Janezu Nerodi, pa ne verjamem in ne morem verjeti. Svojega junaka poznam in sem uverjen, da je edino to ime primerno zanj. Kaj vraga me brigajo njegove nadloge, on sam, kakor je in kakršen je, me zanima, on sam in njegova okolica. Ta njegova okolica je tako ljubko ljubljansko-slovenska, »da si ne morem kaj, da ne bi — —«

Po tem kratkem opravičilu naj ponovim, kar in kakor mi je povedal Janez Neroda sam. Samo to naj še pripomnim, da Janez Neroda časih zagreši istorijo, novelo ali pesem, kar je pa itak obče napaka naših ljudi in torej ni vredno posebne omembe (ali ni izraz odlično izbran?) Le to je nerodno pri Nerodi, da ga mučijo fiksne ideje: preživljati se hoče s peresom, siromak. Jaz ga odvračam z besedo in zgledom (kadilci se lahko prepričajo, prosim: Vidovdanska 7, poleg hiralnice!), pa vse nič ne zaleže! Omenil sem mu že tistega našega poeta, ki ga je ministrstvo odlikovalo z nagrado za njegovo pesem šele potem, ko je jel prodajati nogavice in razne druge potrebščine, toda pri Nerodi je vse bob v steno. »Kua, prmejš, v tint' še muha crkne!« je izjavil tudi ugleden politik, ki je že osivel v politični areni, pa ni bil še nikoli lačen, toda tudi ta z življenjem potrjena modrost Janeza Nerode ne premakne. Mož piše, kakor da jih ni že stokrat preveč na svetu takih, ki pišejo!

Ima pa Janez Neroda prijatelja, ki mu je ime Peter, prav za prav ne smem reči Peter, ampak Pero, kakor sam želi. Pero je odličen človek, vedno pripravljen komu pomagati. Pero ve vse in ve tudi vedno natanko, ker je »dalmatinec« najcenejši. Tja zahaja, prisede k temu, prisede k onemu, pove, da je »zasebni uradnik n. r.«, dober človek, samo žejen. Dobremu človeku, ki je žejen, da vsak poštenjak pijače. Tako ima Pero zmerom dovolj »dalmatinca« in ne občuti prehudo, da je »zasebni uradnik n. r.«

Janez Neroda in Pero sta prijatelja.

Pero je dejal:

»Prijatelj Janez, ali sva prijatelja?«

Janez Neroda je pogledal. Pero pa je odgovoril sam:

»Seveda sva, srce moje! Dušo bi dal za te, Janez Neroda! — Daj še za pol!«

Janez Neroda je ubogal kakor jagnje. Pero se je raznežil:

»Janez Neroda, le nič se ne boj! V meni imaš pravega prijatelja! Koder hodim, mislim na tvoj blagor!«

Janez Neroda je bil ganjen. Skoro bi bil zapel himno o prijateljstvu, tako ga je presunilo. A Pero ga je prekinil:

»Nikar ne piši tukaj! Saj veš, da so tvoje misli — oh, duša zlata, nu, daj še za pol!«

Janez Neroda je preštel in dognal:

»Samo za četrt še zmorem!«

»Pa daj za četrt.«

Tako je tudi Pero dokazal svojo skromnost.

Ko je naslednje dopoldne Janez Neroda premišljeval, kje bi našel usmiljenega urednika, se odpro vrata (takole mi je pravil Janez Neroda):

»Zdravo Janez!«

V sobi stoji Pero in nadaljuje:

»Janez Neroda, sreča te išče! Amerikanci so tu, pomisli, z dolarji!«

— Gledam, kaj to pomeni (je pravil Janez Neroda), Pero pa kakor vihar:

»Rokopise, rokopise! Imaš kaj rokopisov?«

— Imam.

»Dobro! Novele, črtice, kar imaš, pripravi!«

— Kaj potem?

»Dolarje dobiš Ali ti nisem rekel, da sem pravi prijatelj? Le glej! Rečem ti, da me boš pomnil!«

— Ali — komu naj dam rokopise?

»Zvečer ob osmih jih prinesi v Union, pa gotovo. Urednik nekega ameriškega lista bo tam. Dolarjev ko pečkà. Vse kupi. Samo točno pridi.«

— Pridem. Ali boš ti tam?

»Se razume Saj so mene poverili, naj grem okrog literatov. K tebi sem prišel najprej. Šele če ti ne boš imel dovolj, pride kdo drugi na vrsto.«

— Torej do svidenja! Oddolžim se ti pozneje!

»Kdo te vpraša? Misliš, da mi je do nagrad?! Ne bodi, ne bodi! Ali ti nisem povedal, da sem tvoj prijatelj?«

— Vedno ti bom hvaležen.

»Ne zameri, saj zvečer bom, tako nu... Zdajle moram še v kavarno in celo vrsto potov imam, a denar sem v naglici pozabil doma. Dva »kovača« — če moreš.«

— Prosim.

»Tako. Tedaj gotovo! Le mnogo pripravi!«

Janez Neroda mi je pravil, da bi bil skoro umrl od radosti, ko je Pero odšel. Spravljal je rokopise, da se jih je nabralo za celo založbo. Sredi popoldneva je bil že pripravljen na pot. Vsak trenutek je pogledal na uro, dokler ni dočakal... Zadnja dva »kovača« je bil dal Peru, zato je bil zdaj čisto brez mamona, vendar ga to ni motilo. Točno ob tri četrt na osem je stal pred Unionom in se je oziral, kje se prikaže prijatelj Pero.

Malo pred osmo ga je zagledal. Z njim je bil tudi Jože, dobrodušni Jože, ki je sicer poštenjak, a ima to smolo, da mu vse izpodleti. Zato je Nerodo malo zaskrbelo ko ga je zagledal. — Pero je bil slavnosten.

»Pojdimo! Ali si prinesel?«

— Sem.

»Dosti?«

Janez Neroda je pokazal svoje zaklade ,a Jože se je zasmejal:

»Ali misliš Ameriko bombardirati s papirjem?«

Slavnostno so šli v točilnico. Pero je naročil pijače in jedače. Potem so kramljali.

»Imenitno,« je dejal Pero.

»Samo Amerikancev še manjka,« je

Do 8. oktobra je čas

za obnovo srečk IV. razreda. Opozarjamo na to vse posestnike naših srečk. Obnovite srečke pravočasno, da ne boste po svoji krivdi izločeni od V. razreda (milijonski razred) kjer mora biti vsaka druga srečka izžrebana.

Nekaj srečk je za IV., tedaj tudi za V. razred še na razpolago onim, ki žele igrati v teh dveh glavnih razredih in nimajo še srečk.

Zglasite se takoj.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z.

Glavna razpečevalnica srečk drž. razr. loterije za Slovenijo

Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 19.

Iz Novega mesta

n— *Tombola podružnice Jugoslovenske Matice* se bo vršila v nedeljo 9. t. m. na Glavnem trgu ob slabem vremenu v Sokolskem domu z mnogimi lepimi dobitki. Tombolske tablice se prodajajo po 1 Din kos. Ponovno vabimo narodno občinstvo, da sega pridno po tablicah ter s tem dokaže, da še ni pozabilo zasužnjenih rojakov, ki ravno sedaj najstrašneje trpe pod tujim nasiljem. Prodajalke se bodo oglašale pri vseh in upamo, da nikjer brez uspeha.

n— *Družabna prireditev novomeških akademikov.* V soboto 8. t. m. se bo vršila v Sokolskem domu v Novem mestu družabna prireditev novomeških akademikov. Spored je zelo pester. Obsega gledališko predstavo, koncertne točke g. Marjana Rusa, konservatorista iz Ljubljane, ki ga bo spremljal na klavirju g. Fischinger, in salonskega orkestra pod taktirko gospoda Strajnerja. Celotna prireditev je precej na široko zasnovana, ker so poslali vabila ne samo Novomeščanom, temveč tudi ljudem v vse večje kraje Dolenjske.

n— *Sadjarska in vrtnarska razstava* na kmetijski šoli na Grmu se je prav dobro obnesla. Veliko pozornosti je vzbujal cvetlični oddelek, ki je bil prekrasno urejen. Uredil ga je g. inž. Jeglič.

n— *Srbski kmetje v Novem mestu.* Pred dnevi nas je obiskalo pod vodstvom velikega župana dr. Baltića 28 kmetov iz užičke oblasti. Goste so lepo sprejeli in pozdravili vsi merodajni činitelji. Po mali zakuski v restavraciji g. Windischerja so si ogledali dopoldne trtne nasade in gozdno drevesnico v Bršljinu ter posestvo gospoda Globevnika, nakar so se napotili čez kapiteljski hrib na ogled okolice in potem v mesto. Tu so si ogledali podružnico Kmetijske družbe in mlekarno. Z vseh hiš so plapolale gostom na čast zastave. V Šmihelu so si ogledali gospodinjsko šolo in nato kmetijsko šolo na Grmu. Pri kosilu je bilo izrečenih več iskrenih napitnic. Popoldne so si srbski kmetje ogledali posestvo g. Grma v Bajnofu, vinograd kmetijske šole na Grmu in vinograda gg. Osolnika in Globevnika. Da je bilo ogledovanje hitreje končano, so dali Novomeščani avtomobile in vozove na uporabo. Zvečer je pri večerji zapel novomeški pevski kvartet več prav lepih slovanskih pesmi. Gostje so bili z ekskurzijo nad vse zadovoljni. Vsem činiteljem, ki so pripomogli k lepemu sprejemu srbskih kmetov v Novem mestu, najiskrenejša hvala!

n— *Alarm.* V nedeljo ob 20.30 je alarmirala sirena gasilsko društvo. Vnele so se saje v dimniku na Skabernetovi hiši in se je bilo bati, da se razširi požar na sosednja poslopja. Ogenj je bil kmalu udušen.

Iz Tržiča

Komunalne zadeve mesta Tržiča

Redna seja mestnega sveta se je vršila v petek pod predsedstvom župana g. Lončarja. Navzoči so bili razven dveh vsi odborniki, ki so z največjo pazljivostjo sledili zanimivemu županovemu poročilu. Akcija za postavitev bolnice je pri vseh prizadetih krogih naletela na ugodno razumevanje in je torej upati, da se prav kmalu začne graditi. Industrija popolnoma uvideva potrebo splošne bolnice in ji bo šla z vsemi močmi na roko. Zainteresirati je treba še okoliške občine in njihove zdravstvene zastope, da že letos vstavijo v proračune potrebne zneske, s katerimi bodo k zgradbi prispevale.

Dela za kolodvorsko cesto so se morala ponovno razpisati, ker se je prvič javil zanje samo en ponudnik, namreč podjetnik ing. Dedek. Rok je 1. oktober in se bodo tokrat oddala po skrajšanem postopanju. Po izjavi g. podjetnika bo cesta še letos dovršena, kakor tudi sem spadajoča dela za novo razsvetljavo. Tako bo Tržič že letošnjo zimo rešen one grozne poti na kolodvor, kadar je snežena plundra.

Županstvo je dobilo iz Ljubljane telefonično obvestilo o ukinjenju carinarnice, za katero se je toliko zavzemalo in ki je našemu industrijskemu kraju neobhodno potrebna. Zato predlaga g. župan naj mestni svet kar najogorčenejše protestira proti taki brezglavi ukinitvi kakor se je zgodila v tem primeru, ko je vendar carinarnica prav visoko aktivna. Protest je bil soglasno sprejet. Gospodje od SLS so sicer s težkim srcem protestirali proti svojim voditeljem, ki imajo glavno besedo v Beogradu, toda protestirali so pa le, ker se njim samim tako počenjanje vidi brezglavo in negospodarsko.

Dalje je sledilo poročilo o stanovanjski krizi, ki bo v novembru dosegla višek in se bo znašlo na cesti najmanj osem strank. Tem bo treba na vsak način nuditi stanovanje. Ne bo pa to drugače, kakor da občina sezida par zasilnih stanovanj ter pritisne na gospodarje, da počakajo z delo- žacijo do takrat, ko bodo gotova. Zadeva je silno nujna in se ne da drugače provesti, kakor da najame občina stanovanjsko posojilo v znesku tristo tisoč dinarjev. S tem se bo plačalo tudi posojilo, ki ga je Hipotekarna banka v Ljubljani odpovedala in ga mora občina predčasno plačati. Občinski svet je soglasno sprejel predlog občinskega starešinstva potem, ko se je vršila zanimiva debata za in proti.

Dosedanji tržni red se je v nekaj točkah izpremenil tako, kakor zahteva sreski poglavar v Kranju. Sadjarski podružnici se odstopi 600 kvadratnih metrov pašnika nad Hofbauerjevo žago, kjer si napravi svojo drevesnico, da bo zalagala tržiško okolico s sadnimi drevesci, ki bodo v našem podnebju dobro uspevala. Posestniku Kališniku se odproda v Preski še 150 metrov sveta, da si bo mogel postaviti hišico. Frantarjevi pa tudi toliko. Podjetje ing. Dedeka se naprosi, da pri delu v Tržiču zaposluje predvsem tukajšnje delavstvo, ki je precej brezposelno. Neke občinske poti se bodo v najkrajšem času popravile in napeljala zopet luč na Fabriko in za Virjem. Tudi javna pralnica se bo izgradila s proračunom 1928.

V tajni seji se je občinski svet izrekel z malo večino glasov za potrebo drogerije, za katero je prosil g. Toroš, ter za potrebo elektrotehnične koncesije za visoko napetost, za katero je prosil Dunajčan Schubert. Nato je bilo rešenih več prošenj za podporo in domovinstvo, nakar je župan tri ure trajajočo sejo zaključil in se vsem, ki so z vnemo sodelovali, lepo zahvalil. Prihodnja seja bo koncem novembra.

Radi skrajno neumestne ukinitve carinarnice sta tržiški mestni zastop in tržiška industrija poslala v Beograd deputacijo, da protestira proti ukinitvi. Deputacijo vodi župan Lončar.

č— *Obrtno-nadaljevalno šolo* obiskuje letos v vseh treh razredih 87 vajencev in vajenk. Kar je vstopilo vajencev na novo, pokazujejo na sploh prav dobro osnovnošolsko izobrazbo, kar dokazuje, da so gospodje mojstri prišli do prepričanja, da je z vajencem, ki ni z uspehom dokončal vsaj pet šolskih let osnovne šole, gotova izguba za obe strani in največja muka za učitelje obrtno-nadaljevalne šole. V gremijalni šoli je 15 trgovskih vajencev in vajenk. Letos je otvorjen prvi razred, drugo leto pa pride na vrsto drugi. Po predizobrazbi se trgovski materijal ne da primerjati z obrtnim. Tu je večina učencev z dokončano meščansko šolo, kar povzdigne šolo na popolnoma drug nivo in so temu primerni potem tudi doseženi uspehi.

č— *Zmaga naprednega bloka v Ljubljani* se je v Tržiču raznesla v nedeljo zvečer kakor veter in navdala z nepopisnim veseljem vse, ki čutijo in mislijo protiklerikalno. Trščani so bili ravno zbrani pri igri «Dolski župnik» v Sokolnici, ko jih je dohitela prijetna vest. Od samega navdušenja so igralci svoje težke vloge še z večjim elanom odigrali, je občinstvo še bolj intenzivno poslušalo Anzengruberjeve besede, da mora biti vsak duhovnik vnet in neustrašen bojevnik vojskujoče se in gospodujoče cerkve, sicer za njega ni mesta med vernimi ovčicami. Igralci so rešili svoje težke naloge v popolno zadovoljnost številnega občinstva. Posebno je ugajala Ana gdč. Papove in župnik g. Engelsbergerja. Obema se pozna, da že več let stopata po diletantskih deskah in da sta tu kakor doma. Pohvalo zasluži fant Miha, ki napreduje od predstave do predstave in ki postane gotovo še izvrstna moč, če bo še zanaprej tako priden. Omeniti je treba še Matijca g. Papova in šentjakobskega župnika g. Žabkarja, ki sta svoji vlogi odigrala s pravim razumevanjem. Na sploh pa rečemo, da se je gledališka sezona otvorila prav dostojno in da zaslužijo vsi igralci brez izjeme pohvalo za svojo pridnost.

ō— *Baron Born od Sv. Ane* je zgubil zanimivo pravdo za gorsko pot od Sv. Ane na Zelenico. V tej zadevi se je vršil na licu mesta komisijski ogled in razprava. Od vseh strani so prišli interesentje, kmetje in posestniki, da branijo svoje stare pravice. Kot izvedenec je bil med drugimi zaslišan tudi g. Jelenc, tovarnar iz Tržiča in po vsej Sloveniji znani turist, ki se je istotako krepko zavzel za pravice planincev. Podružnica SPD pa je napravila posebno vlogo na osrednje društvo, da se zavzame za pravično rešitev zadeve, ki jo hoče obrtniti v svoj prid svetoanski baron Born. Tudi občina Tržič in Sv. Ana sta storili svoje korake, kar je popolnoma na mestu. Na svoji zemlji pa bomo vendar še mi domačini gospodarji!

Dopisi

VIČ. V nedeljo, 9. t. m., ob 20. vprizori Šentjakobski gledališki oder v Sokolskem domu na Viču Kraigherjevo dramo »Školjka«, ki je krasno uspela na Šentjakobskem odru. Šentjakobski igralci so pri nas zelo priljubljeni, zato napolnimo sokolsko dvorano.

ŠOŠTANJ. Sokolsko društvo v Šoštanju javlja, da se bo vršil to soboto 8. t. m., ob 20. v Sokolskem domu izredni občni zbor društva z naslednjim dnevnim redom: 1) Poročilo o finančnem stanju. 2) Izpopolnitev odbora. 3) Slučajnosti. Da se ustvari možnost oživljenega društvenega delovanja, je potrebno, da se članstvo v polnem številu udeleži občnega zbora. Zdravo! 1483

VELIKE LAŠČE. 30. oktobra bomo imeli občinske volitve. Demokrati smo se trudili, da dosežemo s SKS pošten kompromis ali pa, da postavimo lastno listo. Kompromis se ni dal doseči, ker so SKSarji zbirali med nami, in le take kandidate, na katere nismo mogli pristati. Imeli smo sestavljeno že svojo listo toda naenkrat so nam štirje možje odpovedali podpise, ter se pridružili radičevcem. Dobili so za to enega odbornika, ki ga pa krajevna organizacija ne more priznati za svojega zastopnika v občinskem odboru. G. Jelene in drugi, naredili ste kompromis na svojo pest in zato ne drži izgovor, da ga je sklenila naša krajevna organizacija. Če zaradi vašega postopanja sedaj ne bomo mogli postaviti svoje liste nam ne kaže drugega, kakor da se noben naprednjak ne udeleži občinskih volitev.

JESENICE-FUŽINE. V nedeljo, dne 25. septembra se je vršil ob priliki otvoritve nanovo predelanih prostorov Delavskega doma na Savi med drugim tudi koncert pevskih zborov iz Save, Javornika, Most, Zasipa in Dobrave. Med najboljše lahko prištevamo zbor društva »Sava«, ki je s svojim izbranim programom pokazal napram ostalim zborom res pravo umevanje umetnega petja, kar je društvu lahko v ponos, ostalim pa v vzgled. Zbor društva »Svobode« iz Javornika ni pokazal s svojim izvajanjem nobene finese in je premalo upošteval znamenja, tako da smo nehote imeli vtis fantovskega petja na vasi. Zbor iz Most je pokazal precej zanimanja za petje, enako tudi zbor iz Zasipa, katerega izvajanje je bilo tudi še dokaj povoljno. Žal, da ni nastopil pevski zbor društva »Vintgar« iz Dobrove.

ŽUŽEMBERK. Naš Sokol je po dveletnem mrtvilu zopet oživel in so se v ta namen vršila en zaupni in en plenarni članski sestanek. Na teh sestankih so bile podane smernice bodočega delovanja in je bila po daljši debati sestavljena tudi kandidatna lista novega odbora, ki bo na občnem zboru 9. t. m. predložena v izvolitev. Po sestavi liste je upati, da bo to pot odbor vestno vršil svojo sveto sokolsko dolžnost ter spravil društvo na višino, ki jo je zavzemalo pred šestimi leti. Dolžnost članstva je, da sodeluje pri reorganizaciji društva. Vsak posamezni Sokol mora stremeti za napredkom in pokazati, da je vreden član velike sokolske družine. Zato se pozivajo vsi vneti Sokoli, da se z ljubeznijo oklenejo svojega društva. Preko osebnih nasprotstev naj se preide k resnemu in stvarnemu delu. Razveseljivo je zlasti dejstvo, da se je prišelo tudi s telovadbo, ki jo do sedaj redno obiskuje 15 bratov ter da prične v kratkem telovaditi tudi starejša vrsta. Vabimo starše, da vpišejo svoje malčke med Sokoliče in Sokoličice, prijatelje Sokolstva pa, da društvo podpirajo. Bodimo složni, kajti le v slogi in bratski vzajemnosti je moč in uspeh. Sokoli, torej na delo!

ŠT. ILJ V SLOV. GORICAH. Poleti ko je bilo lepo vreme, so vse občine v naši okolici popravile pota in ceste. Le v Št. Ilju se niso zganili ne odborniki, ki jih je izbiral g. župnik, ne župan, tako da imamo ceste v popolnoma ruiniranem stanju. V kratkem se bodo vršile občinske volitve. Gledati bo treba da bomo postavili za kandidate može, ki se bodo v polni meri zavedali svojih dolžnosti in nalog občinskih odbornikov.

Poslano

Stavka pekovskih pomočnikov

Zadruga pekovskih mojstrov v Ljubljani obvešča p. n. občinstvo, da obratujejo vsi pekovski obrati v mestu, čeravno v skrčenem, vendar pa v tolikem obsegu, da morejo zadoščati dnevnim potrebam vsega ljubljanskega prebivalstva. Prosimo, naj se občinstvo, ki bo slej ko prej postreženo z dobrim pecivom, ne pusti begati z letaki famozne vsebine, ki se razširjajo po mestu. Na sestanku pekovskih mojstrov 5. t. m. se je ponovno sklenilo pozvati vse pomočnike, naj se do četrtka 6. t. m. do 18. vrnejo na delo, ker jim sicer ne morejo več ostati zasigurana dosedanja službena mesta. Pripominjamo, da so vsaka pogajanja s pekovskimi pomočniki izključena, ker vsebuje kolektivna pogodba pogoje, na kakršne ne more pristati noben samostojen obrtnik.

V Ljubljani, 5. oktobra.

Za Zadrugo pekov v Ljubljani
Karol Vidmar, načelnik.

Poziv

One osebe (priče), ki so bile v nedeljo po razglasitvi volilnega rezultata pri manifestacijskem obhodu v moji neposredni bližini pred magistratnim poslopjem in naše v veži, prosim, da se blagovolijo v nujni zadevi zglasiti pri meni ali pa da mi javijo svoj naslov.

Ljubljana, 5. oktobra 1927.
Nace Oblak, Ljubljana, Knafljeva ul. 5/II.

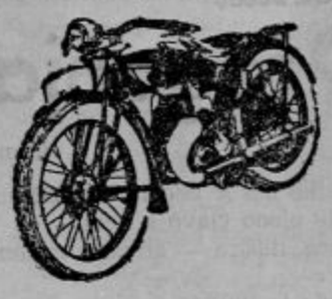

D K W

Najboljši motocikli
3 svetovni rekordi

Najnovejši tipovi od 206, 250 in 500 ccm kakor tudi vse rezervne dele vedno na skladišču.

Gen. zastopstvo za SHS:
OPSTI TRG. - IND. KONTOAR
BEOGRAD, Kralja Petra ul. 70

Zahtevajte prospekte „Moto 220"

DALIN

DALIN, najboljše oglje za likanje prodaja **Jos. Šerec** v **Mariboru.**
Samoprodaja za S. H. S.

Kopališko restavracijo v Daruvaru damo v zakup

s 1. novembrom 1927.

Reflektanti morajo biti strokovno naobraženi in imeti dokaze, da so vodili že slična podjetja. Vsa natančna pojasnila pri

Ravnateljstvu kopališča v Daruvaru. 10574 a

Prometni zavod za premog d. d.
LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in
samo na debelo **samo na debelo**

Premog, domači in inozemski, za domačo kurjavo in industrijske svrhe
Kovaški premog vseh vrst
Koks, livarniški, plavžarski in plinski.
Brikete.

Prometni zavod za premog d. d., Ljubljana,
Miklošičeva cesta št 15/I.

2 velikih, suhih in svetlih skladišč s pisarno

sredini mesta oddam s 1. novembrom. Eno skladišče in pisarna je električno razsvetljeno. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra". 10598 a

„Underwood" pisalni stroj ima svetovni sloves, nad 2,000.000 strojev v prometu, nedosegljiv v trpežnosti in vsled tega najcenejši

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,
Šelenburgova ulica štev. 6/I. 49 1 Telefon st 2980

Znižane cene in največje skladišče tikrako. dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceni

„TRIBUNA" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4.

Pohištvo
elegantno, fino, cenevredno po lastnih in danih načrtih
A. AMANN, Ljubljana
Dvorni trg št. 1

✝

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebridko vest, da nas je za vedno zapustil gospod

Juro Benedek

gimnikarski mojster in posestnik v Laškem

dne 5. t. m. ob 5 uri zjutraj v starosti 68 let.

Pogreb se bo vršil v petek dne 7. t. m. ob pol 5. uri popoldne.

Žalujoči obitelji Benedek, Golja

✝

Ivanka Praprotnik, roj. Vrankovič naznanja v svojem in svojih otrok imenu, kakor tudi vseh sorodnikov pretužno vest, da je njen soprog

Vilko Praprotnik

višji davčni upravitelj

danes dne 5. oktobra dopoldne v 47. letu svoje starosti po kratkem in mukapolnem trpljenju v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega se vrši v petek dne 7. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Gregorčičeva cesta 7 v rodbinsko grobnico na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1927.

Žalujoči ostali.

---

ošvrknil Jože.

Tako so sedeli in čakali. Pero je dejal, da je to najveselejši trenutek njegovega življenja, ker se mu je posrečilo navezati stike z Ameriko... Jože je nekaj čvekal o kislih kumaricah...

Ura se je bližala deseti, ko se je oglasil Pero:

»Klicat pojdem te magnate! Ali mi posodiš uro, Jože, da se preveč ne zamudim?«

»Pa kmalu pridi,« je dejal Jože. Pero je odšel. Res, bil je dostojanstven.

Janez Neroda je pospravil svoje zaklade, a »plačilni« je nekam sumljivo gledal. Nazadnje je prišel čas, usodni čas.

»Jože, ali imaš kaj?« je šepnil Janez Neroda.«

»Nič —«

Usoda! Janez Neroda je obupno gledal po gostih. Spoznal je, da je z vso svojo literaturo — zastavljen za nekaj meric vina... Mrzel pot ga je oblival in oči so mu kar steklenele od groze. Tedaj je zagledal znanca, ki se bori v politični areni Mlad je še, pa že nekaj velja! Stopil je k njemu in mu je jecljaje pojasnil, kako in kaj. Politik se je zvil od smeha.

»Janez Neroda, kaj pa misliš?! Pusti dolarje, ko ne znaš plavati! — Koliko je torej cenjena tvoja osebnost?«

Ko je prišel plačilni, se je izkazalo, da je računa 182 dinarjev.

»Saj so te še visoko taksirali,« je dejal politik in poravnal. Pripomnil je, da pričakuje v doglednem času štiri članke za to ljubeznivost.

Ko je po zvonikih bilo polnoč, je Janez Neroda počasi stopal proti domu. Bil je potrt, a Joža ga je tolažil:

»Saj sem ti pravil, da bo treba kislih kumaric! Nič ne maraj...«

Janez Neroda ne mara nič, a Pero in dolarji in štirje članki, to mu ne gre iz spomina.

so najboljše, najtrajnejše in zato najcenejše.

J. O. Curwood: 78

Preganjana žena

Roman.

Sladko mu je bilo ležati in čutiti milovanje njene roke. Rahlo je potegnil njeno glavo k sebi.

»Jana, dušica — ali zdaj razumete, zakaj sem hotel brez vas na sever?«

Vroče in ljubeče je pritisnila svoje ustnice na njegove.

»Vem,« je zašepetala; čutil je, kako je hitreje zasopla in kako so ji drhtele roke. Nežno se mu je izvila. »Pojdem, da vam pripravim požirek juhe,« je rekla.

Opazoval jo je, kakor je odhajala iz koče, pritiskaje si belo roko na nedra.

Stari Donald Mac Donald je sédel na rob pograda. Smehljaje se v brado je pogledal Aldousa in Aldous s svojim razpraskanim in zateklim obrazom in napol odprtimi očmi se je zarežal kakor majhen vrag.

»To je bila imenitna sijajna borba, Johnny!« je rekel stari Donald.

»Bila je, Mac. In vi ste prišli baš o pravem času.«

»Kako mislite to — o pravem času?« je vprašal Donald, sklanjaje se k njemu.

»O pravem času, da ste me rešili Quada.«

Donald je tiho vzdihnil.

»Ne jaz, Johnny — ne jaz! De Bar ga je ubil. Ko sem prišel jaz, je bilo že vse končano. Samo, Johnny — čuden pogovor sem imel s Culver Rannom, preden je umrl!«

Aldous, ki ga je pograbila radovednost, se je spet izkušal vsesti, ko se je pojavila med vrati Jana. S polglasnim vzkrikom je planila k njemu, potlačila ga oprezno nazaj ter pregnala starega Donalda s pograda.

»Stopite venkaj, Donald, in pazite na juho,« mu je velela z glasom, ki mu ni bilo moči ugovarjati. Nato je sedla k Aldousu in mu je dejala, gladeč mu lase nazaj: »Prepovedala sem vam govoriti. Zakaj me ne poslušate, John, dragec moj?«

»Ali me je Quade ranil z nožem?« je vprašal on.

»Ne, prav nič ne.«

»Ali sem mar obstreljen?«

»Tudi ne, ljubi.«

»Ali imam kako zlomljeno kost?«

»Donald trdi, da ne.«

»Tedaj mi prosim dajte mojo pipico, Jana — in dovolite mi, da vstanem. Zakaj hočete, da naj ležim tu, če sem močan ko tur, kakor pravi Mac Donald?«

Jana se je srečno nasmehnila.

»Vsako minuto vam je bolje,« je vzkliknila radostno. »Samo od kamenja ste obtolčen, John. Ako preje počakate juhe, vam dovolim, da smete potlej sesti.«

Čez nekaj minut, ko je posrebal juho, je Jana izpolnila svojo obljubo. Uveril se je pa vendarle, da ni v njegovem telesu ne kosti ne mišice, ki ne bi imela svoje posebne bolečine. Od muke je skrivil obraz, ko sta mu Jana in Donald podložila hrbet z odejami. Toda bil je srečen. Med tem se je jelo naglo temniti in ko mu je Jana popravila posteljo, je Mac Donald prižgal krog in krog izbe do pol tucata sveč.

»Ali bo nocoj kdo stražil, Donald?« je vprašal Aldous.

»Nihče, Johnny,« je odvrnil stari gorec. »Tukaj nikoli nihče ne straži.«

Pristopil je in je sedel z Jano na klop. Pol ure je Aldous poslušal pripovest o neobičajnih stvareh, ki so se bile zgodile — kako je v hribu rešilo Mac Donalda slabo streljanje njegovih nasprotnikov in kako se je naposled boj končal s tem, da je stari lovec ustrelil tista dva, ki sta imela nalogo, da ga ubijeta. Ko je prišel pogovor na De Bara se je Jana nagnila k Aldousu.

»Čudovito je, kaj včasi napravi ljubezen,« je rekla nežno. »V teh nekaj urah mi je Marija odkrila svojo dušo, John. Ne meni, ne možu, ki ga ljubi, ni izkušala zamolčati, kaj je bila. Bila je orodje Mortimera Fitz Hugha. De Bar jo je videl, zaljubil se je vanjo in ona se mu je prodala za njegovo skrivnost o zlatu. Ko sta prišla na sever, je nastal čudovit preobrat. Marija je vzljubila De Bara, toda ne po svojem dosedanjem načinu, ampak kakor žena, ki je začutila v sebi novo srce, novo dušo in novo radost. Sovražila je Fitz Hugha; povedala je De Baru, kako ga je prevarila.

Tisto jutro se je Fitz Hughu zahotelo njene nekdanje ustrežljivosti in De Bar ga je pobil na tla. Ta dogodek jima je bil izgovor za to, kar sta nameravala storiti. Preden se je Marija nadejala, sta ubila moža, ki ga je ljubila. Vrgla se je na njegove prsi, iz katerih ni več slišala utripati srca; njegova kri ji je oškropila roke in obraz. Obadva, ona in De Bar, sta bila sklenila, da nas posvarita, ako jima bo mogoče. Nekaj minut, preden je bil De Bar zaboden, je sprožil svojo puško — po naključju, kakor je trdil. Pa ni bilo naključje. Bil je strel, ki ga je Donald slišal v votlini. To nas je rešilo, John! In Marija, ki je čakala ugodne prilike, je zbežala k nam na planoto. De Bar ni bil mrtev. Povedal je, da ga je moje vpitje spet osvestilo. Prišel je in je z nožem ubil Quada. Nato se je zgrudil k vašim nogam. Nekaj minut potem je prišel Mac Donald. De Bar je v drugi koči. Njegova rana ni opasna in Marija je srečna.«

Tako je končala, gladeč njegove roke. Čudno hrčanje se je tiho oglasilo izpod Mac Donaldovih brkov in njegove oči so se napolnile s prešerno veselostjo.

Mali oglasi

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Vse pristojbine je vpošlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne probijajo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občestva: vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—

Izvestva, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·— Pristojbina za šifro Din 5·—

Obrt

Vulkaniziram vse vrste avtogume ter **galoše in snežne gumijeve čevlje** Popravljam kolesa in motorje. P. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 12

Ivan Magdič krojač, Ljubljana, Gledališka ulica 7, se priporoča za jesensko sezono. 30402

Motorna vozila

Motorno kolo Kdo zamenja motorno kolo za pisalni stroj? Ponudbe z navedbo tipa itd. pod »Pisalni stroj« na oglasni odd. »Jutra«. 30499

Poltovorni avto 15 ton, Turino Fiat, v dobrem stanju proda Josip Weiss, Karlovac, Banja. 30435

Službo dobi

Radiomehanika samostojnega, sprejme Radio-Indukt v Ljubljani. — 30570

Šiviljo izučeno v krojaški obrti, sprejme takoj modni atelje Josip Ivančič, tu, Selenburgova ulica 1. 30549

Krojače prvovrstne, za velike kose, sprejme takoj modni atelje Josip Ivančič, tu, Selenburgova ulica 1. 30548

Kleparškega pomočnika samostojnega, sprejmem. — Plačam dobro. Tomaž Šušteršič, kleparstvo, Sodražica. 30541

Krojaške pomočnike dobro izvežbane, za fino konfekcijsko kakor tudi za prvovrstno delo po meri, za velike kose, sprejme tvrdka Dago Schwab, Ljubljana. 30530

Brivskega pomočnika mlajšega, sprejmem takoj. Plača po dogovoru. Jožko Jezeršek, brivec, Moste pri Ljubljani. 30502

Spretno likarico za perilo sprejmem takoj. Pismene ponudbe z zahtevkom plače na oglasni odd. »Jutra« pod »Likaricac«. 30494

Kuharica pridna in poštena, dobi službo pri oddelj. fin. kontrole Sv. Ana nad Tržičem. 32120

Pianista za saloneki orkester dnevno želim nujno. Depis pod »Rutina« na oglasni oddelek »Jutra«. 32156

V mesarsko-prekajevalni obrat s strojnim pogonom in hladilnicami sprejmemo spretnega obratovodjo. Reflektiramo samo na trezne prvovrstne, tudi v razpečavanju mesnih izdelkov vsestransko verzirane, ki poseduje nekaj kapitala. Ponudbe na upravo lista pod »Sodelžba« 176«. 32176

Kuharico izvežbano sprejmem za vodstvo večje kuhinje v Mariboru. Naslov v upravi »Jutra«. 32181

Kino operaterja kakor tudi agilnega akviziterja za zbiranje oglasov sprejmem proti visoki proviziji. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Jesen 320«. 32157

Učenca pridnega in poštenega, s primerno šolsko izobrazbo sprejme trgovina z mešan. blagom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 29493

Krojaškega pomočnika sprejmem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 32166

Šiviljo samo prvovrstno, sprejmem za damske plašče in kostume. Modni atelje Josip Bajde, Selenburgova ulica 7, I. nad. 32177

Šiviljo ki zna volnene stvari šivati, in učenko k pletilji sprejmem. Naslo v oglasnem oddelku »Jutra«. 32107

Vajenca takoj sprejme D. Marinko, urar, Ljubljana, Florijanska ulica 31. 32126

Šoferja izkušenega, sprejmem za tovorni avto. M. Šumak, Vinica pri Varaždinu. — 32119

Zaslužek

Verzirane potnike in potnice sprejemamo proti mesečni plači in proviziji za vso našo državo. Pri mali pridnosti visok takojšen dohodek. Prodajamo državne vrednostne papirje in švicarske ure na obroke. Podrobneje pri — Zumbulovič, — Ljubljana, Aleksandrova 12. 32141

Izurjeno šiviljo na stroju za entlanje telovnikov sprejmem ter oddajam pletenje na dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32136

Sobe pospravljati želim čez dopoldanske ure. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 32125

Službe išče

Mlado dekle želi dela čez dan. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Poštena«. 30527

Prodajalka pridna in poštena, izvežbana v delikatesi in specoriji, želi službe, gre tudi za blagajničarko. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. — 30505

Mesarski pomočnik z večletno prakso, dobro izurjen v sekanju mesa, želi stalne službe pri boljšem podjetju. Nastopi s 1. novembrom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 30439

Službo hišnika skladiščnika ali delavca v trgovini želim. Položim kavelijo za celoletno plačo in še 3000 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 38167

Odvetniški Solicitator z večletno sodno in odvetniško prakso, zmožen vsakovrstnih pisarniških del, spreten strojepisec, želi — službe v kaki odvetniški pisarni. Nastopi lahko takoj. Ponudbe je poslati na naslov: Josip Poček, Kriškavas 81, pošta Kriškavas. 32170

Gospodična z večletno trgovsko prakso želi službe blagajničarke ali prodajalke. Cenj. dopise je poslati na upravo »Jutra« pod »Poštena 263«. 32173

Natakarica z večletno prakso, stara 25 let, dosedaj službujoča samo v boljših lokalih, želi spremeniti službo med 10. in 15. oktobrom. Alojzija Belej, Jesenice - Fužine. 32130

Kuharica mlada, želi službo k manjši družini Cenjene ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Delovna«. 32178

Vdova srednjih let, brez otrok, govori nemško, slovensko in čehoslovaško, išče — primerno službo čez dan. Cenjene dopise prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zanesljiva in poštena«. 32114

Boljša deklica želi vstopiti kot učenka v česalnico. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Frizerka«. 32109

Pouk

Profesor konservatorija Anton Ravnik daje privatne klavirske ure. Informacije v oglasnem odelku »Jutra«. 32162

Prodam

Lutzove peči in email tablice ima v zalogi inž. Mate Guzelj, Ljubljana VII (Šiška), Jernejeva št. 5. 208

Drva trastova, parketne odpadke od žage ter mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V Scagnetti — Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom 96

Pohištvo prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30363

Za kuhanje kave stroj «Express» zelo ugodno prodam. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 30258

Prešani ocvirki po 5 Din vedno na razpolago pri tvrdki **Evald Popović** Ljubljana, Cesta v Mestni log št. 15. 28846

Veliko mizo za raztegniti, dobro ohranjeno, ugodno proda — Schrey, Beethovnova ulica 9, pritl. 32137

Posteljo z modroci, omaro za obleko, nočno omarico, stol, stensko uro z nihalom, vse dobro ohranjeno, prodam za 1250 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32140

Mizarji! Vezane plošče (Sperrplatten), lepe, suhe, v vsaki množini dobite najceneje pri trdki Ig. Repše, Ljubljana, Tesarska ulica 8. 32148

Preprosto spalnico prodam po nizki ceni. Naslo v oglas. oddelku »Jutra«. 32163

Skobelni stroj univerzalni, 600 mm, skoro nov, radi odpotovanja — ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32124

Šest vinskih sodov dobro ohranjenih, 300 do 400 litrov, proda Marija Müller, Zaorje. 32122

Orodje kompletno kovaško in — ključavničarsko, prodam radi preselitve po zelo ugodni ceni. Gospa Šviga v Laškem. 32169

Cajno maslo kg 42 Din
Ia Trapist sir kg 24 Din
Tilziter sir „ 28 „
Grojer sir „ 28 „
Franko razpošilja mlekarna Laznicky u Žanovac

Novosti! Specijalni atelje za izdelavo športnih oblek po meri. Na izbero vedno pristni loden za lovce, športnike, smučarje itd. Specijaliteta tirolski perl in Sladmingar loden. Preizkušeni kroji za debele. Sportni atelje „HUBERTUS“ Zasebno krojno učilišče LJUBLJANA Stari trg štev. 19

Pridelki

Lep krompir dolenjski, razpošiljam vsako množino, najraje vagonske pošiljke. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 29492

Krompirja 3 vagone, zdravega, Ia. gorenjskega, prodam po 105 Din — franko Medvode — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32147

Orehe prodajam v vagonih in manjših količinah. Kupci naj stavijo pogoje. Petar Španiček, Vrnograč, z. p. V. Kladu. 32117

Krompirja gorenjskega, prodam več vagonov. Franko Kranj — 1.06 Din. Adolf Kern, — Kranj. 32113

Kupim

Srebrne krone kupuje in plača dobro F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1. 209

Polhove kože in vse druge od divjačine kupuje in zanesljivo dobro plača D. Zdravič, Ljubljana, Florijanska ulica št. 9. 47

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah **Černe — juvelir** Ljubljana, Wolfova ul. 8. 88

Pisalno mizo ameriškansko, rabljeno, in leseni klubski stol kupim. Ponudbe pod »Mizar« na — oglasni odd. »Jutra«. 32145

Staro zofo in zloflijivo posteljo, s peresi, če rabljeno, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nujno kupim«. 32175

Sedlarski stroj do 1000 Din kupim Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32118

Bukovo oglje in drva kupimo. Ponudbe družbi Ilirija, Ljubljana, Dunajska cesta 46. 30509

Sadje

Jabolk 4000 kg, lepih, obranih, prodam franco oddajne postaje. Pojasnila pri tvrdki Zupanič, Griblje p. Gradac. 32188

Namizno sadje jabolka in hruške razpošilja po najnižji ceni Peter Šetina, Radeče-Zidani most. 194

Posest

Majhno hišo z vrtom ali dvoriščem, v mestu ali bližnji periferiji, kupim. Ponudbe s ceno, — plačilnimi pogoji in opisom pod »1. november 490« na oglasni oddelek »Jutra«. 30490

Enonadstropno hišo z električno žago poleg drž. ceste prodam na Gorenjskem Naslov v ogl. odd. «Jutra». 30339

Trgovsko hišo z moderno preurejenim lokalom, z vsem trgovskim in mešnim inventarjem, kakor tudi trgovskim blagom, prodam v Novem mestu iz proste roke. Hiša je v jako dobrem stanju, z vodovodom in električno razsvetljavo ter lepim — prostornim vrtom. Ela Kastelic, Novo mesto 112. 32129

Lokali

Lokal za trgovino mešan. blaga, na deželi oddam z opravo v najem. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dolenjsko». 30466

Pekarno na glavnem trgu v Trbovljah, novo vpeljano, pod ugodnimi pogoji proda lastnik Ivan Orešnik štev. 67. 30235

Lokale v Mariboru išče odvetnik. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Odvetnik». 30217

Trgovino z mešanim blagom prodam z zalogo ali tudi brez nje pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32142

Čevljarsko delavnico v sredini Ljubljane prodam z lokalom. Ponudbe na — oglasni oddelek »Jutra« — pod »Takoj 200«. 32179

Lokal s stanovanjem, za trgovino z mešanim blagom, v prometnem kraju, najraje brez zaloge, vzamem v najem. 32128

V najem

Pekarijo vzamem v najem v prometnem kraju v Sloveniji. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32158

Trgovino mešanega blaga na prometnem kraju in lepem — prostoru dam v najem takoj. Ponudbe pod šifro »1785« na oglasni oddelek »Jutra«. 32123

Delavnico skladišče in vinsko klet oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30557

Stanovanja

„Posest“ Realitetna pisarna družba z o. z. Ljubljana Miklošičeva cesta 4 sprejema prijave in posreduje pri oddaji stanovanj, trgovskih obrtnih lokalov za oddajalca brezplačno. Nudi prevzemnikom veliko izbiro stanovanj, sob, trgovskih in obrtnih lokalov po nizkih pristojbinah. Za oddajalce najboljša prilika od daje stanovanj — ker brez vseh stroškov 195

Stanovanje 2 sob in pritiklin želi mirna stranka 2 oseb v stari hiši za november. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Din 300 nagrade«. 30515

Stanovanje eno sobo in dvarnico oddam. Robinšek št. 86 — Stožce, za Ramovšovo gostilno. 32144

Stanovanje sobo s kuhinjo in shrambo oddam 1. novembra — Gerbičeva ulica 19 nova hiša. Koleslja. 32160

Stanovanje lepo, suho, dve sobi in pritikline, v novi hiši, oddam takoj mirni stranki do treh odraslih oseb. Na željo z velikim vrtom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32116

Preselitve s pohištvenim ali platovozom brzo in najcenejе preskrbuje špedicija »Slovenija Transport«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36. Telefon 2718. 207

Sobe

2 akademika sprejmem na stanovanje v bližini univerze. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 30542

Na Dunaju oddam visokošolcu lepo solnčno sobo z izvrstno hrano pri fini rodbini. Telefon, klavir in event. francoska konverzacija. Natančnejše informacije v oglas. oddelku «Jutra». 30464

Na stanovanje in hrano bi dal sina iz VI. razreda ljubljanske realke k obitelji zdravnika ali profesorja, preko zime. Pogoje prosim poslati polkovniku Deroku v Kamnik. 30458

Opremljeno sobo lepo, oddam 1—2 gospodičnama. Gosposvetska cesta 12, I. nadstr. 30545

Sobo oddam šiviljі. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32165

Lepo sobo odnosno skupno gospodinjstvo s samostojno simpatično damo želi vdovec, inteligent srednjih let. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prijeten dom«. 32139

Dva gospoda sprejmem kot sostanovalca event. s hrano. Cankarjevo nabrežje 7, II. nadstr. 32150

Lepo sobo z posebnim vhodom in električno lučjo oddam 10 t. m. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 32135

Sobe s hrano za dijake na razpolago, električna razsvetljava. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 32131

Opremljeno sobo lepo, s parketom, električno, s posebnim vhodom, oddam z zajtrkom ali vso oskrbo dvema gospodoma, gospodičnama ali zakonskem uparu brez otrok — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30517

Akademik želi solnčno sobo s hrano v centru mesta. Ponudbe »Želi tehnik« na oglasni oddelek »Jutra«. 32155

Sobo z električno razsvetljavo in posebnim vhodom oddam boljšemu gospodu poleg nunske cerkve. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32146

Dve sobi s kuhinjo želim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod »Stanovanja«. 30189

Gospodična želi opremljeno sobo v centrumu za 1 november. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »November«. 32168

1—3 dijakinje ali 3 dijake sprejmem v popolno oskrbo v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 32159

Sobo z dvema posteljama, s posebnim vhodom, električno, parketi, oddam takoj. — Tabor 5, I. n., desno. 32161

Prazno sobo s posebnim vhodom želim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Hitro«. 30521

Sobo za 2 osebi oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 32110

Lepo sobo zračno solnčno, v centrumu mesta, s parketi, električno razsvetljavo, z vso oskrbo, event uporabo glasovirja, oddam dvema mirnima dijakoma, dijakinja-ali uradnicama. Istotam je majhna soba za eno osebo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32108

Sobo strogo separirano, v centru mesta, za 14 dni v vsakem mesecu želi miren gospod. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Potujem». 30478

Preskrana

4 gospodične sprejmem na dobro hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32164

Večerni tečaj! Prikrojevanje za krojače, šiviljе, uradnice, dijakinje in dame, ki nimajo časa čez dan, pričetek 15. t. m. Ugodni plačilni pogoji z mesečnimi obroki po 100 Din. Izdelovanje krojev. Zasebno krojno učilišče LJUBLJANA Stari trg štev. 19.

Dr. Ivan Hubad zobozdravnik Škofja Loka **ne ordinira** od 10. okt. do 15. okt 1 27. 10524 a

Kapital

Inteligentna vdova srednje starosti želi posojila 1000 Din za pol leta Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Sigurna vrnitev« 30528

Družabnika z najmanj 100.000 Din gotovine sprejmem v vpeljano agenturno in komisijsko podjetje, katero ima prvovrstna zastopstva. Gospodje s trgovsko izobrazbo ali bančni uradniki imajo — prednost. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« — pod »100.000« do 12. t. m. 32132

Družabnika s kapitalom ali osebo, ki bi financirala dobro vpeljano specerijsko in galanterijsko trgovino v Ljubljani na zelo prometni cesti, — sprejmem event. trgovino tudi prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« — pod »Agilnemu bodočnost zasigurana«. 32134

Gramofon 1000 Din vreden, dam za obresti onemu, kdor takoj posodi 2500 Din na trimesečno vrnitev. Ponudbe na podružnico »Jutra« Maribor pod šifro »Gramofon za obresti«. 32106

Dopisi

2. September Ker soboto ni mogoče, pridem danes! Svidenje! Poljube Tvoji

Dora H. naj pošlje naslov pod šifro »Odgovarjam oglasu« na podružnico »Jutra« Maribor. 32180

Kranjčanka ki me je v nedeljo iskala med Orjunaši v Celju, dobi naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 32121

Z gospodično trgovsko naobraženo in vajeno vsega gospodinjstva, se želim seznaniti. Ponudbe s polnim naslovom in sliko, ki jo takoj vrnem, na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gorenjec št. 567«. 32171

Srbin Bosanac, 25letnik, bankovni činovnik, želi poznanstva gospodične do 25 let. Pisati na oglasni odd. »Jutra« pod »Neznana«. 32151

Ženitve

Vdovec v policijski službi, star 37 let, s tremi otroci in materjo, stanujoč v Melniku pri Sv. Križu, želi lepo bogato družico. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« — pod »Vdovec«. 30492

Železniški uradnik dobroserčen, idealen in značajen, vdovec z enim otrokom, se poroči takoj ali vsaj čim prej s prikupno in pošteno gospodično (tudi vdovo), staro 30 do 35 let, s primerno večjo imovino. Le resne dopise, če mogoče s sliko, na oglasni oddelek pod »Ideal B.-Z.« 32112

Družabnika z kapitalom ali osebo, ki bi financirala dobro vpeljano specerijsko in galanterijsko trgovino v Ljubljani na zelo prometni cesti, — sprejmem event. trgovino tudi prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« — pod »Agilnemu bodočnost zasigurana«. 32134

Živali

Golobe angleške, brnske golšarje, maltezerje, florentince, pismonosce, dunajske tümlerje, Lockentauben, Schwalbentauben, pavčke črne in bele; vse čistokrvne pasme, proda Josip Lušin, Mestica pri Prevaljah. 30020

Psa ovčarja prodam in kupim foksterierja. Ponudbe pod »Foksterier« na upravo lista. 32111

Glasba

Klavirji Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih inštrumentov različnih tvrdk, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Uglaševanje in popravila za Glasbeno Matico, Konservatorij in druge institute se izgotavljajo iz moje tvrdke. Točna postrežba, zmerne cene, tudi na obroke. Izdelovalec klavirjev R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5, I. 32115

Klavirje izposojujem za plesne šole in za plesne prireditve. Zima, Stari trg 34, II. nad. levo. 32149

Najdebelejša dama postane vitka — če hoče

Uspeh viden že v par dneh. — To dosežete z uporabo angleškega radioaktivnega preparata «SANOS» čudo, ki daje moderno ravno linijo! Uspeh zajamčen, sicer povrnemo denar. Cena zavojčku franko 85 Din. Uporaba zunanja, navodilo priloženo. Naročila na naslov: «Sanitaria» Crikvenica — Primorje

10 monterjev sprejmem za inštalacije v hišah in montiranje zračnega voda. Reflektanti naj se javijo v Samoboru pr Zagrebu.

Kajenje je strup! Vsakdo se lahko igraje odvadi zdravju škodljivemu kajenju z dr. Rascher-Putsch tabletami. 1 omot Din 30 in poštnina, popolna kura 5. omotov Din 145 franko razpošiljanje tt. „Aurora“, Sremska Kamenica br. 16. Dobite jih povsod v večjih lekarnah in drogerijah.

Samo za dame in otroke! Izdeluje plašče, kostume, ravno tako napravi iz kostumov elegantne plašče po na novejšem kroju. Postrežba točna. Cene priznano najnižje. Se priporoča cenjenim damam **Josip Bajde, modni atelje** Selenburgova ulica stev. 7

„JUNIPER“ ze eno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljše sredstvo proti revmatizmu glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dobi se v vsaki apoteki, drogeriji in trgovini. Glavna zaloga: **Vitomir Dolinšek** Agentura „Juniper“ Celje, Gosposka ulica št. 26. Trgovci zahtevajte engros cene.

Najpraktičnejše in nacenejše so francoske kape „BERETS“ Prodaja na veliko Kosta Nikolić i drug, BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica broj 18.

Urejuje dr. Josip Birsa. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.